

การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย
ว่าที่ร้อยตรีกิตติชัย วงศ์ศิลปกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

MANAGEMENT OF LEARNING EXPERIENCES PROVISION IN ACCORDANCE
WITH EARLY CHILDHOOD CURRICULUM B.E.2560 OF SCHOOL
UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย กิติชัย วงศ์ศิลปกุล

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อาจารย์ ดร.สมบัติ เดชบำรุง)

58252901 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาคุชฎีบัณฑิต

คำสำคัญ : การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้/การศึกษาปฐมวัย

ว่าที่ร้อยตรี กิติชัย วงศ์ศิลปกุล: การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคต (EDFR) ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย มัชยฐาน ฐานนิยม พิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ด้านสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร 8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และ 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

58252901 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : MANAGEMENT OF LEARNING EXPERIENCES PROVISION / EARLY CHILDHOOD EDUCATION

ACTING SUB LT. KITICHAJ WONGSILPAKUL : MANAGEMENT OF LEARNING EXPERIENCES PROVISION IN ACCORDANCE WITH EARLY CHILDHOOD CURRICULUM B.E.2560 OF SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PRASERT INTARAK, Ed.D.

This research aimed to know the Management of Learning Experience Provision in Accordance with Early Childhood Curriculum B.E. 2560 of Schools under Bangkok Metropolitan Administration. The research methodology used Ethnographic Delphi Future Research. The key informants were 21 experts, The instruments for collecting the data were unstructured interview and questionnaire. The statistics used in this research were Mode, Median, Interquartile range and content analysis.

The findings of this research shown that:

Management of Learning Experience Provision in Accordance with Early Childhood Curriculum B.E. 2560 of Schools under Bangkok Metropolitan Administration. consisted of 9 aspects, namely 1) Planning for learning experiences, 2) Managing learning experiences, 3) Supervision, learning experiences, 4) Supporting the use of learning media and learning resources, 5) Assessing the child's development in accordance with standards and desirable characteristics, 6) Research for the development of child development management learning experiences, 7) Personnel development, 8) Building cooperation with parents and communities and 9) Supporting learning experiences.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.สมบัติ เดชบำรุง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการดำเนินการทำวิจัยจนบรรลุผลตามที่มุ่งหวังไว้ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาและความกรุณาของท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูล ให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แนวคิด แนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณพี่ น้อง เพื่อนนักศึกษาสาขาบริหารการศึกษารุ่น 13/1 และ 13/2 ทุกท่าน เพื่อนร่วมงานโรงเรียนวัดลาดบัวขาว สำนักงานเขตบางคอแหลม โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จีบ ปานขำ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่เป็นกัลยาณมิตรในการทำงาน ให้กำลังใจ และสนับสนุน ตลอดจนเอื้ออำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือทุกประการ

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การอบรมและสั่งสอนและให้การสนับสนุนมาโดยตลอด ขอขอบคุณ นางปภากร วงศ์ศิลปกุล เด็กชายสุรรัช วงศ์ศิลปกุล และเด็กหญิงนวัตพร วงศ์ศิลปกุล ที่คอยเป็นกำลังใจ สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือในการทำงานวิจัยฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

กิติชัย วงศ์ศิลปกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ข้อคำถามของการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	11
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	26
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	33
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย.....	48
แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research).....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
งานวิจัยในประเทศ.....	74

งานวิจัยต่างประเทศ.....	101
สรุป.....	103
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	104
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	104
ระเบียบวิธีวิจัย	107
แผนแบบการวิจัย (Research design).....	107
ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เชี่ยวชาญ	108
ตัวแปรที่ศึกษา.....	110
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย	111
การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	112
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	112
สรุป.....	114
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
ผลการวิเคราะห์การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	116
การทำ EDRF รอบที่ 1.....	116
การทำ EDRF รอบที่ 2.....	119
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	140
สรุปผลการวิจัย.....	140
อภิปรายผลการวิจัย.....	143
ข้อเสนอแนะ	158
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	158
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	159

รายการอ้างอิง 160

ภาคผนวก 167

 ภาคผนวก ก หนังสือราชการ 168

 ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 170

 ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์การวิจัย 173

 ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามการวิจัยอนาคต รอบที่ 2 176

ประวัติผู้เขียน 185

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามระดับชั้น	31
ตารางที่ 2 ข้อมูลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มเขต	32
ตารางที่ 3 ข้อมูลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดทำการสอน	32
ตารางที่ 4 แสดงการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)	72
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	120
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้.....	122
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	124
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้.....	127
ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	129
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	131

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาบุคลากร 133

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างความร่วมมือกับ
ผู้ปกครองและชุมชน 135

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้..... 137

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างการบริหารกรุงเทพมหานคร	27
แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย.....	106
แผนภูมิที่ 4 แผนแบบการวิจัย	107

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาปฐมวัย (early childhood education) เป็นการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (early childhood) วัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 8 ปี ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่กำหนดโดยสมาคมแห่งชาติ เพื่อการศึกษาของเด็กปฐมวัย (The National Association for the Education of Young Children: NAEYC) ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย จะมีโปรแกรมทางการศึกษาปฐมวัย (early childhood programs) ที่จะจัดบริการให้แก่เด็กวัยดังกล่าวข้างต้น อาจจะเป็นการจัดบริการเป็นบางเวลา (part time) หรือเต็มเวลา (full time) ตามการกำหนดเวลาของแต่ละสถานศึกษา การให้บริการแก่เด็กปฐมวัย อาจจะออกมาในรูปแบบ สถานรับเลี้ยงเด็ก/ศูนย์ดูแลเด็ก/ศูนย์พัฒนาเด็ก (centers) เป็นการเลี้ยงดูเด็กในบ้าน (homes) หรือเป็นสถานศึกษาปฐมวัยในรูปแบบของโรงเรียน เมื่อมีการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย สิ่งที่ต้องตามมา คือ การดำเนินงานบริหารจัดการสถานที่แต่ละแห่งที่ให้บริการในการดูแล และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย¹

เด็กเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศชาติเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมือง ให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง ในปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรในวัยเด็กลดน้อยลงแต่มีประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น เด็กช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นเด็กที่เกิดมาจะต้องเป็นเด็กที่มีความพร้อมทั้งทางด้านสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์การที่เด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพนั้น เด็กจะต้องมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงมีความจำเป็นที่เด็กจะต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาอย่างต่อเนื่องไปจนถึงวัยรุ่น โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญาและอารมณ์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต²

การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต หากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมเมื่อพ้นวัยนี้ไปแล้ว โอกาสทองของการพัฒนาก็จะไม่หวนกลับมาอีก ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่ในครรภ์มารดาจึงไม่ใช่เพียงวาระแห่งชาติอีกต่อไป แต่กลับกลายเป็นวาระการพัฒนาของโลก ดังปรากฏ

¹ จีระพันธ์ พูลพัฒน์. การเป็นผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2560, เข้าถึงได้จาก <http://www.pecerathailand.org/2018/01/307.html/>

² ฐิติมา ชูใหม่. “การเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย”, วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล 1, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559):18

ในคำรับรองปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals : MDGs) ซึ่งที่ประชุมสุดยอดสหัสวรรษของสหประชาชาติซึ่งประกอบด้วยผู้นำประเทศต่างๆ ทั่วโลก 189 ประเทศ ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนา หนึ่งในเป้าหมายสำคัญด้านเด็กปฐมวัย³

การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย เป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ให้ผลของการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดต่อการสร้างรากฐานของชีวิต ที่ผ่านมามีการดำเนินงานเกี่ยวข้อเชื่อมโยงกันหลายภาคส่วน เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มต้นตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงมีหลายหน่วยงานที่จัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนโดยในส่วนของภาครัฐมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลัก⁴

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นตามความต้องการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับ พ.ศ. 2560 บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตัวเด็กได้รับประสบการณ์ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับ พ.ศ. 2560 มุ่งให้ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมที่แวดล้อมรอบตัวเด็ก เป็นสิ่งที่ส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ เนื่องจากเด็กได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติตามประเพณีมรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของ ความเข้าใจและการยอมรับสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน เพื่อช่วยให้เด็กได้ได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรม

การศึกษาในโลกยุคปัจจุบัน (ศตวรรษที่ 21) ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ทำให้องค์ความรู้มีการ

³ พันธุ์ประภา พูนสิน, นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย. เข้าถึงเมื่อ 21 สิงหาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <https://punaoy.wordpress.com/2018/07/17/นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย>

⁴สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2560 - พ.ศ.2564, (กรุงเทพ:พริกหวานกราฟฟิค, 2560). หน้า ก

ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพิ่มพูนข้อมูลได้ตลอดเวลา มนุษย์ในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นจะต้องมีความสามารถที่จะดำรงชีวิตให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นโลกาภิวัตน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย จากความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุที่สังคมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 ที่ได้กำหนดไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา⁵

ในขณะที่เดียวกันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการ ให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตน ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์เงินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่ง

⁵กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2553).

กฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุน เป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว⁶

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5ปี) ระยะยาว พ.ศ.2550-2559 โดยสรุปสาระสำคัญของนโยบายไว้ ดังนี้ ให้พัฒนาเด็กปฐมวัย 0-5 ปี ทุกคนอย่างมีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ มีครอบครัวเป็นแกนหลัก อีกทั้งผู้ที่มีหน้าที่เด็ก และทุกภาคส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการและสิ่งแวดล้อมที่ดีเหมาะสมสอดคล้องกับ สภาพของท้องถิ่นและการพัฒนาเด็ก เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา ปีที่ 1) พ.ศ.2555-2559 โดยให้ความสำคัญในการเร่งรัดให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนารอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องโดยกำหนดยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ ที่ 1 เด็กทุกคนได้รับการบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีเป้าหมายสำคัญ คือ 1) เด็กทุกคนในช่วงอายุแรกเกิดถึง 5 ปี หรือก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับการด้านสุขภาพภายในปี 2559 2) เด็กแรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 90 มีพัฒนาการตามวัยภายในปี 2559 3) เด็กทุกคนในช่วงอายุ 3 ปี ถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความต้องการได้รับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกรูปแบบ ภายในปี 2559 และ 4) เด็กทุกคนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่ออายุครบ 6 ปี ตามพระบัญญัติการศึกษาภาคบังคับภายในปี 2559⁷

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดย กรมวิชาการ ได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้กันอยู่แต่เดิม ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการ และทักษะชีวิตในการเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มี

⁶ราชกิจจานุเบกษา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร, 2560).

⁷สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. “ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1ตามนโยบายรัฐบาล ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ.2555 – 2559” , พริกหวานกราฟฟิก, 2555.

ปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะ และศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนการมีทักษะในการดำรงชีวิต

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งและเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาเด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพครบทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ และทักษะในการดำรงชีวิต จึงมีนโยบายให้กรุงเทพมหานครเป็น “มหานครแห่งการเรียนรู้” และ “มหานครแห่งโอกาสของทุกคน” ขยายการดูแลนักเรียนจาก “อิมทออง สมองดี มีวินัย ปลอดภัย โต้ไปไม่โกง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ มหานครสำหรับทุกคนให้ชาวกรุงเทพมหานคร ทุกคน ทุกชนชั้น ทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานสภาพ อยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาคและสมานฉันท์เกื้อกูลซึ่งกันและกันเคารพซึ่งกันและกันได้รับโอกาสที่จะเรียนรู้พัฒนาตนเอง และเข้าถึงบริการสาธารณะ ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย การศึกษาสำหรับทุกคน ที่มุ่งความสำคัญสำหรับการพัฒนามนุษย์ใน 2 แนวทางใหญ่ ๆ คือ 1) การกระจายโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมและเสมอภาค และ 2) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี (พ.ศ.2556-2575)⁸

กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นสิ่งที่น่าสนใจให้ระบบการศึกษาไทยสามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทุนมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวตนของแต่ละบุคคลให้เต็มตามศักยภาพสำหรับประชากรทุกช่วงวัยภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่เป็นพลวัตการศึกษาจึงนับเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการสร้างความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ comparative advantage เพื่อให้ประเทศสามารถแข่งขันในเวทีโลกและเป็นกลไกที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมจึงมีความสำคัญอย่างมากกับทุกคนใจในการขับเคลื่อนประเทศที่แต่ละประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพราะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา

⁸สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา. รายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. (2559).

ศักยภาพและขีดความสามารถของมนุษย์ให้มีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศที่มีที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21⁹

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของกรุงเทพมหานคร ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับปฐมวัย ต่อการบริหารการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แนวทางในการบริหารจัดการประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมถึงการวางแผนยุทธศาสตร์ในการยกระดับคุณภาพศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างแท้จริง

ปัญหาของการวิจัย

สังคมไทยในยุคปัจจุบันนี้มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติปะปนอยู่ในสังคมเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงเกิดความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมที่เข้ามามีบทบาทต่อความคิดและพฤติกรรมของเด็กไทยมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการแต่งกาย การใช้ภาษา ประเพณี กิริยาท่าทางมารยาทและการแสดงออกทางสังคม ซึ่งมาจากการรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตแบบไทยๆ ซึ่งแม้ว่าจะมีวัฒนธรรมหลากหลายของเชื้อชาติต่างๆเข้ามามีบทบาทมากมายในสังคม การปลูกฝังความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม และ ความเป็นไทยควรได้รับการส่งเสริมในทุกระดับการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตรา 7 ระบุว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และ

⁹สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ. 2559

เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง”¹⁰ ถือว่าการศึกษามีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษาตลอดชีวิตและให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง วัฒนธรรมนั้น ก็เป็นส่วนหนึ่งของการธำรงความเป็นชาติไทย การศึกษาศิลปวัฒนธรรมนั้น เป็นแนวทางหลักในการสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น ส่งผลให้สังคมไทยมีความเข้มแข็งและขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน

การพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงสมองที่มีการพัฒนาสูงสุด การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังทั้งในด้านการพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อไปและกรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จากสถานะของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยืดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทย จากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง¹¹ มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Country Strategic Positioning) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และมินิวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยในยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 3 ได้กำหนดให้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดย

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

¹¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักงานนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560 – 2564,(2560):20

พัฒนาเริ่มตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต (2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง (3) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี (4) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยให้เอื้อต่อการพัฒนาคน¹²

กรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้กับชุมชน โดยโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในทั้ง 50 สำนักงานเขต มีโรงเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ในระดับปฐมวัยจำนวน 429 โรงเรียน ยังมีความต้องการการส่งเสริมความเข้าใจในการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยังขาดความเข้าใจซึ่งทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้นอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร

จากสภาพและปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับปฐมวัย ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากสภาพความเป็นมาและปัญหาต่างข้างต้นผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

เพื่อทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อคำถามของการวิจัย

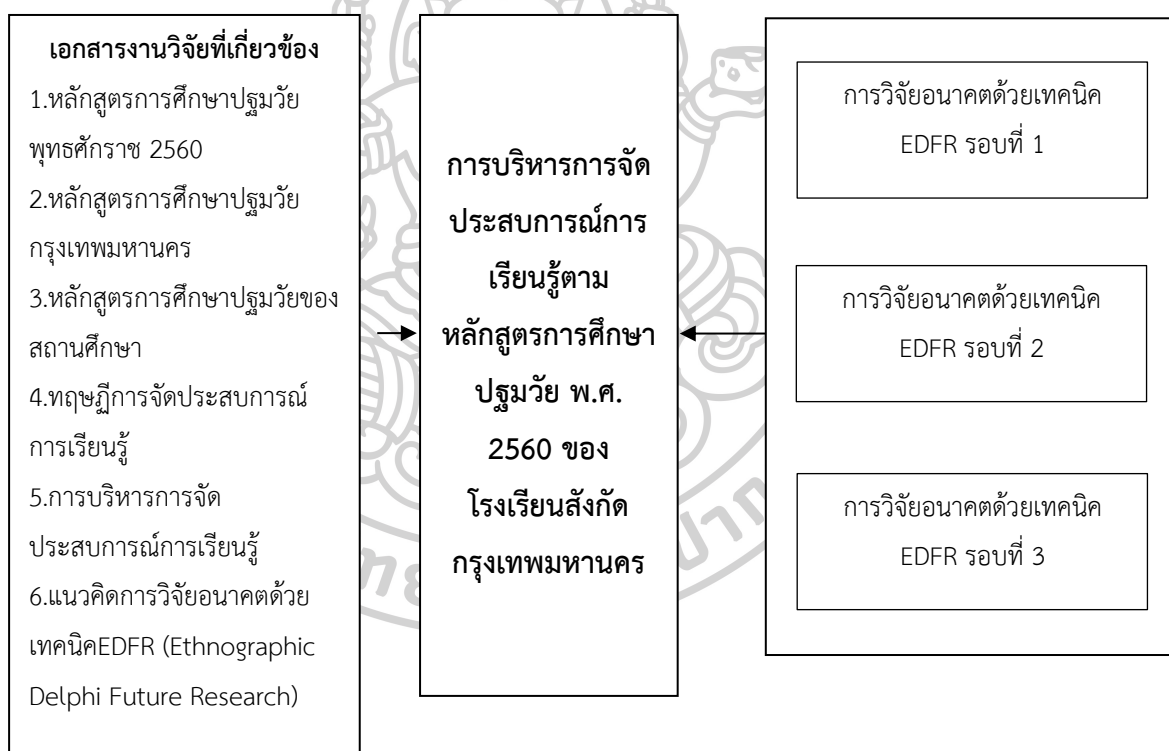
ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามการวิจัยครั้งนี้ไว้ คือ

การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

¹² สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580,(2561):7-8

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจาก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 การจัดการศึกษาปฐมวัยของ กรุงเทพมหานคร หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ระดับปฐมวัย การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ แนวคิดการวิจัยอนาคตด้วย เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการหาคำตอบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาประกอบเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึงการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ของกรุงเทพมหานคร

3. การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง การดำเนินการ การวางแผน การอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การนิเทศ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยวิจัยเรื่องการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้แบ่งกรอบ ในการศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาทฤษฎี การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แนวคิดการวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

การพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย เป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ให้ผลของการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุดต่อการสร้างรากฐานของชีวิต ที่ผ่านมามีการดำเนินงานเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันหลายภาคส่วน เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มต้นตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนถึงอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงมีหลายหน่วยงานที่จัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชนโดยในส่วนของภาครัฐมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุขกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลัก

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) เป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552-2561) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ.2560-2564) นำ ไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ สถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด เป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. 1223/2560 เรื่องให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ที่ได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำ หลักสูตรฉบับนี้ไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จัดทำขึ้นโดยยึดปรัชญาการศึกษาปฐมวัย วิสัยทัศน์ หลักการ บนพื้นฐานแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยสากล และความเป็นไทย ครอบคลุมการอบรมเลี้ยงดูการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็ก ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต ให้แก่เด็กและมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ด้วยความร่วมมือของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครอบครัว ชุมชน สังคม และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย สู่การสร้างคนไทยที่มีศักยภาพในอนาคต เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิด¹³ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิตทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ พัฒนาการของเด็กจะมีลำดับขั้นตอนในลักษณะเดียวกันตามวัยของเด็ก แต่อัตราการเจริญเติบโต และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆ ของเด็กแต่ละคนอาจแตกต่างกันได้ โดยในขั้นตอนแรกๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการประกอบด้วย ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งพัฒนาการแต่ละด้านมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันรวมทั้งส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เป็นการคำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน ในการดูแลพัฒนา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กต้องไม่เน้นที่ด้านใดด้านหนึ่ง

¹³ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2561),4

จนละเอียดด้านอื่นๆ ซึ่งในแต่ละด้านของพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีองค์ประกอบต่างๆ ที่ต้องการการส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโต และมีพัฒนาการสมวัยอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง สมองของเด็กเป็นสมองที่สร้างสรรค์และมีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับอารมณ์ สมองเป็น อวัยวะที่สำคัญมากที่สุดและมีการพัฒนาตั้งแตอยู่ในครรภ์มารดา โดยในช่วงนี้เซลล์สมองจะมีการพัฒนาเชื่อมต่อและทำหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของพื้นฐานของร่างกาย สำหรับในช่วงแรกเกิดถึงอายุ 3 ปี จะเป็นช่วงที่เซลล์สมองเจริญเติบโตและขยายเครือข่ายใยสมองอย่างรวดเร็ว โดยปัจจัยในการพัฒนาของสมองประกอบด้วย พันธุกรรม โภชนาการ และสิ่งแวดล้อม สมองจะมีพัฒนาการที่สำคัญในการควบคุมและมีผลต่อการเรียนรู้ ความคิด จินตนาการ ความฉลาด และพัฒนาการทุกด้าน การพัฒนาของสมองทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วกว่าวัยโต

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมการแสดงออกของเด็กอย่างอิสระตามความต้องการ และจินตนาการสร้างสรรค์ของตนเอง เป็นการสะท้อนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในชีวิตประจำวัน จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ บุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเล่นทำให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายและส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก การเล่นของเด็กปฐมวัยจัดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งการเล่นอย่างมีความหมายเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์และแสดงออกถึงตนเอง ได้เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสสำรวจ ทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม บุคคลรอบตัว และส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ก้าวหน้าไปตามวัยอย่างมีคุณภาพ

5. แนวคิดเกี่ยวกับการคำนึงถึงสิทธิเด็ก การสร้างคุณค่า และสุขภาวะให้แก่เด็กปฐมวัยทุกคน เด็กปฐมวัยควรได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกคน โดยมีสิทธิในการอยู่รอด สิทธิได้รับการคุ้มครองสิทธิในด้านพัฒนาการ และและสิทธิการมีส่วนร่วมตามที่กฎหมายระบุไว้

6. แนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูควบคุมดูแลให้การศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กบนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูควบคุมดูแลให้การศึกษา หรือการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนอย่างเป็นองค์รวม

7. แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการ เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เรียนรู้ผ่านการเล่นและการทำกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เป็นหน้าที่ของผู้สอนต้องวางแผนโดยบูรณาการทั้งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษา ดนตรี และการเคลื่อนไหว คุณธรรม จริยธรรม สุขภาพอนามัย และศาสตร์อื่นๆ โดยไม่แบ่งเป็นรายวิชา แต่จะมีการผสมผสานความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติของแต่ละศาสตร์ในการจัดประสบการณ์

8. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อ เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถนำสื่อเทคโนโลยี และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาสนับสนุนและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้ โดยสื่อเป็นตัวกลางและเครื่องมือเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้

9. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและสอดคล้องสัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก สำหรับการส่งเสริมความก้าวหน้า และช่วยเหลือสนับสนุนเมื่อพบเด็กล่าช้าหรือมีปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการและการเรียนรู้

10. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน การพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

11. แนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นไทย และความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ส่งผลต่อวิถีชีวิตและการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเด็กสู่นาคต เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแล้วยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลในครอบครัวและชุมชนของแต่ละที่ด้วย

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จำเป็นต้องยึดหลักการการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร การเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือเด็กที่ไม่มีผู้ดูแล เพื่อให้เกิดการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลกัน โดยผ่านการจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้งห้าที่มีความเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยง หรือบุคลากรที่มีความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนา

ตนเองตามลำดับขั้นของการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในการดำรงชีวิตเป็นคนดีและคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนาที่ตนเองนับถือ สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสังคมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อพื้นฐานในการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่อายุแรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ โดยเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม การคำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านในการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ที่ผู้สอนต้องยอมรับความแตกต่างของเด็ก ปฏิบัติต่อเด็ก แต่ละคนอย่างเหมาะสม โดยผู้สอนให้ความรัก ความเอื้ออาทร มีความเข้าใจในการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนี้

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ¹⁴

วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดวิสัยทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นความคาดหวังที่เป็นจริงได้ในอนาคต ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ผ่านประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิต ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทยและทุกฝ่ายทั้งครอบครัว สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชนร่วมมือกันพัฒนาเด็ก ดังนี้

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

¹⁴ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2560), 2.

เป็นคนดีมีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก¹⁵

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดหลักการสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัย จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้ง การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคน ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิทธิเด็ก โดยความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมหลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษา กับ พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, 4.

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบ การศึกษาระดับปฐมวัยแล้ว โดยจุดหมายอยู่บนพื้นฐานพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา ที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ ผ่านการเล่น การลงมือกระทำ จากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็น รายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์
 - 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุลและต่อเนื่อง
 - 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่าง บุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
 - 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และ พัฒนาการของเด็ก
 - 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง
 - 1.5 ให้พ่อแม่ ครอบครั้ว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
2. แนวทางการจัดประสบการณ์
 - 2.1 โรงเรียนจัดแนวทางการจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการกิจกรรม 6 หลักเป็น แนวทางหนึ่งในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะตัวของการจัดประสบการณ์ ในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการจัดประสบการณ์ในระดับ ปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง และมีความสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ ของสมอง คือ

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นหรือมุมประสบการณ์อย่างอิสระโดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ในมุมบ้าน มุมเสริมสวย มุมหนังสือ มุมบล็อก เครื่องเล่นสัมผัส มุมวิทยาศาสตร์ มุมเกมการศึกษา

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะหรือ อุปกรณ์อื่น ๆ มาประกอบการเคลื่อนไหวเพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้เด็กเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาการทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน สาธิตทดลอง ศึกษานอกสถานที่ เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจองประกอบท่าทาง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก สิ่งที่เด็กเล่น เช่น การควบคุมท่าทาง การเดิน การวิ่งแข่ง การเล่นเกมกระดาน การเดินทรงตัวบนแผ่นไม้ เพื่อสร้างสมองให้พร้อมสำหรับการทำงานในวัยถัดไป

กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาที่ง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่หรือระยะเช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ภาพตัดต่อ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งการยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็กมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กให้มีความสุข และเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ในสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัยอากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสได้ออกกำลังกาย และพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมอีกด้วย สิ่งสำคัญใน

การจัดประสบการณ์ คือ การยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการความแตกต่างระหว่างบุคคลในบรรยากาศที่อบอุ่นต่อการเรียนรู้ โดยให้การบูรณาการผ่านการเล่นอย่างหลากหลายเป็นประสบการณ์ตรงที่เด็กมีโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย 2 มาตรฐาน พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3 มาตรฐาน พัฒนาการด้านสังคม 3 มาตรฐาน และพัฒนาการด้านสติปัญญา 4 มาตรฐาน กำหนดตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ มีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคนบนพื้นฐานพัฒนาการหรือความสามารถในแต่ละระดับอายุ อีกทั้งนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ เพื่อกำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็ก นอกจากสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 3 - 6 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อนำข้อมูลไปช่วยพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพหรือช่วยเหลือเด็กได้ทันที่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ¹⁶ ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว

และประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ

¹⁶ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2561),14.

- มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

- มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระที่ควรรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

2.1 เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

2.4 สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส

ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

3.การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 ปี - 6 ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น วัย 3-4 ปี มีความสนใจประมาณ 8-12 นาที วัย 4-5 ปี มีความสนใจประมาณ 12-15 นาที วัย 5-6 ปี มีความสนใจประมาณ 15-20 นาที
2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที
4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทตามมือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารพักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิด แก้ปัญหาความคิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

3.2.6 การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ
5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมกรรมการสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึง วิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชน มาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น การประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

จากการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตราที่ 54 วรรคสอง ซึ่งกล่าวถึง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ยุทธศาสตร์ข้อที่ 4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ข้อ (2) การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย ให้การสนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยช่วงวัยเด็ก

ตั้งแต่แรกเกิดให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน และน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและพระบรมราชโองบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ทั้งนี้มีการแบ่งโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็น 2 ช่วงอายุ คือ ตั้งแต่แรกเกิด – 3 ปี เป็นช่วงของแนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดู ตามวิถีประจำวันของเด็ก จัดขึ้นสำหรับ พ่อ-แม่และผู้เลี้ยงดูใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ และช่วงอายุ 3 – 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ซึ่งเด็กจะได้รับพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของเด็กแต่ละบุคคล

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สามารถจัดการศึกษาได้ เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของรัฐ เมื่อกรุงเทพมหานครจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 กำหนดให้ นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวย องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถจัดการศึกษา โดยหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายว่าด้วยกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาของประเทศ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาต้องยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีคุณภาพ และไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ จะต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ คำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น และการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

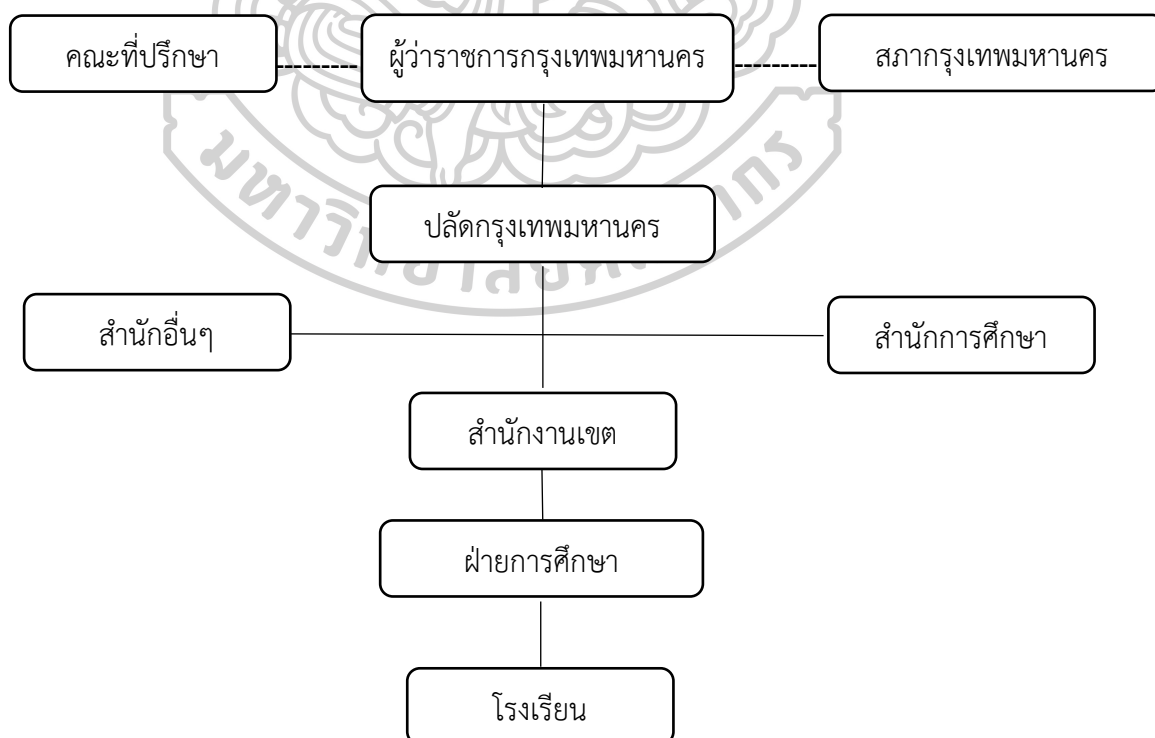
ประวัติสำนักงานการศึกษา

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ตั้งแต่เริ่มสถาปนาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 โดยรวมการปกครองทุกรูปแบบเข้าด้วยกัน และโรงเรียนได้รวมอยู่ในสังกัดเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2517 ได้จัดตั้ง “สำนักงานการศึกษา” โดยรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ที่ตั้งของสำนักงานศึกษาในปัจจุบัน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาจากสถานที่ราชการเดิม คือ “สำนักงานเทศบาลนครธนบุรี” บริเวณปากคลองสานฝั่งซ้าย ที่จรดแม่น้ำเจ้าพระยา เลขที่ 869 ถนนลาดหญ้า เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

โครงสร้างการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ระบบบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร จัดในลักษณะของสายการบังคับบัญชา ซึ่งมีผู้บริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียน ตามลำดับ โดยมีสำนักงานศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษาส่งเสริมสนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร และฝ่ายการศึกษาเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกันในระดับสำนักงานเขต

ภารกิจตามโครงสร้างของสำนักการศึกษา

สำนักการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำนักการศึกษา แบ่งส่วนราชการภายในเป็น 8 ส่วนราชการ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของสำนักการศึกษา งานช่วยอำนวยความสะดวกและเลขานุการ การบริหารงานบุคคลและงานด้านสวัสดิการของข้าราชการสามัญและลูกจ้าง งานนิติกรรมและสัญญา งานสิทธินักเรียน งานบริหารศูนย์สิทธิเด็กนักเรียน ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ การประชาสัมพันธ์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การบริหารงานก่อสร้าง การบริหารสินทรัพย์ส่วนกลางของสำนัก งานกิจกรรมพิเศษ และงานที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

2. สำนักงานการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู กรุงเทพมหานครและลูกจ้างในสถานศึกษา ได้แก่ การวางแผนกำลังคน การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การโอน ย้าย การขอกลับเข้ารับราชการ การเลื่อนตำแหน่งและระดับเงินเดือน การกำหนดกรอบอัตรากำลังข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การดำเนินการทางวินัย การพิจารณาความชอบและประเมินสมรรถภาพ การจัดทำและรักษาทะเบียนประวัติ การจัดทำบัญชีถือจ่ายอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ การตรวจสอบและการเสนอผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู การประชุม อ.ก.ก. ข้าราชการครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

3. กองคลัง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการด้านการเงิน การคลัง การรวบรวมและจัดทำค่าของงบประมาณประจำปีของสำนักการศึกษา การบริหารงบประมาณ การตรวจสอบฎีกาทุกหมวดรายจ่าย ทั้งงบประมาณกรุงเทพมหานคร งบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินนอกงบประมาณ การรับเงิน การเบิกเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน และการเก็บรักษาเงิน พร้อมรายงานประจำวันทางการเงิน การบันทึกบัญชี จัดทำทะเบียนคุมรายงานรายรับ-รายจ่าย เงินทางการเงินบัญชีตามคู่มือบัญชี การพัสดุจัดซื้อจัดจ้าง ติดตามรวบรวมรายงานในด้านารคลังของสำนักการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

4. หน่วยงานนิเทศก์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ ตรวจสอบ สร้างกลไกเพื่อพัฒนาให้เป็นไปตามแผนงาน รวมทั้งนิเทศเพื่อแนะนำส่งเสริม การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้มีคุณภาพ ตลอดจนปฏิบัติงานตามนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

5. สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษา กำหนดกรอบแนวทางหลักเกณฑ์ ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านนโยบายและแผนการศึกษา การส่งเสริมการจัดการศึกษาและความร่วมมือในประเทศและต่างประเทศ การวิจัยทางการศึกษา งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ งานด้านการพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา งานด้านประเมินผลการจัดการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

6. กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสอน จัดระบบและควบคุมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดตั้งศูนย์วิทยบริการ และบริการด้านสื่อการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ จัดระบบสารสนเทศด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การประเมินติดตามผล ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

7. สถาบันพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาฝึกอบรมข้าราชการครูกรุงเทพมหานครและบุคลากรทางการศึกษา การวิเคราะห์ความต้องการกำหนดและพิจารณาหลักสูตร นโยบาย แผน และมาตรฐานในการพัฒนาฝึกอบรมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดการพัฒนา ฝึกอบรม ตามที่กำหนดในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ตำแหน่งและวิทยฐานะ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ตามนโยบาย ความจำเป็น และการพัฒนาฝึกอบรมทักษะเฉพาะด้านการบริหารงาน ลูกเสือและยุวกาชาด รวมทั้งการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การลาศึกษา ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ดูงาน การเดินทางไปราชการ การบริหารกองทุนพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานครและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

8. กองเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน มีหน้าที่ การจัดทำแผนและหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการเกี่ยวกับงานคุ้มครองสิทธิเด็ก การดำเนินการเกี่ยวกับงานสุขภาวะสุขภาพนักเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับงานกิจกรรม

นักเรียนร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน การดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้แก่นักเรียน การประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา การดำเนินการรับถ่ายโอนโรงเรียนนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์และประมาณการจำนวนนักเรียน/ห้องเรียนล่วงหน้า การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ทะเบียนนักเรียนในสถานศึกษา การตรวจสอบวุฒิการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ การจัดทำประกาศส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ การจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ การดำเนินการรับนักเรียนจากหน่วยงานภายนอก เด็กเรียนร่วม เด็กพิเศษและนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย การประสานและบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษาทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรือประสบปัญหาด้านต่าง ๆ การดำเนินการจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน การส่งเสริม สนับสนุนสมรรถนะและทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในระดับชาติและนานาชาติ ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย¹⁷

วิสัยทัศน์สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

“สำนักงานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครให้ได้คุณภาพมาตรฐาน ก้าวไกลสู่ประชาคมอาเซียน”

พันธกิจ

1. เป็นองค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ มีคุณภาพ มีคุณธรรม และความโปร่งใส เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับชาติ และระดับภูมิภาคอาเซียน
2. พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านคุณวุฒิ คุณธรรม ความรู้ และทักษะในการบริหาร การจัดการความรู้ โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
3. จัดการศึกษาโดยให้สังคมมีส่วนร่วมทั้งของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรเอกชนอื่น ๆ
4. กำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ

¹⁷ กรุงเทพมหานคร, การแบ่งส่วนราชการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2561 จาก <http://www.bangkok.go.th/bangkokeducation/page/sub/10119/>

ข้อมูลสถิติที่สำคัญ

กรุงเทพมหานครมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 437 โรงเรียนกระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) มีโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 429 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 109 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 โรงเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดการจัดการศึกษาพิเศษ (เรียนร่วม)จำนวน 121 โรงเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2561)

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามระดับชั้น

จำนวนนักเรียน ห้องเรียน จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน			ห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
ก่อนประถมศึกษา	21,268	20,367	41,635	1,841
อ.1	10,105	9,769	19,874	908
อ.2	11,163	10,598	21,761	933
ประถมศึกษา	98,743	91,982	190,725	6,399
ป.1	15,877	14,621	30,498	1,082
ป.2	16,870	15,621	32,491	1,094
ป.3	16,969	15,628	32,597	1,077
ป.4	16,118	15,161	31,279	1,048
ป.5	16,536	15,531	32,067	1,048
ป.6	16,373	15,420	31,793	1,050
มัธยมศึกษา	21,054	17,988	39,042	1,094
มัธยมศึกษาตอนต้น	19,120	15,821	34,941	984
ม.1	7,017	5,647	12,664	339
ม.2	6,316	5,182	11,498	327
ม.3	5,787	4,992	10,779	318

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน			ห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,934	2,167	4,101	110
ม.4	748	802	1,550	38
ม.5	627	732	1,359	37
ม.6	559	633	1,192	35
รวมทั้งสิ้น	141,065	130,337	294,266	9,473

ที่มา : รายงานสถิติการศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563

ตารางที่ 2 ข้อมูลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มเขต
โรงเรียนจำแนกตามขนาด

กลุ่มเขต (จำนวน เขต)	จำนวนโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน		
		เล็ก	กลาง	ใหญ่
กรุงเทพเหนือ (7)	46	7	17	22
กรุงเทพใต้ (10)	58	28	22	8
กรุงเทพกลาง (9)	41	29	7	5
กรุงเทพตะวันออก (9)	131	55	38	38
กรุงธนเหนือ (8)	91	67	15	9
กรุงธนใต้ (7)	70	24	16	30
50 เขต	437 โรงเรียน	210 โรงเรียน	115 โรงเรียน	112 โรงเรียน

หมายเหตุ โรงเรียนขนาดเล็ก นักเรียนไม่เกิน 400 คน
โรงเรียนขนาดกลาง นักเรียน 401 – 800 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ นักเรียนมากกว่า 800 คน

ที่มา : รายงานสถิติการศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563

ตารางที่ 3 ข้อมูลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่เปิดทำการสอน
โรงเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับชั้น	จำนวนโรงเรียน
อนุบาลศึกษา	429
ประถมศึกษา	431
มัธยมศึกษาตอนต้น	109
มัธยมศึกษาตอนปลาย	9

ที่มา : รายงานสถิติการศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2563

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

จากคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. 1223/2560 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรไปใช้โดยให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครโดยสำนักงานการศึกษาได้มอบหมายให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับสถานศึกษาโดยยึดนโยบายการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย บริบทของโรงเรียนและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรอบ ทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม เป็นคนดี มีวินัย มีสำนึกความเป็นไทย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมถึงสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับเป้าหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยสอดคล้องและทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

จัดการศึกษาให้ได้ระดับปฐมวัยตั้งแต่อายุ 4-5 ปี โดยมุ่งสร้างพื้นฐานความพร้อมทางพัฒนาการต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา 2562 โรงเรียน มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง มีทักษะชีวิตสามารถช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนดี มีวินัย อนุรักษ ความเป็นไทยและมีนิสัยรักการอ่าน ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน ชุมชน และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก¹⁸

พันธกิจ

1. มุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ
2. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความสามารถด้านการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ ร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ
2. ครูและบุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

¹⁸ โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานข้า) กรุงเทพมหานคร, หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 : กรุงเทพฯ

3. ทุกห้องเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกได้หลากหลาย เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ และตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ผู้ปกครองหรือชุมชน ร้อยละ 80 ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนและพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กำหนดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
 - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
 - มาตรฐานที่ 4 ซื่อซมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
 - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐานคือ
 - มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
 - มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดตัวบ่งชี้เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้นำตัวบ่งชี้มาใช้เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กตามวัยของสถานศึกษา ซึ่งได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยกำหนดโครงสร้างดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560		
	ประสบการณ์สำคัญ	สาระการเรียนรู้
ช่วงอายุ 4 – 6 ปี	ด้านร่างกาย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
	ด้านอารมณ์ จิตใจ	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
	ด้านสังคม	ธรรมชาติรอบตัว
	ด้านสติปัญญา	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก

สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทากิจกรรมต่างๆและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพ และสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

1.1.1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

1.1.1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

1.1.1.3 การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

1.1.1.4 การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัด

ใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ

1.1.1.5 การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

1.1.2.1 การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก

1.1.2.2 การเขียนภาพและการเล่นกับสี

1.1.2.3 การปั้น

1.1.2.4 การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ

1.1.2.5 การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อย

วัสดุ

1.1.3 การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว

1.1.3.1 การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

1.1.4 การรักษาความปลอดภัย

1.1.4.1 การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน

1.1.4.2 การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษา

ความปลอดภัย

1.1.4.3 การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย

1.1.4.4 การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ

1.1.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

1.1.5.1 การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่

1.1.5.2 การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

1.2 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.2.1 สุนทรียภาพดนตรี

1.2.1.1 การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

1.2.1.2 การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

1.2.1.3 การเล่นบทบาทสมมติ

1.2.1.4 การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ

1.2.1.5 การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

1.2.2 การเล่น

1.2.2.1 การเล่นอิสระ

1.2.2.2 การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

1.2.2.3 การเล่นตามมุมประสบการณ์

1.2.2.4 การเล่นนอกห้องเรียน

1.2.3 คุณธรรม จริยธรรม

1.2.3.1 การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

1.2.3.2 การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

1.2.3.3 การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

1.2.4 การแสดงออกทางอารมณ์

- 1.2.4.1 การสะท้อนความรู้สึกรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
- 1.2.4.2 การเล่นเกมบทบาทสมมติ
- 1.2.4.3 การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- 1.2.4.4 การร้องเพลง
- 1.2.4.5 การทำงานศิลปะ
- 1.2.5 การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ
 - 1.2.5.1 การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง
- 1.2.6 การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 - 1.2.6.1 การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
- 1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นเกม การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ
 - 1.3.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
 - 1.3.1.1 การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
 - 1.3.1.2 การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.3.2 การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 1.3.2.1 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
 - 1.3.2.2 การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่
 - 1.3.2.3 การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้
 - 1.3.2.4 การเลี้ยงสัตว์
 - 1.3.2.5 การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
 - 1.3.3 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย
 - 1.3.3.1 การเล่นเกมบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย

- 1.3.3.2 การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
- 1.3.3.3 การประกอบอาหารไทย
- 1.3.3.4 การศึกษานอกสถานที่
- 1.3.3.5 การละเล่นพื้นบ้านของไทย
- 1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม
 - 1.3.4.1 การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
 - 1.3.4.2 การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
 - 1.3.4.3 การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
 - 1.3.4.4 การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
 - 1.3.4.5 การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
- 1.3.5 การเล่นแบบร่วมมือร่วมใจ
 - 1.3.5.1 การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - 1.3.5.2 การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 1.3.5.3 การทำศิลปะแบบร่วมมือ
- 1.3.6 การแก้ปัญหาความขัดแย้ง
 - 1.3.6.1 การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา
 - 1.3.6.2 การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- 1.3.7 การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล
 - 1.3.7.1 การเล่นหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

- 1.4.1 การใช้ภาษา
 - 1.4.1.1 การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม
 - 1.4.1.2 การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

- 1.4.1.3 การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ
- 1.4.1.4 การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
- 1.4.1.5 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 1.4.1.6 การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- 1.4.1.7 การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ
- 1.4.1.8 การร้องหว่านที่เหมาะสมในการพูด
- 1.4.1.9 การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร
- 1.4.1.10 การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ
- 1.4.1.11 การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ
- 1.4.1.12 การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง
- 1.4.1.13 การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
- 1.4.1.14 การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง
- 1.4.1.15 การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย
- 1.4.1.16 การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
- 1.4.1.17 การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- 1.4.1.18 การเล่นเกมทางภาษา
- 1.4.1.19 การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
- 1.4.1.20 การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ
- 1.4.1.21 การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย
- 1.4.1.22 การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา

1.4.2.1 การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

1.4.2.2 การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน

1.4.2.3 การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

1.4.2.4 การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย

1.4.2.5 การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง

1.4.2.6 การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน

1.4.2.7 การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป

1.4.2.8 การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน

1.4.2.9 การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ

1.4.2.10 การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ

1.4.2.11 การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ

1.4.2.12 การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

1.4.2.13 การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร

1.4.2.14 การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา

1.4.2.15 การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

1.4.2.16 การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

1.4.2.17 การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล

1.4.2.18 การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

1.4.2.19 การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

1.4.3 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1.4.3.1 การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และ
ชิ้นงาน

1.4.3.2 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว
และศิลปะ

1.4.3.3 การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

1.4.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

1.4.4.1 การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว

1.4.4.2 การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ

1.4.4.3 การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ

1.4.4.4 การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบ
เสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิด
แนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้
ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ
และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดย
คำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
3. ธรรมชาติรอบตัว
4. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดจุดหมายไว้แล้ว สถานศึกษา
หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องใช้ตาม แต่สามารถเพิ่มตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์จากที่หลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดได้

การกำหนดเวลาของแต่ละกิจกรรมเพื่อจัดทำตารางกิจกรรมประจำวันสามารถดำเนินการได้
หลากหลายรูปแบบ ขึ้นกับความเหมาะสม ประเด็นสำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงความครอบคลุม
พัฒนาการทุกด้าน ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาโดยประมาณซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ ดังนี้

รายการการพัฒนา	อายุ 3 ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ 4 ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ 5 ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)
1. การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน (รวมทั้งการช่วยตัวเองในการแต่งกาย การ รับประทานอาหาร สุขอนามัยและการนอนพักผ่อน)	3	2 1/2	2 1/4
2. การเล่นเสรี	1	1	1
3. การคิดและความคิดสร้างสรรค์	1	1	1
4. กิจกรรมด้านสังคม	1/2	3/4	1
5. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	3/4	3/4	3/4
6. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยผู้สอน	3/4	1	1
เวลาโดยประมาณ	7	7	7

สำหรับทักษะพื้นฐานชีวิตประจำวัน อายุ 3 ขวบจะใช้เวลามากกว่า เมื่ออายุมากขึ้นเวลาจะลดลงเพราะเด็กสามารถช่วยเหลือตนเอง อายุ 3 ขวบขึ้นไปมีกิจกรรมทางสังคมที่ต้องฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น ดังนั้นจึงใช้เวลาน้อยลงในการพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมประจำวันของโรงเรียน

เวลา	กิจกรรม	ขอบข่ายของกิจกรรม
7.00 - 7.45 น.	รับเด็ก	- ทักทายและสนทนากับเด็กเป็นรายบุคคล - ตรวจสอบสุขภาพเด็ก ดูแลความสะอาดของร่างกายเครื่องแต่งกาย - สนทนากับผู้ปกครองซึ่งมาส่งเด็ก - เลือกเล่นเกมการศึกษาตามความสนใจ
7.45 - 8.00 น.	เข้าแถว	- เข้าแถว เคารพธงชาติ สวดมนต์ นั่งสมาธิ
8.00 - 8.15 น.	กิจกรรมส่วนตัว	- เข้าห้องน้ำ ดื่มน้ำ และเตรียมพร้อมสำหรับร่วมกิจกรรม
8.15 - 8.30 น.	สนทนาข่าว และเหตุการณ์	- สำนวการมาโรงเรียน - ทำปฏิทินประจำวัน / สำนวสภาพอากาศประจำวัน - สนทนาข่าวและเหตุการณ์ ท่องคำคล้องจอง
8.30 - 9.00 น.	กิจกรรม เคลื่อนไหว และจังหวะ	- การเคลื่อนไหวพื้นฐาน - การเล่นเลียนแบบท่าทางการเคลื่อนไหวต่างๆ - การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงและจังหวะของดนตรี

เวลา	กิจกรรม	ขอบข่ายของกิจกรรม
		<ul style="list-style-type: none"> - การทำท่าทางประกอบเพลง - กายบริหาร - การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์อย่างอิสระ หรือใช้อุปกรณ์ประกอบ - การฟังสัญญาณแล้วปฏิบัติตามข้อตกลง - การแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เรื่องราว และจินตนาการ - การฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม
9.00 - 9.30 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - การสนทนา ชักถาม และแสดงความคิดเห็น - การเล่านิทาน เรื่องราว ข่าวและเหตุการณ์ - การเล่นบทบาทสมมติ - การท่องคำคล้องจอง คำกลอน / การร้องเพลง - การสาธิต - การทดลอง - การประกอบอาหาร ฯลฯ
เวลา	กิจกรรม	ขอบข่ายของกิจกรรม
9.30 - 9.40 น.	พัก	- ดื่มน้ำ / เข้าห้องน้ำ
9.40 -11.00 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมมุมประสบการณ์ กิจกรรมเกมการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ ดังนี้ - การวาดภาพพระบายสี ด้วยสีเทียน สีน้ำ ดินสอสี ฯลฯ - การเล่นและทดลองเกี่ยวกับสี - การพิมพ์ภาพ - การปั้น - การพับ ฉีก ตัด ปะ สาน ม้วน - การประดิษฐ์ ฯลฯ - เลือกเล่นตามมุมประสบการณ์ที่จัดไว้ในห้องเรียนอย่างอิสระ - เลือกเล่นเกมการศึกษาตามความสนใจ - เด็กช่วยกันเก็บของเล่นเข้าที่
11.00-11.30 น.	รับประทานอาหาร	เด็กรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน
11.30-12.00 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง	<ul style="list-style-type: none"> - การเล่นอิสระในสนาม / เล่นเครื่องเล่นสนาม - การเล่นอุปกรณ์กีฬาสำหรับเด็ก - การเล่นเกม การละเล่น - การเล่นน้ำ / เล่นทราย

เวลา	กิจกรรม	ขอบข่ายของกิจกรรม
12.00–12.20 น.	กิจวัตรส่วนตัว	ล้างหน้า แปรงฟัน เข้าห้องน้ำ เก็บของใช้ส่วนตัว และปูที่นอน
12.20–14.00 น.	พักนอน	-เด็กนอนพักผ่อน หรือทำกิจกรรมสงบ
14.00–14.15 น.	กิจวัตรส่วนตัว	- เก็บที่นอน - ล้างหน้า หวีผม แต่งตัวให้เรียบร้อย
14.15–14.30 น.	เกมการศึกษา	-แจกการบ้าน และเล่นเกมการศึกษา
14.30–15.30 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน	- ส่งเด็กที่ผู้ปกครองมารับกลับบ้าน - สนทนากับผู้ปกครองซึ่งมารับเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็น ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน
 - 1.1 ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
 - 1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
 - 1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก

1.4 ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ

1.5 ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

2. พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่นวัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาทีการจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-5 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง

3.2 ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการจำลองการเกิดผีเสื้อลงในตุ๊กตาในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

จากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สถานศึกษาได้ดำเนินการตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ.1223/2560 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ.2560 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิต ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 และโดยอาศัยอำนาจความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด นำหลักสูตรไปใช้โดยให้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย

พัฒนาการเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัยทุกคนควรได้รับการดูแลและสนับสนุน การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ที่ควรทำการศึกษาและทำความเข้าใจถึงแนวทางการส่งเสริม เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องพึ่งพาผู้เลี้ยงดูเป็นอย่างมาก บทบาทของผู้เลี้ยงดูจึงมีความสำคัญมาก ความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและการเป็นกัลยาณมิตรเลี้ยงดูเด็กด้วยใจรัก เข้าใจ เอาใจใส่ ดูแลชี้แนะ และช่วยเหลือเด็ก อย่างเหมาะสม สม่่าเสมอเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก การร่วมมือและประสานงานกันระหว่างพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กที่บ้าน กับครูหรือผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษา ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน ช่วยทำให้เด็กมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่พ่อแม่และบุคคลต่างๆรอบตัวเด็ก ต่างก็ส่งเสริมบรรยากาศของความสัมพันธ์อันดีมิตรจะช่วยทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ้มใจปลอดภัยและมั่นคง มีพื้นฐานที่ดีสำหรับการเจริญเติบโตต่อไปอย่างเหมาะสม

ปฐมวัยเป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ เป็นระยะที่ระบบต่างๆของร่างกายมีการก่อตัวและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆที่เด็กได้รับในช่วงนี้ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กไปจนตลอดชีวิต การได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมในวัยนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการวางรากฐานชีวิตของเด็กเด็กแต่ละคนอาจจะพัฒนาเร็วช้าแตกต่างกันตามวุฒิภาวะ และลักษณะเฉพาะตนและสังคมที่แวดล้อม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กมีผู้เลี้ยงดูเด็กปฏิบัติต่อดูกได้อย่างเหมาะสม กับพัฒนาการของเด็กตามวัย การช่วยให้เด็กมีการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสมและได้รับการพัฒนาในทุกด้านอย่างครอบคลุม (Total Development) จึงจะช่วยให้เด็กมีรากฐานชีวิตที่สมบูรณ์และมั่นคงพร้อมก้าวสู่สังคมอนาคตอย่างมั่นใจ

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับการคิดซึ่งเป็นพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย การถ่ายทอดความรู้สึกร่วมกันคิดซึ่งกันและกันเพื่อให้มีความเข้าใจกันในสังคม จำเป็นต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเป็นสำคัญ ภาษาถือได้ว่ามีหน้าที่ในการสื่อความคิด คือ เป็น

สะพานเชื่อมโยงความคิดของมนุษย์ไปสู่กันและกันได้ตั้งนั้นภาษาและความคิดจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดดังที่เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย คือ วุฒิภาวะ และการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะแตกต่างไปจากการเรียนรู้ของบุคคลวัยอื่น ๆ กล่าวคือ เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการรับรู้ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ทั้งพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และครูจึงต้องตระหนักถึงสิ่งที่เด็กปฐมวัยจะรับรู้ เพราะส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ดังนั้น หากมีการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมก็จะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีการเรียนรู้ด้วยความสุขและพอใจ อันจะทำให้ผลแห่งการเรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้ นับว่าเป็นความสามารถของมนุษย์ ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เด็กปฐมวัย การเรียนรู้ที่จะนำมาพร้อมกับพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายและรวบรวมความหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

มันทนา ธรรมบุตร กล่าวว่ารูปแบบการเรียนรู้หมายถึงแนวทางที่คนเราชอบนำมาใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เนื่องจากเป็นวิธีที่สามารถทำให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดหรือหมายถึงอุปนิสัยและวิธีที่คนเราชอบใช้ในการเรียนรู้¹⁹

สอดคล้องกับ ศิลปชัย เทศนา กล่าวว่ารูปแบบการเรียนรู้หมายถึงวิธีที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดในการรับรู้ข้อมูลสื่อการเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วยการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้ข้อมูลเช่นการฟังการดู การสัมผัสจำเป็นต้องรู้จักผู้เรียนว่ามีความถนัดใช้ประสาทสัมผัสส่วนใดในการเรียนรู้จะทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมหรือสภาพแวดล้อมในการเรียนได้เหมาะสม²⁰

ดังนั้นการเรียนรู้หมายถึงลักษณะทางกายภาพความรู้สึกและความคิดที่เด็กปฐมวัยใช้ในการรับรู้และตอบสนองและมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้อย่างค่อนข้างคงที่เป็นลักษณะที่เป็นรูปแบบเฉพาะเพื่อให้เหตุผลกับสถานการณ์และการทำงานในขณะนั้นและเป็นวิธีที่เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดรูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะการรับรู้ของเด็กปฐมวัยคนหนึ่งใช้ทำหรือทำเป็นประจำและเป็นวิธีการที่ใช้แสดงความสามารถของตนที่มีอยู่ในการคิดและการเรียนรู้ด้วยขณะใดลักษณะเด่นที่เห็นมากกว่ารูปแบบการเรียนรู้ด้านอื่น²¹

ความสำคัญของรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

นักจิตวิทยาได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับธรรมชาติธรรมชาติธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอาทิการทำงานของสมองพัฒนาการของสติปัญญาและรูปแบบการคิด

¹⁹ มันทนา ธรรมบุตร, การวิเคราะห์นักเรียนตามลีลาการเรียนรู้,(Online) <http://krusorndee.net/group/amkasorn/page/learning-styles>, สืบค้นเมื่อ 26 สิงหาคม 2561

²⁰ ศิลปชัย เทศนา, แบบแผนการเรียนรู้, (Online) http://www.radompon.com/websdq/learningstyles/learning_styles.pdf, สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2561

²¹ จิตตินันท์ บุญสถิรกุล, รูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย, เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย, พิมพ์ครั้งที่ 6 (นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2560) 10-5.

ของเด็กเด็กจะเรียนรู้ได้ดีต้องมีการทำงานของสมองที่มีประสิทธิภาพมีการพัฒนาของสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยจะมีรูปแบบการคิดของเด็กแบบการคิดของเด็กเมื่อเติบโตขึ้นหมายถึงวิธีการที่เด็กใช้ในการคิดที่มีความเฉพาะของแต่ละคนพัฒนามาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างระหว่างซึ่งต่อมานำไปสู่การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กดังนั้นรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยเหลือเด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เด็กปฐมวัยเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ วัยแห่งความคิดสร้างสรรค์ ในช่วงปฐมวัยเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของบุคลิกภาพและอุปนิสัยของเด็กปฐมวัย จากงานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ สนับสนุนว่าเด็กปฐมวัยแต่ละคนจะมีความสำเร็จในการเรียนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบในการเรียนที่เด็กได้เรียนในห้องเรียน รูปแบบการเรียนของเด็กแต่ละคน นอกจากนั้นเด็กที่มีผลการเรียนสูงจะชอบรูปแบบการเรียนแบบเป็นอิสระ และชอบสร้างแรงจูงใจด้วยตนเอง มีความอดทนรับผิดชอบรวมทั้งได้รับแรงจูงใจจากพ่อ แม่ ครูและผู้ช่วยครู ในกลุ่มนี้ชอบการเรียนรู้แบบสัมผัสมากกว่าการเรียนแบบให้ฟัง เด็กที่เรียนเก่งเหล่านี้จะชอบรูปแบบการเรียนที่เรียนด้วยตนเอง มีความยืดหยุ่นและมีตัวเลือกให้เลือก ในทางตรงกันข้ามจะชอบการสอนแบบบรรยายน้อยที่สุด เด็กที่มีความสำเร็จระดับกลางและต่ำชอบเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ในกลุ่มมากกว่าเรียนอย่างอิสระ

2. ช่วย让孩子ปฐมวัยมีความสามารถในการเรียนรู้เมื่อมีพ่อ แม่ ครู และผู้ช่วยครูนั่งอยู่ใกล้ เด็กปฐมวัยจะส่งผลให้เด็กปฐมวัย มีระดับความสนใจในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เด็กที่เรียนรู้ได้ในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะมีความจำในเรื่องที่ได้ยินต่ำ เด็กเหล่านี้จะเรียนรู้ด้วยการเห็นจากรูปภาพ การวาดภาพ กราฟสัญลักษณ์และการ์ตูนมากกว่าการอ่านจากหนังสือ ถึงแม้ว่าเด็กที่มีความสำเร็จในการเรียนต่ำและอยากจะเรียนในโรงเรียนได้ดี แต่ความสามารถในการจำจากการฟังบรรยาย การอภิปราย และการอ่านการประพฤติปฏิบัติที่มีคุณภาพส่งผลให้เด็กเรียนรู้ได้ไม่ดี ในทำนองเดียวกัน ครูก็จะชอบสอนเด็กด้วยการท่องจำและการอ่าน ประเด็นนี้แสดงให้เห็นรูปแบบของการสอนของครูที่ขัดแย้ง กับรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กส่งผลให้เด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำประสบความสำเร็จในการเรียนรู้น้อยมากในการเรียนรู้นี้มากขึ้น

3. ช่วย让孩子ปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วหนูทำไม่ได้เด็กเล็กๆคนหนึ่งพูดไปร้องไห้ไปในขณะที่ครูและผู้ช่วยครูให้เด็กปฐมวัยออกไปเล่าเรื่องสุดสัปดาห์ที่ผ่านมาหน้าห้องเรียนครูและผู้ช่วยครูพยายามช่วยเหลือคนที่พูดหน้าห้องแต่เด็กคนนี้มีควมวิตกกังวลสูงหลังจากพยายามพูดไปสองประโยคพูดเรื่องครูจึงรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายครูจะให้เด็กวาดรูปดูการตั้งคำถามว่าวันหยุดสุดสัปดาห์หนูอยู่กับใครหนูทำอะไร ที่ไหนให้เวลาเด็กไปวาดรูปแล้วกลับมาเล่าให้เพื่อนฟังในวันต่อมาคำถามที่มักเกิดขึ้นได้บ่อยสำหรับพ่อแม่ครูและผู้ช่วยครูคือทำไมเด็กบางคนเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วในขณะที่บางคนช้าเร็วได้ช้าและไม่ค่อยประสบความสำเร็จในห้องเรียนพระที่สอนเหมือนกันจะได้กลับกัน

พบว่าเด็กอ่อนคนที่กลับชอบที่จะเรียนรู้กับครูบางคนซึ่งคำตอบที่ชัดเจนที่สุดในโลกนี้คือความไม่สอดคล้องกันของแนวทางในการจัดกิจกรรมและการนำเสนอเนื้อหาของครูกับรูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก

4. ช่วยให้เด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จทางการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยครูที่ไม่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยส่งผลให้เด็กเรียนรู้ภายในรูปแบบที่ไม่ถนัดและส่งผลให้เด็กไม่เกิดการเรียนรู้เท่ากับที่ขวดตั้งนั้นหากพ่อแม่ครูและครูผู้ช่วยสามารถบอกได้ว่าเด็กมีรูปแบบการเรียนรู้อย่างไรและค้นหาวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กได้เพราะแม่ครูและผู้ช่วยครูจะพาใจในการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียนและเห็นความแตกต่างจากการสอนที่เคยทำมาแต่ละคนจะมีรูปแบบในการเรียนรู้ที่เป็นรูปแบบหลักอย่างน้อย 1 รูปแบบในห้องเรียนแต่ละคนจะมีลักษณะกายภาพที่เป็นเอกลักษณ์และมีปัจจัยในการสร้างแรงจูงใจที่จะส่งผลให้เด็กแต่ละคนแสดงท่าทางหรือมีทักษะในการศึกษาเบื้องต้นอัจฉริยะนักศึกษาศาสนาสามารถอธิบายในรูปแบบทัศนคติเด็กแต่ละคนที่มีต่อการเรียนรู้ความสามารถในการประยุกต์ข้อมูลและความมั่นคงทางด้านอารมณ์ว่าเป็นปัจจัยในความสำเร็จทางการศึกษา

5. ทดสอบสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กปฐมวัยรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ประสบความสำเร็จมีความแตกต่างจากรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กที่ล้มเหลวมีงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการประสบความสำเร็จของเด็กผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีปัญหาการเรียนส่วนใหญ่รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนดีจึงอาจเป็นไปได้ว่าสถานการณ์ใดของเด็กเหล่านี้มีสาเหตุมาจากรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกับเด็กทั่วไปและไม่สอดคล้องกับรูปแบบการสอนของครูวิชาซีพนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนการคะเนื่องจากผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์มีจำนวนมากมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการสอนของครูการเข้าใจเรื่องรูปแบบการคิดและรูปแบบของการเรียนรู้จึงมีความสำคัญต่อการจัดส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการพัฒนาเด็กเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและช่วยลดปัญหาผลการเรียนตกต่ำปัญหาการเรียนและไม่สนใจเรียนของเด็กด้วยการระบุรูปแบบการเรียนรู้ครอบคลุมไปถึงการพัฒนาการเรียนรู้อัตนเองและหาวิธีกำจัดอุปสรรคในกระบวนการเรียนรู้อัตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองทักษะความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาการเรียนรู้อัตนเองโดยรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีผลลัพธ์ทางการเรียนดีขึ้น

6. ช่วยเป็นหลักลักษณะอันพึงประสงค์เด็กปฐมวัยลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็กปฐมวัยเปรียบเสมือนไม้อ่อนดัดง่ายไม้แก่ดัดยากดังนั้นถ้าต้องการให้คนในสังคมมีความสามารถมีลักษณะอย่างไรจำเป็นต้องพัฒนาคุณลักษณะอย่างนั้นตั้งแต่เด็กตั้งแต่ในช่วงที่เด็กกำลังพัฒนารูปแบบการคิดรูปแบบการพูดแบบการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นเป็นบุคลิกภาพของเด็กเด็กเรียนรู้ได้จากสิ่งแวดล้อมและปัจจัยภายนอกพัฒนาการและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ปลูกฝัง

ค่าอบรมสั่งสอนหรือการจัดการศึกษาให้กับเด็กขณะที่สอดคล้องกับทฤษฎีของเพียเจต์จะว่าพัฒนาการของเด็กเป็นกระบวนการที่เป็นไปตามระดับวุฒิภาวะเปิดประสบการณ์ประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมและการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของเด็กการเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กเพื่อสร้างแผนที่ของความสำเร็จและเป็นสุขใจในการลดความกดดันวิธีสอนเด็กคนหนึ่งให้ประสบความสำเร็จอาจใช้ไม่ได้ผลกับเด็กอีกคนหนึ่งเนื่องจากเด็กแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง

7. ช่วยให้เด็กปฐมวัยเข้าใจตนเองและก็จะรูปแบบการเรียนรู้ปฐมวัยเข้าใจตนเองและเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นรวมทั้งใช้ประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจในจุดเด่นของรูปแบบการเรียนรู้ของตนซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนและการทำงานในอนาคตเมื่อโตขึ้นรู้วิธีการที่จะใช้สมองของตนเองให้ดีที่สุดเข้าใจถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในตัวเองพัฒนาความสามารถในการเรียนเพราะต้องพัฒนาแก้ไขจุดอ่อนของสติในรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่เคยใช้หรือไม่ค่อยได้ใช้ให้เก่งขึ้นรู้วิธีการที่จะทำให้สนุกกับการเรียนมากขึ้นปรับปรุงความมั่นใจในตนเองและการนับถือตนเองตลอดจนวิธีการเพิ่มความสามารถทางธรรมชาติและสัตว์ต่างๆของตนเอง²²

สรุปนักจิตวิทยา นักการศึกษานักวิจัยได้ให้ความหมายความสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ว่าช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพทำให้เด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จทางการเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยและทำให้เด็กปฐมวัยเข้าใจตนเองและความแตกต่างระหว่างตนกับผู้อื่น จากความหมายดังกล่าวรูปแบบการเรียนรู้หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์จะเป็นพฤติกรรมที่ถาวรในปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนรู้ที่เกิดจากพัฒนาการและธรรมชาติในตัวของเด็ก การเข้าไปมีประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อม การได้สำรวจค้นคว้าและปฏิบัติ ดังนั้นการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย นับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากเกิดได้รับการส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ก็จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์

การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญในด้านเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ให้ผลของการลงทุนคุ้มค่าที่สุดต่อการสร้างรากฐานของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2560 – 2564 มีเป้าหมายหลักให้คน “อยู่ดี มีสุข” โดยเฉพาะเด็ก “ให้มีทักษะ พัฒนาการสมวัย แข็งแรง EQ

²² เรื่องเดียวกัน,10-6

สูง แก้ปัญหาเป็น วินัยดี มีคุณธรรม” เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ได้ทุกคนมีการพัฒนารอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือการสร้างคน ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยเริ่มต้นจากการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในเรื่องของสมอง การเจริญเติบโต และพัฒนาการ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ซึ่งสอดคล้องกับ ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในเด็กปฐมวัยต้องให้ได้เรียนจากประสบการณ์จริง การเรียนรู้ควรเป็นประโยชน์สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมให้มากที่สุด วิธีการเรียนรู้ที่ดีต้องมาจากกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใน ตัวผู้เรียน ผู้เรียนต้องเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองตามหลัก การพัฒนาทางสติปัญญาการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับสิ่งแวดล้อมเป็นวิธีการที่ให้เด็กได้ลงมือค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ความเข้าใจ หาสาเหตุของปัญหา และกำหนดวิธีแก้ไขเพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติจริง²³และการส่งเสริมให้เด็กรับรู้สิ่งแวดล้อมเป็นประสบการณ์พื้นฐานที่จะช่วยให้เด็กสามารถเผชิญปัญหาด้วยความเข้าใจ มองเห็นแนวทางว่าแต่ละปัญหาจะแก้ไขโดยวิธีทางใด เด็กได้ฝึกคิดในรูปแบบต่าง ๆ และจากการที่เด็กได้แสวงหาความรู้ได้แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาสติปัญญา มีเหตุผล มีความคิดที่เป็นระบบ ระเบียบ ไม่เชื่อหรือยอมรับในสิ่งใดๆ ที่ตนยังไม่ได้พิสูจน์หรือคิดหาเหตุผลประกอบ ดังนั้นการจัดประสบการณ์จึงควรเน้นคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ การจัดประสบการณ์ที่เน้นการเก็บข้อมูลเพื่อไว้เป็นเหตุและผลเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยสังเกต สำรวจ ค้นคว้าทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูล และลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ โดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนแล้วขยายไปสู่สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว โดยคำนึงถึงความสนใจความสามารถของเด็ก

²³ ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, เด็กไทยกับการสอนภาษาแนวสมดุล. จุลสารการศึกษาปฐมวัย, 11(5), (กรุงเทพฯ: 2554),5.

และสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจสามารถพัฒนาความคิดและรู้จักหาคำตอบแบบวิทยาศาสตร์ได้²⁴

แนวการจัดประสบการณ์แบบนีโอ-ฮิวแมนนิสต์ (Neo-Humanist Education)

ผู้ให้กำเนิดแนวคิดแบบนีโอ-ฮิวแมนนิสต์ หรือนวนมนุษยธรรม มาจากโยคีชาวอินเดียผู้ยิ่งใหญ่ พี.อาร์.ซาร์การ์ (P.R.Sarkar) ที่มีแนวความคิดแบบขยายจิตใจ ให้ความรัก เอาใจใส่ ดูแลทุกสิ่งในจักรวาล ใช้ชีวิตในแบบที่กลมกลืนกับธรรมชาติ เป็นการนำศาสตร์ทางตะวันออกกับความทันสมัยแบบตะวันตกมาผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยมีหลักการว่า สิ่งแวดล้อมและการศึกษาในวัยต้น ๆ ของชีวิต มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งต่อความเฉลียวฉลาด คุณธรรม และความสุขของคนเรา โดยเชื่อว่าความเก่ง ความฉลาด ซึ่งเป็นศักยภาพที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ แต่มนุษย์ดึงศักยภาพดังกล่าวออกมาใช้แค่ 5-10 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น และเชื่อว่า ความเป็นคนที่สมบูรณ์นั้น เกิดจากศักยภาพที่สำคัญ 4 ด้านคือ

1. ร่างกาย (PHYSICAL)
2. จิตใจ (MENTAL)
3. ความมีน้ำใจ (SPIRITUAL)
4. วิชาการ (ACADEMIC)²⁵

ซึ่งทั้ง 4 ด้านคือหลักการสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ การศึกษาที่ดีจะต้องจัดให้ครบทั้งหมดนี้ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายความเป็นคนที่สมบูรณ์

กิจกรรมที่ทำในโรงเรียนนีโอฮิวแมนนิสต์จะต้องสอดคล้องกับหลัก 4 ข้อ คือ คลื่นสมองต่ำ การประสานของเซลล์สมอง ภาพพจน์ต่อตัวเอง และการให้ความรัก ซึ่งต้องปฏิบัติไปพร้อมกัน เด็กจึงจะไปสามารถเป็นคนที่สมบูรณ์

1. คลื่นสมองต่ำ นักวิทยาศาสตร์ได้ประดิษฐ์เครื่องมือวัดคลื่นสมอง ซึ่งสามารถตรวจพบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของคนเราจะแปรเปลี่ยนไปตามคลื่นสมองที่เราส่ง ยิ่งต่ำลงมากเท่าไรจะยิ่งมีประสิทธิภาพดีขึ้นเท่านั้น เพราะเราจะมี ความสงบทางจิตใจ อารมณ์ดี ใจเย็น มีความคิดสร้างสรรค์สูงเกิดสมาธิ จิตใจเป็นหนึ่งเดียว กิจกรรมจึงต้องสร้างให้เด็กเกิดภาวะคลื่นสมองต่ำมาก

²⁴ ศรีนวล รัตนานันท์. การพัฒนาทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัยโดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากธรรมชาติในห้องเรียน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต1. (สุพรรณบุรี:2555), 8.

²⁵ นรรัชต์ ฝืนเชียร. การเรียนรู้แบบนีโอ-ฮิวแมนนิสต์สู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. (Online) เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2564 , เข้าถึงได้จาก <https://www.cpmeiji.com/meijitensai/content/detail/72686/0>

ที่สุด เช่น ก่อนเข้าห้องเรียน เด็กๆ ได้ฝึกทำโยคะ นั่งสมาธิ อันถือเป็นการเตรียมความพร้อมให้เขาเรียนหนังสือได้อย่างสบายใจ และมีความสุขในการรับรู้ โยคะและสมาธิ จะช่วยให้กล้ามเนื้อและประสาทผ่อนคลาย ดังนั้น บทบาทของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญ ครูต้องอารมณ์เย็น ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ พุดให้กำลังใจ และไม่พุดในแง่ลบ การรับประทานอาหารก็มีส่วนต่อคลื่นสมองของคนเราด้วยเช่นกัน ยิ่งถ้าเป็นอาหารธรรมชาติมากเท่าไร จะยิ่งส่งผลดีมากเท่านั้น อาหารที่โรงเรียนจึงเป็นแบบกึ่งมังสวิรัติ ไม่กินเนื้อสัตว์ใหญ่ เช่น หมู เนื้อ แต่กินเนื้อสัตว์เล็กตั้งแต่ไก่ลงมา เน้นผัก ผลไม้ นม และดื่มน้ำมากๆ

2. การประสานของเซลล์ แนวความคิด นีโอฮิวแมนนิส มีความเชื่อว่าความฉลาดสามารถฝึกฝนได้ ไม่ขึ้นอยู่กับกรรมพันธุ์ แต่ขึ้นกับสิ่งแวดล้อม การที่เด็กจะฉลาดหรือไม่ฉลาด เกิดจากเซลล์สมองประสานเข้าด้วยกันหรือที่เรียกว่าเซลล์ประสานประสาท มีการค้นพบว่าเซลล์ประสานประสาทจะขยายตัวได้ดี เมื่อมือกับเท้าทำงานมาก เพราะปลายประสาทจะอยู่ตรงส่วนนี้มาก ฉะนั้นในแนวคิดนี้จึงให้เด็กเรียน ๆ เล่น ๆ เรียนก็จริงแต่ต้องได้เคลื่อนไหวด้วย ดังนั้นกิจกรรมจึงมุ่งให้เด็กได้ออกนอกห้อง ได้ปีนป่าย ได้วิ่งเล่น เพื่อให้มือกับเท้าทำงานมากที่สุด ไม่เชื่อเรื่องให้เด็กเรียนอย่างเดียว หรือเล่นอย่างเดียว เพราะในช่วง 3-6 ปี จะเป็นช่วงที่สมองของคนเราเจริญเติบโตมากที่สุด ถ้าไม่ให้เรียนเสียเลย แล้วมาเรียนตอน 7-8 ขวบจะยิ่งช้าไป ดังนั้นจึงต้องเรียนบ้างโดยกระจายให้เหมาะสม และใช้วิธีการที่จูงใจให้เด็กเรียนรู้ด้วยคลื่นอัลฟาหรือคลื่นสมองต่ำมากที่สุด วิธีการสอนแม้เป็นนามธรรม แต่ก็มีวิธีจูงใจอย่างมีระบบจากรูปธรรมง่ายๆ ไปสู่สิ่งที่เป็นรูปธรรมยากๆ แล้วจึงค่อยไปสู่นามธรรมโดยที่เด็กแทบจะไม่ต้องรู้ตัวเลย เช่น แทนที่เด็กจะต้องท่องตัวอักษรต่างๆ เขาก็จะรู้จักตัวอักษรผ่านเกม โดยวิ่งไปตามพื้นห้องให้เป็นรูปตัวอักษร ทำตัวเองให้เป็นรูปนั้น หรือเล่นเกมบัตรคำสนุกๆ เด็กจะได้เรียนรู้การใช้จากของจริงเช่น นับตัวเลขจากลูกปัดหอยหรือผลไม้ ถ้าหากจะเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูก็จะพาพวกเขาไปสัมผัสกับประสบการณ์จริงนอกห้องเรียน อาจพาไปดูปลาในบ่อ พาไปรู้จักสัญญาณไฟจราจรริมถนน เป็นต้น

3. ภาพพจน์ของตัวเอง (SELF CONCEPT) ความรู้สึกที่คนเรามีต่อตัวเรา ตามหลักจิตวิทยาสมัยใหม่พบว่าความรู้สึกที่มีต่อตัวเราจะส่งผลไปถึงความรู้สึกที่เรามีต่อคนอื่นด้วย ถ้าเรารู้สึกว่าตัวเองไม่ได้เรื่อง เราก็จะไม่เชื่อมั่นคนอื่น ความรู้สึกที่มาจากตัวเรานั้นมาจากประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เป็นตัวบันทึก โดยเฉพาะทางตากับทางหูเป็นเรื่องของจิตใต้สำนึก ซึ่งวัยเด็กเป็นวัยที่รับรู้สูงที่สุด ถ้าจิตใต้สำนึกบันทึกไว้แต่เรื่องด้านลบ ได้ยินคนรอบข้างพุดเรื่อยๆว่าไม่เก่ง ชน เด็กเติบโตขึ้นก็จะกลายเป็นคนที่ไม่เก่ง ชน ซุ่มซำม เมื่อภาพพจน์ที่มีต่อตัวเองเป็นลบ พฤติกรรมที่ออกมา ก็จะเป็นลบด้วย ดังนั้น บทบาทของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญ เชื่อว่าพฤติกรรมของครูคือบทเรียนที่ดีที่สุดของเด็ก เช่น ถ้าครูไม่กินผัก เด็กก็จะไม่กินผัก ถ้าครูพุดจาไพเราะ เด็กก็จะพุดจาไพเราะ แนวคิดนี้ไม่เชื่อว่าทำอย่างไรที่ครูสอน

แต่อย่าทำอย่างที่ครูทำ ดังนั้นคนที่เป็นครูที่ดีจึงต้องสมบูรณ์พร้อมทั้งพฤติกรรมส่วนตัวและเทคนิคการสอนด้วย เด็กจึงจะเป็นคนที่สมบูรณ์แบบ

4. การให้ความรัก เปรียบเสมือนกับแก้วน้ำ ถ้าความรักของเด็กคนนั้นเต็ม มันย่อมไหลเผื่อแผ่ไปถึงผู้อื่น ตรงกันข้าม ถ้าความรักของเขามีเพียงก้อนแก้ว เขาย่อมเรียกร้อง ต้องการการแสดงออกซึ่งความรักแก่เด็กที่จะทำให้เขาได้รับความรักกลับเต็ม²⁶

รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวคิด นีโอฮิวแมนนิส เป็นการเสริมสร้างการพัฒนามนุษย์อย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางที่ดีขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความมีจิตสาธารณะ และวิชาการ และรูปแบบนี้สามารถจัดให้กับผู้คนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดความประหยัดในทุกๆ ด้าน เมื่อคนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมอย่างมีคุณภาพ ย่อมเป็นกำลังที่สำคัญต่อการพัฒนา ชุมชน สังคมและประเทศต่อไป

แนวการแนวการจัดประสบการณ์แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

ทฤษฎีพหุปัญญา (The Theory of Multiple Intelligences หรือ MI) ของศาสตราจารย์ ดร.โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, 1983) นักจิตวิทยาและนักการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และปัญญา โดยการ์ดเนอร์ได้ศึกษาถึงศักยภาพและความถนัดของคน โดยการผสมผสานด้านการศึกษา ศาสตร์เกี่ยวกับสมอง และจิตวิทยาพัฒนาการ ให้ความหมายปัญญา (Intelligence) ว่า “ปัญญา คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือการสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าต่อสังคม” และ 10 ปี ต่อมาในปี ค.ศ. 1999 เขาได้ปรับความหมายของ “ปัญญา” ใหม่ เป็น “ความสามารถทางชีวจิตวิทยา” (Biopsychology Potential) ซึ่งเป็นกระบวนการให้ข้อมูลที่แต่ละคนจะแสดงออกในแต่ละบริบทของวัฒนธรรมที่เขาอยู่ เพื่อแก้ปัญหาและสร้างผลงานที่มีคุณค่าแก่สังคม²⁷

ปัญญา 9 ด้านของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์

1. Visual/Spatial Intelligence ความฉลาดที่จะเรียนรู้ด้วยการมองเห็นภาพ/มิติ เก็บข้อมูลจากการมองเห็นจนเกิดความ คิดในเชิงมิติ และปรากฏภาพในสมอง และจดจำภาพเหล่านั้นเป็นข้อมูลไว้ใช้ต่อไป เด็กกลุ่มนี้มักจะชอบเรียนรู้ด้วยแผนที่ ตาราง แผนภูมิ กราฟ รูปภาพ วิดีทัศน์ และ

²⁶ ภรณ์ คุรุรัตน์และคณะ, การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย(3-5ปี) แนวคิดของกลุ่มนักการศึกษา. กรุงเทพฯ : เซเว่น พรินติ้งกรุ๊ป. 2542.

²⁷ ยาวภา เดชะคุปต์. รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก. 2551,3

ภาพยนตร์ ให้ความสำคัญกับความเข้าใจที่จะนำไปสู่การลงมือกระทำ เป็นทักษะที่ทำให้เรามองเห็นสิ่งต่างๆ บนทิวทัศน์ในสมอง เกิดภาพในใจ จนสามารถคิดค้นสิ่งต่างๆ หรือแก้ไขปัญหา

2. Verbal/Linguistic Intelligence ความฉลาดที่จะเรียนรู้ด้วยการฟัง พูด และใช้ภาษา และมีทักษะในการฟัง อ่าน เขียน ใช้คำ เด็กพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดได้ดี ความคิดมักจะออกมาเป็นคำพูดมากกว่าเป็นภาพ เก่งที่จะเล่าเรื่อง อธิบาย สอน พูดซ้ำชั้น เข้าใจความหมายในคำพูดได้ดี จดจำข้อมูล พูดชักจูงโน้มน้าวคนอื่น อธิบายวิเคราะห์การใช้คำพูด

3. Logical/Mathematical Intelligence ความฉลาดที่จะเรียนรู้ด้วยเหตุผล ตรรกะ และตัวเลข เด็กมักคิดเป็นระบบ หรือ เรียงลำดับตามเหตุการณ์ ตามอันดับตัวเลข เก่งที่จะเชื่อมโยงข้อมูลชิ้นส่วนต่างๆ เข้าเป็นภาพใหญ่ มักกระตือรือร้นสนใจสิ่งรอบ ตัวเสมอๆ มักชอบถามคำถามและชอบทดลองเพื่อให้ได้คำตอบ มีทักษะในการแก้ปัญหา จัดลำดับหรือจัดกลุ่มข้อมูล เชื่อมโยงความคิดเชิงนามธรรม

4. Bodily/Kinesthetic Intelligence ความฉลาดที่จะควบคุมร่างกาย การเคลื่อนไหว และจัดการงานต่างๆ ได้ดี มักแสดงตัวตนด้วยการเคลื่อนไหว มีทักษะในการใช้สายตาร่วมกับการใช้มือ เช่น เล่นบอลได้ดี หรือ ยิงเป้าได้แม่นยำ ด้วยทักษะในการจัด การสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทำให้สามารถจดจำและจัดระบบข้อมูลสิ่งรอบตัวได้ดี

5. Musical/Rhythmic Intelligence ความฉลาดที่จะสร้างและตีความกับสุนทรียะทางดนตรี ทำให้เด็กกลุ่มนี้มักคิดเป็นเสียง จังหวะ และ รูปแบบ (คล้ายกับการเล่นดนตรี แบบที่วงดนตรีเล่นร่วมกันเป็นเพลง) มักตอบสนองต่อเสียงดนตรี ทั้งด้านความชื่นชมหรือวิพากษ์วิจารณ์ เด็กกลุ่มนี้จะไวมากกับเสียงที่อยู่รอบตัว

6. Interpersonal Intelligence ความฉลาดที่จะสร้างความสัมพันธ์และเข้าใจผู้อื่น มักจะมองสิ่งต่างๆ ด้วยมุมมองของคนอื่นๆ รอบตัว เพื่อให้เข้าใจว่าคนอื่น ๆ คิดอย่างไรและรู้สึกอย่างไร มีทักษะในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึก แรงบันดาลใจ และ แรงกระตุ้นของผู้คน

7. Intrapersonal Intelligence ความฉลาดในการเข้าใจตนเอง สื่อสารกับตนเอง โดยเฉพาะการมีสติกับภาวะภายในของตน พยายามที่จะเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกภายใน ความฝันสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น เข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนของตน สะท้อนและวิเคราะห์ตนเอง เข้าใจแรงบันดาลใจและความใฝ่ฝันของตน

8. Naturalistic Intelligence ความฉลาดในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติรอบตัว แยกแยะความเป็นจริง/ลักษณะร่วมหรือแตกต่างของสิ่งรอบตัว จัดกลุ่มสิ่งที่เหมือนหรือต่างกัน ด้วยแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มองเห็นลำดับขั้นของความเชื่อมโยงในธรรมชาติ จัดแบบแผนความคิดของตน ด้วยการจัดกลุ่ม จัดอันดับขั้นของความจำต่อสิ่งรอบตัว

9. Existential Intelligence ความฉลาดในการเชื่อมโยงสิ่งต่างๆเข้ากับภาพใหญ่ (มหภาค) จนเห็นความงดงามของสรรพสิ่งในโลก เชื่อมโยงการดำรงอยู่ของมนุษย์และตนเองกับสิ่งที่ใหญ่กว่า เช่น จักรวาล พระเจ้า ความดีงาม สามารถรวบรวมสรุปรายละเอียด แล้วทำให้เกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ใหญ่กว่า เห็นคุณค่าของการเกิดเป็นมนุษย์ เห็นความงดงามของศิลปะ

รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวความคิดทฤษฎีหุปัญญา ของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ผู้สอนต้องจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับเด็กโดยจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการในแต่ละด้านของเด็ก เนื่องจากผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในแต่ละด้านไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นการจัดประสบการณ์จึงต้องเน้นการส่งเสริมความเป็นเอกลักษณ์ของเด็ก ครูควรเน้นให้เด็กค้นพบเอกลักษณ์ในตนเอง มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของตน และเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรมีการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุมทุกด้านของพัฒนาการ²⁸

แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี เป็นรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับเด็ก ทั้งเด็กพิเศษและเด็กปกติ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี (Dr. Maria Montessori) เป็นผู้ริเริ่มจัดการเรียนการสอนแบบนี้ขึ้นมา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มอนเตสซอรี ได้ใช้วิธีการที่คิดขึ้นเองนี้ จนประสบผลสำเร็จ และได้พัฒนาวิธีการสอนต่อมาจนสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นวิธีการสอนสำหรับเด็กทุกๆ ไป

มอนเตสซอรีเชื่อว่า เราสามารถสร้างสังคมที่ดีและก้าวหน้าขึ้นมาใหม่ได้โดยการให้การศึกษาที่ดีแก่เด็ก เพราะเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้าซึ่งจะเป็นผู้สร้างสังคมใหม่เด็กแต่ละคนเป็นผู้ริเริ่มอนาคตใหม่ ดังนั้น เด็กทุกคนจึงเป็นอนาคตของเรา มอนเตสซอรีเชื่อว่าเราสามารถให้เด็กเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงสังคม และแก้ไขปัญหายุ่งยากปัจจุบันได้ เพราะฉะนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็ก เพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการเปลี่ยนแปลง และมีพื้นฐานแนวคิดว่าการเรียนรู้ของเด็กต้องเกิดจากการเห็นอย่างเป็นรูปธรรม การสัมผัส การได้หยิบจับทดลองด้วยตนเองตามรูปแบบอย่างมีขั้นตอนและเป้าหมาย เด็กจะเรียนรู้อย่างเข้าใจจากการสัมผัส การใช้สมาธิและมีวินัยในตนเอง โดยมีอุปกรณ์เป็นสื่อการสอนที่สำคัญที่ทำให้เด็กพัฒนาความรู้และความคิดอย่างมีระบบ

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ อธิบายความหมายของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของมอนเตสซอรีว่าเป็นการสอนแบบเน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคลโดยเด็กจะได้ฝึกสัมผัส วัสดุอุปกรณ์ที่เตรียมไว้เป็นรายบุคคล ได้รับคำแนะนำการใช้ก่อน และจากนั้นจึงเลือกที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง

²⁸ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น. 2552.

จะเป็นการฝึกการคิดริเริ่ม ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง การปฏิบัติกับสื่อการสอนของมอนเตสซอรี จะเปิดโอกาสให้เด็กฝึกปฏิบัติ ลองผิด ลองถูก ไม่กลัวผิด กล้าเสียง และเมื่อเด็กทำได้ เด็กจะรู้สึกพอใจ และเป็นรางวัลภายในของตนเอง จะไม่มีการให้คะแนนดาวหรือขนม ซึ่งนับเป็นสิ่งเร้าภายนอก ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และเชื่อมั่นในที่ทำได้อันเอง ครูมีบทบาทในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยก็จริง แต่บทบาทเป็นการสังเกต อำนวยความสะดวก จัดอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเด็กมากกว่า ในกรณีที่จะให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ต้องให้เด็กช่วยเหลือตัวเองก่อน แล้วจึงเข้าช่วย วิธีการสอนนี้เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง²⁹

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบมอนเตสซอรีสำหรับเด็กวัย 3-6 ขวบ ครอบคลุมการศึกษา 3 ด้านคือ

1.ด้านทักษะกลไก (Motor Education) หรือกลุ่มประสบการณ์ชีวิต มีจุดประสงค์เพื่อฝึกการดูแลและจัดการสิ่งแวดล้อม การทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ ความรับผิดชอบและการประสานสัมพันธ์ให้สมดุล เด็กจะทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวเบื้องต้นของชีวิตประจำวัน การดูแลตนเอง การจัดการเกี่ยวกับของใช้ในบ้าน เช่น การตักน้ำ การตวงข้าว การขัดโต๊ะไม้ การเย็บปักถักร้อย การรดน้ำ การพับและเก็บผ้าห่ม หรือมารยาทในการรับประทานอาหาร เป็นต้น

2. ด้านประสาทสัมผัส (Education of the Senses) มีจุดประสงค์เพื่อฝึกการสังเกต การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าเกี่ยวกับมิติ รูปทรง ปริมาตรของแข็ง ของทึบ อุณหภูมิ เด็กจะได้รู้จักทรงกระบอก ลูกบาศก์ ปริซึม แขนงไม้ ชุดรูปทรงเรขาคณิต บัตรประกอบแถบสี กระดานสัมผัส แผ่นไม้ แท่งรูปทรงเรขาคณิต กิจกรรมที่จัดให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่น เช่น หอคอยสี่เหลี่ยม แผ่นไม้สีต่างๆ เศษผ้าสีต่างๆ รูปสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ รูปทรงกระบอก ระฆัง กล้อง และขวดบรรจุของมีกลิ่น แท่งไม้สีแดงและแทนวางเป็นขั้นบันได ลูกที่ซ่อนสิ่งเล็กๆ เป็นต้น

3.ด้านการเขียนและคณิตศาสตร์ (Preparation For Writing and Arithmetic) หรือกลุ่มวิชาการ มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมเด็กเข้าสู่ระดับประถมศึกษา เตรียมตัวด้านการอ่านการเขียนโดยธรรมชาติ การประสมคำ คณิตศาสตร์ การศึกษาทางพฤกษศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การประพันธ์เพลง การเคลื่อนไหวมือ เด็กจะเรียนเกี่ยวกับตัวเลข กล้องชุดอักษร ชุดแผนที่ เครื่องมือ โน้ตดนตรี กล้องและแท่งสี อักษรกระดาษทราย แผ่นโลหะ ชุดรูปทรงเรขาคณิต ชุดแต่งกาย เป็นต้น กิจกรรมที่จัดสำหรับเด็ก เช่น การคูณ การหารยาว ทศนิยม การแนะนำเลขจำนวนเต็ม 10 ด้วยลูกปัด แบบฝึกหัดการบวก

²⁹ จีระพันธ์ พูลพัฒน์, การสอนแบบมอนเตสซอรี.จากทฤษฎีสู่แนวทางนำไปปฏิบัติ, (กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ,2554)

และการลบ การเรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ เรียนเรื่องส่วนที่เป็นพื้นดิน เช่น ที่ราบ ภูเขา เกาะ แหลม ฯลฯ ส่วนที่เป็นพื้นน้ำเช่น น้ำตกทะเลสาบ อ่าว ช่องแคบ ฯลฯ³⁰

ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบมอนเตสซอรี กิจกรรมถือเป็นส่วนสำคัญ ที่เด็กเล็กจะเรียนรู้ด้วยร่างกายทั้งหมด โดยเน้นทางด้านการฝึกฝนทางประสาทสัมผัส กิจกรรม หรืองานที่เด็กทำ จะต้องมีความหมาย อุปกรณ์การเรียนได้วางรูปแบบเอาไว้ให้เด็กได้ทำงานต่างๆ เป็นไปตามขั้นตอนงานจะกระตุ้นทำให้เด็กทำงานต่อไป กิจกรรมแนวการสอนแบบมอนเตสซอรี เด็กจะได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง จากการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ช่วยให้เด็กเข้าใจง่าย สิ่งสำคัญของเรียนแบบมอนเตสซอรีคือ มือ เพราะเด็กจะสามารถเรียนรู้ทุกอย่างผ่านมือของตัวเอง โดยมีคุณพ่อคุณแม่และครูเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และทำทุกอย่างด้วยตัวเอง เด็กจะรู้สึกมีอิสระในการหยิบจับอุปกรณ์ที่เขาสนใจมาทำ หากทำไม่ได้ เด็กจะนำไปเก็บและหยิบอุปกรณ์ชิ้นอื่นมาแทน ทั้งนี้การฝึกฝนจากอุปกรณ์ที่ง่ายไปสู่ อุปกรณ์ที่ยากเป็นไปตามพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนแบบมอนเตสซอรีจะเน้นแบบคละอายุ ให้ช่วงอายุห่างกันประมาณ 3 ปี มีทั้งเด็กที่อายุมากกว่า เท่ากัน และน้อยกว่า เรียนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน จุดประสงค์ ก็เพื่อให้เด็กช่วยเหลือกัน ไม่มีการแข่งขันกันในห้องเรียน และเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) นั้น เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือทำผ่านมุมกิจกรรมที่หลากหลาย ที่มีสื่อและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กเป็นตัวช่วย โดยปล่อยให้เด็กเป็นผู้ริเริ่มการเล่นหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระด้วยตัวเอง มีพื้นฐานแนวคิดมาจากทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget's Theory) ที่ว่าด้วยการพัฒนาทางสติปัญญา ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ซึ่งเด็กสามารถสร้างความรู้ได้เองโดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์การเรียนรู้ (Constructive process of learning) ผ่านการกระทำของตน และการประเมินผลงานอย่างมีแบบแผน ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยนั้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ

การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ซึ่งเด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ (Hohmann and Weikart) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบลงมือกระทำเป็นพื้นฐานสำคัญใน

³⁰ ธนพล จิ่งศิริกุลวิทย์ และพิชญา ตันธนวิกรัย, คู่มือการสอนแบบมอนเตสซอรีจากทฤษฎีสู่แนวทางปฏิบัติ. (กรุงเทพฯ: เอ็ดดูเคชั่น สตูดิโอ, 2556) 32.

การพัฒนาเด็ก และจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดในโปรแกรมที่พัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การเลือกและตัดสินใจ
2. สื่อ ห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำจะมีเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเพียงพอ และเหมาะสมกับระดับอายุของเด็ก

3. การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

4. ภาษาจากเด็ก สิ่งที่เด็กพูดจะสะท้อนประสบการณ์และความเข้าใจของเด็ก

5. การสนับสนุนจากผู้ใหญ่

ในห้องเรียนที่เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำ เด็กจะได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ คน แนวคิด และเหตุการณ์สำคัญต่างๆ อย่างหลากหลาย สิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในชีวิตประจำวันอย่างเป็นธรรมชาติ และการที่เด็กมีประสบการณ์สำคัญซ้ำแล้วซ้ำอีกเช่นนี้ก็จะช่วยให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองในที่สุด การจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เมื่อเด็กลงมือปฏิบัติ เด็กจะได้ใช้ผัสสะในการรับรู้ข้อมูลทั้งในรูปของภาพ เสียง สัมผัส ทั้งยังประกอบด้วยประสบการณ์ของเหตุการณ์ต่างๆ การใช้วงจรของเซลล์สมองพร้อมๆ กันมากเท่าใด เสถียรภาพความเชื่อมโยงของวงจรก็เกิดได้เร็วเท่านั้น³¹ จึงสามารถกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบลงมือกระทำถือเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

สมองของเด็กเล็กได้รับความสนใจในช่วงประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา เราได้เรียนรู้ว่าสมองถูกออกแบบมาเพื่อการเรียนรู้ คำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องของสมองของเด็กเล็กชี้ชัดว่าการเชื่อมต่อของเซลล์สมองของเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว เครือข่ายเซลล์สมองที่เชื่อมต่อกันนี้มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะถูกป้อนเข้าสู่สมองของเด็ก และเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมต่อของเส้นใยประสาท เส้นใยประสาทและจุดเชื่อมต่อที่ทำงานอยู่เสมอจะมีการสร้างไขมันล้อมรอบ (Myelinization) ทำให้การเคลื่อนไหวของกระแสไฟฟ้าในเส้นใยประสาทเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และเป็นการป้องกันไม่ให้เครือข่ายเส้นใยประสาทถูกกำจัดไป ดังนั้น การ

³¹ สำนักงานบริหารและพัฒนางานองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).การออกแบบกระบวนการเรียนรู้วัยอนุบาล. เข้าถึงจาก <http://www.okmd.or.th/bbl/documents/332/bbl-design-learning-process> เมื่อ 12 มิถุนายน 2564

ที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จึงต้องให้เด็กได้รับประสบการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม โดยการจัดการเรียนรู้บนฐานของหลักการเรียนรู้ของสมองและจิต³² ดังนี้

1. สมองสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน (A parallel processor) และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย สมองทำงานเป็นระบบซึ่งเป็นองค์รวม (A whole system) จะไม่แยกเรียนรู้เฉพาะที่ละส่วน การจัดการศึกษาจึงต้องไม่จัดโดยแยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์

2. ในช่วงแรกของชีวิตสมองเติบโตอย่างรวดเร็วมาก การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมองเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ดังนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้

3. มนุษย์มีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้น จึงต้องตอบสนองต่อความต้องการค้นหาความหมายด้วยการได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ

4. สมองจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมองจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง

5. อารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ อารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ดังนั้น บรรยากาศที่เหมาะสมจึงเอื้อให้เกิดการเรียนรู้

6. สมองทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม ซึ่งทำให้เราได้รู้ว่าสมองจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดีต้องตระหนักถึงข้อนี้ โดยการให้เรียนรู้เป็นภาพรวมและส่วนย่อย

7. การเรียนรู้ประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม

8. การเรียนรู้เป็นไปโดยที่เกิดความตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้และไม่ได้ตระหนักว่าเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆ เกิดขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องออกแบบให้เอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเกิดความเข้าใจและเรียนรู้

9. มนุษย์มีวิธีจัดระบบความจำ 2 แบบที่สำคัญ คือ ระบบการจำเป็นมิติ และการท่องจำ การเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนจะเกิดจากระบบความจำทั้งสองแบบนี้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดจากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

³² Caine, R.N. and Caine, G.. Brain / Mind Learning Principles. [Online] Available from: <http://www.cainelearning.com/bbl/bbl2.htm>. 18/04/2018

ในช่วงต้นของชีวิต สมองจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็วมากซึ่งมีลักษณะของ Hard wiring มีการสร้างเส้นใยประสาท และจุดเชื่อมต่อมากมาย ซึ่งมีช่วงของการเรียนรู้ที่เหมาะสมในเรื่องต่างๆ (Windows of opportunity) แต่อย่างไรก็ตาม สมองก็ไม่ได้จำกัดหรือหยุดการเจริญเติบโต มนุษย์จึงสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ดังนั้น จึงควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ Windows of opportunity และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้ มนุษย์ทุกคนมีสมอง แต่สมองของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แต่ละคนจึงมีแบบแผนของการเรียนรู้ (Learning Style) ความสามารถ และเขาว์ปัญญาที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้บนฐานขององค์ความรู้ดังกล่าวจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะดังนี้

1. จัดการเรียนรู้โดยไม่แยกเป็นส่วนๆ ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของสมองมนุษย์ ซึ่งสามารถทำงานได้หลายอย่างในเวลาเดียวกัน และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับสรีระทั้งหมดของร่างกาย
2. จัดการเรียนรู้โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพราะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสมองเกิดจากความสัมพันธ์ทางสังคม
3. จัดการเรียนรู้โดยตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติในการค้นหาความหมายด้วยการให้เด็กได้สำรวจและเรียนรู้สิ่งต่างๆ
4. จัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดรูปแบบในการเรียนรู้และทำความเข้าใจของตนเอง เนื่องจากสมองจะทั้งรับรู้และทำความเข้าใจรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่สมองจะสร้างและแสดงออกด้วยรูปแบบของตัวเอง
5. จัดบรรยากาศที่เหมาะสมซึ่งเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เนื่องจากอารมณ์และการเรียนรู้เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ และอารมณ์มีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้
6. จัดการเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้ที่เป็นภาพรวมและที่เป็นส่วนย่อย เพื่อตอบสนองต่อข้อความรู้ที่ว่าสมองจะทำการแบ่งข้อมูลออกเป็นส่วนๆ และทำความเข้าใจโดยภาพรวม สมองทั้งสองซีกจะทำงานอย่างสัมพันธ์กันในทุกๆ กิจกรรม
7. จัดการเรียนรู้โดยใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ในทุกแง่มุม เพราะการเรียนรู้ของสมองจะประกอบด้วยจุดสนใจหลักและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวไปพร้อมๆ กัน
8. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนได้ค่อยๆ ต่อเติมแนวคิด ทักษะ และประสบการณ์ จนกระทั่งเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นโดยที่ตระหนักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ และไม่ได้ตระหนักว่าเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้อาจไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีแต่ต้องใช้เวลาที่ค่อยๆ เกิดขึ้น

9. จัดการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน เนื่องจากการเรียนรู้ที่อย่างมีความหมายต่อผู้เรียนเป็นผลมาจากทั้งระบบการจำเป็นมิติ และการท่องจำ

10. จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับหน้าต่างโอกาสของการเรียนรู้ (Windows of opportunity) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

11. จัดบรรยากาศที่ปราศจากความกลัว และมีความท้าทายให้ต้องการเรียนรู้ เนื่องจากความท้าทายจะช่วยกระตุ้นให้ต้องการเรียนรู้ ส่วนความกลัวจะยับยั้งการเรียนรู้

12. จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล เนื่องจากสมองของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

แนวคิดดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมองเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เป็นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจ และความสามารถ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้จากบุคคลอื่น ได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายและเกิดความสำเร็จ ได้เรียนรู้ในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย อบอุ่น และยอมรับ และมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนไปใช้อย่างมีความหมาย แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้ คำว่า "บูรณาการ" จึงเป็นคำที่คุ้นเคยสำหรับครู แต่อาจเกิดความเข้าใจที่สับสนว่าการบูรณาการเป็นการนำองค์ความรู้ต่างๆ มากองรวมกัน โดยที่กักเหมารวมเอาไว้ด้วยกันอย่างไม่สามารถแยกแยะอะไรได้ และอ้างว่าให้เด็กทำกิจกรรม ทั้งๆ ที่ครูก็ไม่ชัดเจนว่าผสมผสานอะไรไว้ด้วยกัน

การบูรณาการถือว่าเป็นแนวทางหนึ่งของการสอน รวมทั้งเป็นปรัชญาในการสอนที่นำเนื้อหาความรู้จากหลายวิชามาสัมพันธ์ที่จุดเดียวกัน (Focus) หรือหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน³³ ทั้งนี้ ทิศนา ขัมมณี ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่า หมายถึง การนำเนื้อหาสาระที่มีความเกี่ยวข้องกันมาสัมพันธ์ให้เป็นเรื่องเดียวกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะที่เป็นองค์รวม และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้³⁴

³³ วลัย พานิช. การบูรณาการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีความหมาย. ใน *ส่วพัฒนา เอี่ยมอรพรรณ และคณะ (บรรณาธิการ), แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูเพื่อรองรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546. หน้า 43 – 80.

³⁴ ทิศนา ขัมมณี, *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.

เมื่อพิจารณาความหมายของการบูรณาการจะเห็นได้ว่าความรู้ ความคิด และประสบการณ์สำคัญต่างๆ นั้นต่างมีความสัมพันธ์กัน และหน่วยย่อยที่สัมพันธ์กันเหล่านี้เกิดการผสมผสานหลอมรวมจนเกิดเอกลักษณ์ใหม่ที่มีความเป็นหนึ่งเดียว

แนวทางหนึ่งในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง และมีความสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของสมอง คือ "กิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม" ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ลักษณะของการเล่นของเด็กมีหลายลักษณะ เช่น การเล่นบทบาทสมมติและเล่นเลียนแบบ ในมุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า มุมวัด มุมเสริมสวย ฯลฯ การอ่านหรือดูภาพในมุมหนังสือ การเล่นสร้างในมุมบล็อก การสังเกตและทดลอง ในมุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ การเล่นฝึกทักษะต่างๆ ในมุมเครื่องเล่นสัมผัส หรือมุมของเล่น หรือมุมเกมการศึกษา เป็นต้น การจัดกิจกรรมเสรีหากครูจัดมุมเล่นโดยจัดวางวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่ทำลาย หรือไม่เคยเปลี่ยนแปลงอะไรเลยย่อมทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ เพราะสมองจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีสิ่งจูงใจที่ชักนำให้สมองสนใจผลิตความรู้ สมองจะมีกระบวนการเลือกคัดกรองเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจเท่านั้นเข้าสู่การรับรู้ของสมอง ทั้งนี้ การจัดมุมเล่นที่ดีที่สามารถส่งเสริมจึงควรจัดสื่อที่ตรงกับความสนใจของเด็ก เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ จัดอุปกรณ์ให้เพียงพอกับเด็ก และจัดวางให้เด็กหยิบใช้และเก็บเองได้ จัดให้น่าสนใจ และดึงดูดให้เด็กเข้าไปเล่น โดยมีการเปลี่ยนแปลงสื่อที่จัดไว้อย่างสม่ำเสมอตามหัวข้อที่เด็กสนใจและกำลังเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูอาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่นด้วยก็ได้ สิ่งสำคัญคือต้องจัดเวลาให้เด็กมีโอกาสได้เล่น หรือจัดกระทำกับสื่อต่างๆ อย่างเพียงพอ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทางความรู้สึก และความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ การจะพัฒนาด้านศิลปะและการสร้างสรรค์ให้เด็กต้องเข้าใจว่า ศิลปะคือกระบวนการที่สมองถอดความคิดออกมาเป็นภาพ และชิ้นงานต่างๆ กระบวนการพัฒนาศิลปะและการสร้างสรรค์ของเด็กจึงเน้นให้เด็กคิดและลงมือทำออกมา เมื่อเด็กทำงานศิลปะเด็กจะเกิดการเชื่อมโยงในสมอง คิด

จินตนาการ และผลโดยตรงที่เด็กได้รับ คือ ความรู้สึกพอใจ มีความสุข และได้สัมผัสสุนทรียะของโลก ตั้งแต่วัยเยาว์ การแสดงออกทางศิลปะจึงเปรียบเสมือนการสร้างจินตนาการเป็นรูปร่างภายนอกแล้ว ป้อนกลับเข้าสู่สมอง เป็นการทำให้สมองได้จัดการกับจินตนาการต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ยิ่งทำ ยิ่งจัดระบบความคิดได้ดีขึ้น ในการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสมอง ครูจึงควรให้เด็กมีเวลาเต็มที่ในการทำงานศิลปะ ให้เด็กมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส มีโอกาสทดลองใช้วัสดุ และเครื่องมือที่หลากหลาย ได้พูดคุยเกี่ยวกับงานของตนเองหรือให้เด็กได้จัดแสดงและนำเสนอผลงาน ศิลปะของเด็กไม่ควรเน้นการลอกเลียนแบบ หรือการทำให้เหมือนของจริง เนื่องจากสายตาและจินตนาการของเด็กวัยนี้ยังไม่ได้มุ่งไปสู่ความถูกต้องของสัดส่วน แสง หรือเงา

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ หรืออุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้เด็กเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ สมองส่วนที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการจัดสมดุลของร่างกาย คือ สมองเล็กหรือซีรีเบลลัม (Cerebellum) การกระตุ้นสมรรถนะของสมองส่วนนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในด้านการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมไปด้วยพร้อมๆ กัน ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาระบบความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัส เด็กต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ตา มือ เท้า และประสาทรับความรู้สึกต่างๆ ให้สัมพันธ์กัน การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กเป็นการเตรียมสมรรถนะของร่างกายทุกส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในการมีชีวิตอยู่ และพร้อมกันนั้นการเคลื่อนไหวร่างกายก็พัฒนาความสามารถของสมองอันเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ไปด้วย

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผล และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน สาธิต ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง ประกอบอาหาร เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ฯลฯ กระบวนการให้สมองเรียนรู้ที่จะให้ความหมายสิ่งที่เห็น สิ่งที่เผชิญ ตีความ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่างๆ ที่รับรู้มา เป็นการพัฒนาระบบการคิดของเด็ก ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการรับรู้ของสมองจำนวนมาก ถ้าไม่มีข้อมูลในความทรงจำ ก็ไม่สามารถคิดอะไรออกมาได้ ดังนั้นกระบวนการพัฒนาการคิดของของเด็กจึงต้องมุ่งเน้นให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า สิ่งทีก่อรูปในการคิดของเด็กเริ่มต้นที่การจับต้อง สัมผัส และมีประสบการณ์โดยตรง สมองรับรู้

ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วก่อรูปเป็นวงจรแห่งการคิดขึ้นมาในสมอง ประสบการณ์ของเด็กผ่าน การสัมผัส การชิม การดมกลิ่น การได้ยิน และการเห็น จึงเป็นพื้นฐานของการสร้างความหมายให้แก่ สิ่งต่างๆ ครูจึงควรออกแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำซึ่งจะทำให้เด็ก มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า รวมทั้งจัดให้เด็กมีประสบการณ์ในสถานการณ์จำลองทุกอย่างที่ เป็นไปได้ เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดสิ่งที่ซับซ้อนขึ้นตามลำดับ เด็กจะได้เคยชินกับการใช้ความคิด และคิด เป็นในที่สุด

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนามที่เด็กได้ปีนป่าย โยก หรือไกว หมุน โยน เดินทรงตัว หรือ เล่นเครื่องเล่นล้อเลื่อน การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติ ในบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น ฯลฯ การพัฒนา ด้านการเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นการพัฒนาโครงสร้างทั้งระบบของร่างกายที่ใช้ในการควบคุมสั่ง การตัวเอง และการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม กระบวนการพัฒนาร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็ก จำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นอย่างเต็มที่ เพื่อให้ร่างกายทุกส่วนทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อ เล็กให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการเหล่านี้ต้องเน้นให้เด็กได้ใช้งานร่างกายให้ครบถ้วน และพัฒนาจนมีสมรรถนะดีเต็มตามศักยภาพของเด็ก นอกจากนี้การที่เด็กได้เล่น ไม่ว่าจะเป็นการ หมุนตัว กระโดด คลาน กลิ้ง วิ่ง ไต่ ฯลฯ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการรับรู้ระยะ มิติ มีการ พัฒนาสมองให้สมดุลเป็นปกติ สิ่งที่เด็กเล่น เช่น การควบคุมท่าทางการเดิน การวิ่งแข่ง การเล่น กระบะทราย การเดินบนกระดานแผ่นเดียว ล้วนเป็นการทำซ้ำๆ ดัดแปลงท่าทางที่ไม่สมบูรณ์เพื่อ สร้างสมองให้พร้อมสำหรับการใช้งานในวัยถัดไป

6. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิด รวบรวมเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่ เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ฯลฯ การให้เด็กเล่นเกมการศึกษาคือเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมองด้านการคิด เมื่อเซลล์ สมองถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณต่างๆ เกิดเป็นข้อมูลจำนวนมาก การคิดจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อมูลเหล่านั้นซึ่งจะกลายเป็นข้อมูลใหม่อีกขั้นหนึ่งซึ่งซับซ้อนขึ้น การที่เด็กเล่นเกมการศึกษาจึงเป็น การกระตุ้นให้สมองได้จัดความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อมูลแบบ ใหม่ เมื่อเกิดซ้ำๆ กัน ก็จะเกิดความคงตัวในวงจรร่างแหของเซลล์สมองนั่นเอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ ครอบคลุมการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาการ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม

พัฒนาสังคมนิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นการจัดการประสบการณ์แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และหลักการ ทำงานของสมองอย่างชัดเจน แม้ว่าจะเป็นแนวทางการจัดการประสบการณ์ที่มีมานานมากแล้วก็ตาม หากครูจัดได้ถูกต้อง และครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอจะนำไปสู่การทำให้เด็กกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียน เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครบทุกด้าน ช่วยเกิดการพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะ และประสบการณ์สำคัญ ช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการจำ การคิด และการแก้ปัญหา และช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป เด็กจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยความรู้ นั้นเป็นความรู้ที่คงทนไม่ลบเลือนไปโดยง่าย

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยอนาคตด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research)

เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) นี้ ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน ประจำภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้พัฒนาขึ้นในปี พ.ศ.2522 โดยเป็นการผสมผสานระหว่างเทคนิคการวิจัยแบบ EFR (Ethnographic Futures Research) และเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกัน เป็นเทคนิคการวิจัยที่รวมเอาจุดเด่นหรือ ข้อดีของทั้งสองเทคนิคที่สามารถช่วยแก้จุดอ่อนของแต่ละเทคนิคได้เป็นอย่างดี การวิจัยแบบเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เป็นเทคนิควิธีการวิจัยอนาคตที่ตอบสนอง จุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยเชิงอนาคตมากที่สุดวิธีหนึ่งในปัจจุบัน³⁵

ความหมายของการวิจัยเชิงอนาคต

จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้กล่าวว่า การวิจัยอนาคต มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “Futures Research” เป็นศัพท์เฉพาะ (Technical Term) ที่สื่อถึงแนวคิด วิธีการกระบวนการ และระเบียบวิธี ที่ใช้ในการสำรวจ ศึกษาแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ในอนาคต เกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา ทั้ง แนวโน้มที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ จึงมีตัว “S” ต่อท้ายคำว่า Future เพื่อสะท้อนแนวคิดว่า เรื่องของอนาคตนั้น มีความเป็นไปได้ในหลายทิศทาง จึงต้องสำรวจ และศึกษาแนวโน้มที่มีความ เป็นไปได้เหล่านั้น ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ผู้ที่ทำการศึกษอนาคตอย่างเป็นระบบโดยใช้ระเบียบ วิธีวิจัยอนาคต แบบต่าง ๆ เรียกว่านักวิจัยอนาคตส่วนนักคิดและนักทฤษฎีเกี่ยวกับอนาคตเรียกว่า นัก อนาคตนิยม คำรวมที่ใช้เรียกกลุ่มบุคคลเหล่านี้ คือ นักอนาคต³⁶

³⁵ จุมพล พูลภัทรชีวิน, การวิจัยอนาคต, สมาคมการวิจัย 13, 2 (2551): 9-13.

³⁶ จุมพล พูลภัทรชีวิน, การวิจัยเชิงอนาคต (Futures Research), (เอกสารประกอบการ อบรมสัมมนาวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคณะเศรษฐศาสตร์, 2559),4.

วิโรจน์ สารรัตน์ กล่าวว่าการศึกษอนาคตเป็นการทำนายถึงสภาพปัญหาและโอกาสที่เป็นไปได้ของเหตุการณ์ในอนาคตของสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านตัวบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง อันเป็นผลเนื่องจากแหล่ง (sources) ที่เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายในประเทศและภายนอกประเทศ ปัจจัยด้านที่เป็นความคิดหรืออุดมการณ์และด้านที่เป็นวัตถุ หรือทั้งจากปัจจัยที่เป็นมนุษย์และที่มิใช่มนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็น³⁷

ความเป็นมาของ อี ดี เอฟ อาร์ (EDFR)

เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR นี้ ผู้เขียนเริ่มพัฒนาขึ้นในฤดูใบไม้ร่วงปี พ.ศ.2522 ในขณะที่กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก ที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า (University of Minnesota) จุดเริ่มต้นของการคิดเทคนิคการวิจัยนี้ขึ้นมา มีเหตุจูงใจอยู่สองประการใหญ่ๆ คือ³⁸

ก. การมีโอกาสได้ศึกษาวิชาเกี่ยวกับอนาคตศึกษา (Futures Studies) และการวิจัยอนาคต (Futures Research) ในระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัยมินนิโซต้า ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจในแนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยของศาสตร์สาขานี้มาก โดยเฉพาะเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi) และ EFR (Ethnographic Futures Research) จากการศึกษาพบว่า ระเบียบวิธีของการวิจัยแบบเดลฟายและ EFR มีแนวคิดและลักษณะที่แตกต่างออกไปจากการวิจัยโดยทั่วไป รูปแบบเดิมของเดลฟายและ EFR ยังไม่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อเบื้องต้นบางประการของการวิจัยอนาคต น่าจะได้มีการคิดหาวิธีปรับปรุงพัฒนาเพื่อเสริมจุดแข็งและลดจุดอ่อนของทั้งสองเทคนิค

ข. การมีโอกาสได้พบและรู้จักกับศาสตราจารย์ ดร.โรเบิร์ต บี เท็กซ์เตอร์ (Robert B. Textor) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) ผู้พัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EFR ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบต่างๆ โดยเฉพาะ EFR ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นเทคนิคที่น่าสนใจมาก แต่ยังมีบางจุดในระเบียบวิธีที่น่าจะได้รับการปรับปรุงและพัฒนา ถ้าหากผู้วิจัยต้องการที่จะเพิ่มความเป็นระบบและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพิ่มขึ้น ในช่วงของการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เขียนได้เสนอว่า หากมีการผสมผสานระเบียบวิธีระหว่าง EFR และ Delphi เข้าด้วยกัน โดยปรับให้มีความเหมาะสมมากขึ้นแล้ว น่าจะได้เทคนิคการวิจัยอนาคตใหม่อีกเทคนิคหนึ่ง ที่นอกจากจะตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคตได้ดีแล้ว ยังเป็นระเบียบวิธีที่ช่วยให้นักวิจัยได้มาซึ่งข้อมูล/แนวโน้มที่เป็นระบบและ

³⁷ วิโรจน์ สารรัตน์, *Future Research Leaders* (กรุงเทพฯ: หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556).3

³⁸ จุมพล พูลภัทรชีวิน “อนาคตศึกษาและการวิจัยอนาคต” (มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ ; 2559), 4.

น่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะเทคนิคใหม่ (EDFR) นี้ นำจุดเด่นหรือข้อดีของทั้ง EFR และ Delphi มา รวมกัน ซึ่งจุดเด่นของทั้งสองวิธีช่วยลบหรือแก้จุดอ่อนของกันและกันได้เป็นอย่างดี ดร. เท็กซเตอร์ ก็ สนใจและสนับสนุนให้ผู้เขียนพัฒนาเทคนิคใหม่นี้ขึ้นมา นอกจากนี้ท่านยังได้เชิญให้ผู้เขียนเป็นผู้ วิจารณ์ (Commentator) เทคนิค EFR ที่ท่านจะนำเสนอในการประชุมประจำปีครั้งที่สองของสมาคม อนาคตโลก (The Second Annual Conference of the World Future Society's Education Section) ที่จัดขึ้นในเมืองมินนิอาโพลิส รัฐมินนิโซต้า (Minneapolis Minnesota) ในวันที่ 18-21 ตุลาคม พ.ศ.2522 จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ผู้เขียนพัฒนาเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ขึ้น และได้ทดลองใช้ครั้งแรกกับงานวิจัยเรื่อง “Alternative Futures of Thai University : An EDFR Study” ในปีถัดมา และต่อมาได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร Cultural and Educational Futures

ลักษณะของงานวิจัย

เป็นวิจัยที่เป็นพหุมิติหลายเรื่องหลายปัญหาที่เกี่ยวข้องกันปัญหาจากกระทบกันหมดนโยบาย จำเป็นต้องมีลักษณะเป็น Multi - Dimensional ฉะนั้นเมื่อก้าวถึงการวัดก็จะเกิดความหนักใจ เพราะหลายตัวแปร หลายปัญหา ก็จะเป็นการวิจัยที่มุ่งการพิจารณาข้อสรุปที่ใช้หลักเหตุผลที่ สอดคล้องกับข้อมูลคือมีลักษณะเป็น Inductive and Empirical เพราะการกำหนดนโยบายต้องมี ที่มาและมีข้อมูลประจักษ์สนับสนุนนั้นความต้องการของผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญทำแล้วต้องดูผู้ใช้เป็น สำคัญจึงจะไม่มีปัญหาว่าไม่ตอบสนองผู้ใช้ เน้นตัวแปรที่เปลี่ยนแปลงได้ เพราะนโยบายทุกอย่างต้องมีการ จัดกระทำ (Manipulate) หากจัดกระทำไม่ได้ไม่สามารถทำอย่างอื่นต่อไปได้

การวิจัยชนิดนี้ต้องยอมรับคุณค่า และอำนาจในการตัดสินใจของผู้วิจัยซึ่งจะบีบบังคับให้ ตัดสินใจไม่ได้ หน้าที่ของผู้วิจัยคือให้เขาได้รับข้อมูล ผู้บริหารเขาจะตัดสินใจอย่างไรก็ได้ คุณค่าของ ผู้วิจัยอยู่ที่ความชัดเจนของจุดยืนที่เราสนใจและต้องยอมรับอคติที่ผู้วิจัยมีด้วย

ประเภทของการวิจัย

ประเภทของการวิจัยขึ้นกับเกณฑ์ที่ใช้แบ่ง

1. ใช้แหล่งของนโยบายแบ่งได้ 3 ประเภท

1.1 เป็นนโยบายมาจากหัวหน้างาน นักวิจัยหาข้อมูลให้สอดคล้องกับนโยบายที่วาง ไว้เรียกว่า advocacy Research วิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่การตัดสินใจของนักบริหารมักจะเป็นประเภทนี้ จริงๆแล้วประเภทนี้ไม่ได้ช่วยเรื่องนโยบาย เป็นประเภทไม่ตึกแต่ก็ยังมีผู้นำมาใช้

1.2 เป็นวิจัยเรื่องใด ๆ และไม่เกี่ยวกับนโยบาย แล้วนำมาคิดพิจารณา กำหนด นโยบายโดยนักวิจัย คือวิจัยเรื่องแล้วมาสัมมนาว่าจะวิจัยเรื่องนั้น ๆ เรียกว่าจินตนาการคืออาศัย จินตนาการกับผลการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย วิจัยประเภทนี้ยังคงใช้ในระดบนานาชาติ

1.3 นโยบายเป็นผลจากการวิจัยบางครั้ง ผู้บริหาร นักวิจัยประเภทที่ 1 ทนไม่ได้ ผู้ใช้ส่วนมากจะเป็นประเภทที่ 2 และมักกล่าวว่าทำออกมาได้มีระเบียบวิธี เช่นบอกว่าต้องการ

นโยบายจากผลการวิจัยไม่ตรงพวก Ethnographic , Delphi นี้คือเทคนิคการวิจัยที่สามารถสร้างนโยบายได้โดยไม่ต้องใช้จินตนาการ การมองวิจัยในประเภทนี้น่าสนใจมากกว่า มีแหล่งที่มาจากไหน

2. ใช้เรื่องที่ศึกษา แบ่งตามเรื่องที่ศึกษาได้เป็น 4 ประเภทคือ

2.1 ศึกษาตัวนโยบาย เช่น นโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษา ความเสมอภาค และพัฒนาอุดมศึกษาว่านโยบายมาจากแนวคิดใดสาระและ Implication ของนโยบายนั้นเป็นอย่างไร และสามารถศึกษาวิเคราะห์ได้ว่านั่นอะไร ต่อเนื่องอะไร แต่ผู้ศึกษาต้องมีความรู้พื้นฐานเพียงพอ

2.2 การวิเคราะห์เชิงความเหมาะสม และผลที่คาดหวังของนโยบายประเภทนี้ต้องการการศึกษาวิเคราะห์และมีการพิจารณาตามความเหมาะสม

2.3 ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อดูว่านโยบายที่กำหนดไว้ มีการนำไปปฏิบัติอย่างไรบ้าง มีตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติหลายแบบ เช่นการเมืองเอากการเมืองนำการนำโดยวิธีหลักวิชาการทางการบริหาร นำรูปแบบของการนำไปใช้ เพื่อทราบว่าเป็นอย่างไรนั้นทำได้หลายวิธี เช่น นำรูปแบบดังกล่าวมาเป็นตัวนำในการศึกษา อาจจะมีศึกษารูปแบบในการนำนโยบายทางการศึกษาของไทยไปปฏิบัติ เพื่อดูว่ารูปแบบทางการเมืองหรือทางวิชาการสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่

2.4 ศึกษา นโยบายประเภทไม่มีใครศึกษา ว่าผลของนโยบายที่เกิดขึ้นมากนัก Methodology ที่ใช้เป็นแบบ Evaluative Research เรื่องนโยบายเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก แต่มักไม่ได้รับกำลังใจในการศึกษา ทั้งๆที่เมื่อศึกษาไปแล้วจะพบความคิดหลายๆอย่าง แต่หากสามารถสรุปได้ว่าในการวิจัยเชิงนโยบาย ต้องใช้วิธีการวิจัยหลาย ๆ แบบเป็นพหุวิธี มักไม่มีวิธีวิจัยเดียว ๆ ยกเว้นการศึกษาบางประเภท จึงมีวิธีเดียวบ้าง แต่โดนส่วนใหญ่แล้วมักใช้หลายวิธี

ขั้นตอนการทำวิจัย EDFR

เทคนิคการวิจัย EDFR เป็นเทคนิควิจัยอนาคต โดยผสมผสานระหว่างเทคนิค EFR (Ethnographic Future Research) กับเดลฟาย (Delphi) เข้าด้วยกัน ขั้นตอนของ EDFR คล้ายคลึงกับวิธีการของเดลฟาย (Delphi) แต่มีการปรับปรุงวิธีให้มีความยืดหยุ่นและมีความเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งอาจสรุปได้เป็นขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดและเตรียมตัวกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญมากเพราะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ข้อมูลที่นำเชื่อถือ ผู้วิจัยต้องติดตามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่วนตัว อธิบายจุดมุ่งหมายขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัยเวลาที่ใช้โดยประมาณ และประโยชน์ของการวิจัย ย้ำถึงความจำเป็นและความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากเทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องต้องกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวิจัยที่มีการนำเทคนิคเดลฟายมาใช้นั้นพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของผลการวิจัยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังที่ บราดี (Brady) เสนอ

ว่า ความรู้และความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นที่ศึกษา³⁹ และ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในการตอบแบบสอบถาม สอดคล้องกับ Macmillan ที่ได้เสนอว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก

ตารางที่ 4 แสดงการลดลงของค่าความคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 – 5	1.20 – 0.70	0.50
5 - 9	0.70 – 0.58	0.12
9 – 13	0.58 – 0.54	0.04
13 – 17	0.54 – 0.50	0.04
17 – 21	0.50 – 0.48	0.02
21 – 25	0.48 – 0.46	0.02
25 – 29	0.46 – 0.44	0.02

ที่มา : วรสิทธิ์ เจริญพุด, เพ็ญศรี ฉรินัง, “การวิจัยเชิงอนาคตด้วยเทคนิคเดลฟาย”,วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,2558. ⁴⁰

³⁹ Brady, S.R. “Utilizing and Adapting the Delphi Method for Use in Qualitative Research”, (International Journal of Qualitative Methods: 2015)1-6.

⁴⁰ วรสิทธิ์ เจริญพุด, เพ็ญศรี ฉรินัง, “การวิจัยเชิงอนาคตด้วยเทคนิคเดลฟาย”,(วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,2558), 33.

2. สัมภาษณ์ (EDFR รอบที่ 1) ลักษณะการสัมภาษณ์และขั้นตอนคล้ายๆกับ EFR แต่ EDFR มีความยืดหยุ่นมากกว่า ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกรูปแบบการสัมภาษณ์รอบที่ 1 อาจยึดรูปแบบ EFR กล่าวคือ เริ่มสัมภาษณ์จากภาพอนาคตทางที่ดี (Optimistic Realistic Scenario) ภาพอนาคตทางที่ไม่ดี (Pessimistic realistic scenario) ภาพอนาคตที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ คิดในหลายแง่มุม ซึ่งเป็นการมองในแง่บวกก่อน แล้วจึงพิจารณาในแง่ลบ และความเป็นไปได้มากที่สุด นอกจากนั้นการสัมภาษณ์แบบ EDFR มีความยืดหยุ่นมากหากผู้วิจัยต้องการข้อมูลเพิ่มเติมก็สามารถสัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆที่ต้องการได้โดยมีการผนวกเข้ากับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญลำดับต่อไป หรืออาจแบ่งการสัมภาษณ์เป็นช่วง ๆ ก็สามารถทำได้

3. วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อเขียนแนวโน้มในแบบสอบถาม

4. การสร้างเครื่องมือการสร้างเครื่องมือนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญและยากที่สุดของการวิจัยด้วยเทคนิคนี้คือนำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมารวมกัน ตัดข้อความที่ซ้ำกันหรือตัดส่วนที่เกินไปจากกรอบของการวิจัยที่กำหนดไว้ออกไป โดยการหาถ้อยคำที่ครอบคลุมข้อความทั้งหมดทั้งนี้ผู้วิจัยได้พยายามรักษาถ้อยคำของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ให้มากที่สุดการเขียนความเป็นภาษาที่สั้น กระชับ โดยพยายามรักษาความหมายเดิมของผู้เชี่ยวชาญให้มากที่สุดเขียนแนวโน้มเพียงประเด็นเดียวใน 1 ข้อ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดความสับสนในประเด็นนั้นๆ

5. ทำ EDFR รอบที่ 2,3 การนำแบบสอบถามไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เป็นการจำแนกข้อมูลหาฉันทามติ (Consensus) ในการทำ EDFR รอบที่ 2 และ 3 ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้รับรู้ข้อมูล ป้อนกลับเชิงสถิติ (statistic Feedbacks) เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวมโดยหาค่าร้อยละค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม ผนวกด้วยคำตอบเดิมของตัวเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่

จำนวนรอบของการทำวิจัย EDFR ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย งบประมาณ เวลา และกำลังของการวิจัย ทั้งนี้พิจารณาจากคำตอบที่ได้ว่ามีความเป็นเอกพันธ์แล้วหรือยัง มี homogeneity ของคำตอบ หรือมีฉันทามติ (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่ครอบคลุมเรื่องที่ศึกษามากพอแล้วหรือยัง

6. เขียนภาพอนาคต การนำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งโดยทั่วไปถือตามเกณฑ์ที่มีแนวโน้ม ความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงกล่าวคือค่ามัธยฐานที่ 3.5 ขึ้นไป และพิจารณาความสอดคล้องของคำตอบ โดยพิจารณาจาก interquartile Range (Q3 - Q1) ไม่เกิน 1.5 การเขียนภาพอนาคตไม่เขียนเป็นวิชาการมากเกินไปคือ คนทั่วไปอ่านแล้วสามารถเข้าใจได้ง่าย

โดยสรุปงานวิจัยอนาคต EDFR เป็นเทคนิคการวิจัยที่มุ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายและความเชื่อพื้นฐานของการวิจัยอนาคตมากที่สุดวิธีหนึ่งในปัจจุบัน เป็นการวิจัยที่รวมเอาเทคนิค EFR และ Delphi เข้าด้วยกันขั้นตอนต่างๆของ EDFR คล้ายกับ Delphi โดยขั้นตอนแรกเป็นการสัมภาษณ์แบบ EFR และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์/สังเคราะห์และสร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งส่วนใหญ่ มักจะเป็น แบบสอบถามแล้วส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาฉันทามติ (consensus) ซึ่งมักจะทำ 2-3 รอบ หลังจากนั้นนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้มากและมีความสอดคล้องทางความคิด ระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสรุปและเขียนเป็นภาพอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชนิษฐา ศรีตะวัน ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนที่มีประสิทธิผลใน จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานของสถานศึกษา เอกชน ระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดกาญจนบุรีและเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดกาญจนบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ (Mixed Method) มีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอนประกอบด้วย 1)การศึกษาข้อมูลการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 2) การยกร่างรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล 3) การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล และ 4)การประเมินรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และ ผู้ปกครองนักเรียน จากสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย ที่มีประสิทธิผล จำนวน 3 แห่ง ที่เลือกมาแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ สถานศึกษาที่มีผลการประเมิน คุณภาพสถานศึกษาจากการประเมินของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม ในระดับดีมาก ปีการศึกษา 2556 เป็นสถานศึกษาขอดนิยม ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารของสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลคือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่เลือกมาแบบเจาะจงจำนวน 10 คน เป็นผู้บริหาร จากสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบร่างรูปแบบสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย และแบบประเมิน รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับ ปฐมวัยที่มีประสิทธิผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการในช่วงปีการศึกษา 2559 พบว่า 1. รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าที่มีองค์ประกอบย่อยคือ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาการตอบสนองความต้องการ ของชุมชนและ

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน นโยบายของรัฐบาล นโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้บริหาร และครู จรรยาบรรณวิชาชีพของครู จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร และ งบประมาณ สำหรับปัจจัย ด้านกระบวนการนั้นประกอบด้วยการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียน การสอน และการวัดและ ประเมินผลด้านผลผลิต คือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียน 2.จาก การประเมินรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัด กาญจนบุรีพบว่ารูปแบบนี้มีประโยชน์มีความสอดคล้องและความเป็นไปได้ส่วนความ เหมาะสม จำเป็นต้องพัฒนาจากขนาดของสถานศึกษารวมทั้งสถานศึกษาจะต้องแสดงความเป็น เอกลักษณะ และอัตลักษณ์ในการบริหารจัดการให้ชัดเจนด้วย⁴¹

คณินิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง แนวทางการพัฒนาการ บริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน เอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาครูผู้สอน และครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทั้งสิ้น 187 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และดัชนีความ ต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{modifieds}) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการ พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ สนับสนุนการจัดประสบการณ์ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ของ การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตรด้าน การพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา

⁴¹ ขนิษฐา ศรีตะวัน, “การบริหารงานสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนที่มีประสิทธิผลใน จังหวัดกาญจนบุรี”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ-ธนบุรี, ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559) : หน้า 62-73

2.ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านการให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ และด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ตามลำดับ⁴²

นันทนา ธนานุศักดิ์ ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรม สร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ และ 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยแบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/4 ที่กำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลร่องกวางสังกัดเทศบาลตำบลร่องกวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสร้างสรรค์ 3) แบบประเมินทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 50 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.76/87.52 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2. ผลการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ พบว่าเด็กระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴³

⁴² คณิงนิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร, “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1”, วารสารสถาบันวิจัยพินนกรรม, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564) : หน้า 39-50

⁴³ นันทนา ธนานุศักดิ์, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 2”. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 (กันยายน - ธันวาคม 2562), หน้า 133-144.

อรุณี หรดาลและพัชรี ผลโยธิน ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมสำหรับครูปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอย่าง ธรรมชาติแบบองค์รวมของครูปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) พัฒนาเอกสารประกอบการฝึกอบรม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมของครูปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือครูปฐมวัยที่สอนเด็กอายุ 3-6 ปี ของสถานศึกษาปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 36 คน ที่สมัครใจและสามารถเข้าฝึกอบรมได้ทั้งสองช่วงเวลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารประกอบการฝึกอบรม แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมสูงกว่าก่อนเข้าฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับมาก 2) เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีคุณภาพระดับมากที่สุด และครูปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมระดับมากที่สุด ผลจากการไตร่ตรองการสอนพบว่าครูปฐมวัยสามารถจัดกิจกรรม และสภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กมีโอกาสได้พัฒนาทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมกัน⁴⁴

จุฬา คชเดช. ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ และ 3) เพื่อศึกษาหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอนุบาลปีที่ 3/2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม นักเรียนแต่ละห้องคละตามความสามารถ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ จำนวน 14 แผน 2) ชุดกิจกรรม

⁴⁴ อรุณี หรดาลและพัชรี ผลโยธิน, “การพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมสำหรับครูปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”, วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (ม.ค. – มิ.ย.) 2561, 90-101.

วิทยาศาสตร์พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 14 ชุด และ 3) แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ลักษณะเป็นแบบประเมินชนิดรูปภาพ แบบปรนัยเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 4 ชุด ๆ ละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การทดสอบวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test) ผลการศึกษาพบว่า 1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีประสิทธิภาพ 82.56/81.95 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 6073 แสดงว่านักเรียนพัฒนาการเพิ่มขึ้น .6073 หรือคิดเป็นร้อยละ 60.73 3. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานหลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴⁵

ทิพย์ ขำอยู่ และคณะ ได้ศึกษาผลของการใช้สื่อ eDLRU ที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อ eDLRU 2) เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้สื่อ eDLRU และ 3) เพื่อศึกษาทัศนคติของครูปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อ eDLRU ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 397 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย หลังการใช้สื่อ eDLRU มากกว่าก่อนการใช้สื่อ eDLRU โดยหลังการใช้สื่อ eDLRU ครูปฐมวัยมีสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก คือ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรองลงมาคือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยภายหลังการใช้สื่อ eDLRU พบว่า ภาพรวมของสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = -16.59, p=.00$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการ

⁴⁵ จุฬา คชเดช, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3”. **วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 (มกราคม - เมษายน 2563): หน้า 153-164.

จัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยภายหลังการใช้สื่อ eDLRU ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) ทรรศนะของครูปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อ eDLRU พบ 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก ด้านความพึงพอใจในการใช้สื่อ eDLRU โดยครูมีความเห็นว่า สื่อ eDLRU มีลักษณะเข้าใจได้ง่ายไม่มีความซับซ้อน และช่วยทำให้ครูปฐมวัยมีความรู้เพิ่ม ประเด็นที่สอง ด้านผลกระทบที่เกิดหลังจากการใช้สื่อ eDLRU พบว่า สื่อ eDLRU ทำให้การสอนของครูน่าสนใจขึ้นและส่งผลให้เด็กขาดเรียนลดลง ประเด็นสุดท้าย ผลการวิเคราะห์พบว่า สื่อ eDLRU มี ข้อจำกัดในการพัฒนาสมรรถนะของครู 3 ประการ ได้แก่ 1) ครูยังขาดทักษะการตั้งคำถามที่ส่งเสริมกระบวนการคิด เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาที่ใช้สื่อ eDLRU 2) ครูปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการเห็นว่าควรมีการนิเทศติดตามในขณะที่นำ สื่อไปใช้สอน และ 3) การวางแผนกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กครูปฐมวัยยังไม่สามารถทำได้เหมาะสม⁴⁶

วิจิตตรา จันทร์ศิริ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน 3) เพื่อวัดเจตคติต่อการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย ชาย หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนวัดระเบาะไผ่ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างเจาะจง จำนวน 35 คน ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ ละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานโดยผู้เชี่ยวชาญ คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน แบบทดสอบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยและแบบวัดเจตคติของเด็กปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ผลการวิจัยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริม

⁴⁶ ทิพย์ ขำอยู่และคณะ, “ผลของการใช้สื่อ eDLRU ที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น”, วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) 2562, 17-27.

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ 1) ชั้นสร้างความสนใจ 2) ชั้นวางแผน 3) ชั้นปฏิบัติกิจกรรม 4) ชั้นทบทวน 5) ชั้นนำเสนอ 6) ชั้นประเมินผลการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากทุกด้าน โดยทุกประเด็น มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมระหว่าง 3.75-4.25 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน อยู่ในระดับดี⁴⁷

ฐิติกร ทองสุกใส. ได้ศึกษา การศึกษาสภาพการบริหารจัดการพัฒนาธรรมสำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศภาพการบริหารจัดการพัฒนาธรรมศึกษาสำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ครู จำนวน 15 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน และ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน จาก 11 เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ให้ข้อมูลได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสังเกต เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory approach) ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารจัดการพัฒนาธรรมศึกษาสำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย การส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมความเท่าเทียม ความเสมอภาคและความยุติธรรมทางการศึกษา การจัดทำหลักสูตรปฐมวัยที่สอดคล้องกับพัฒนาธรรม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับพัฒนาธรรมศึกษา การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารและครูในสังคมพัฒนาธรรม และการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะมีสภาพการบริหารจัดการพัฒนาธรรมศึกษาสำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับบริบทแต่ก็ยังมีบางประเด็นที่ต้องดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยเฉพาะการพัฒนาทักษะ ความรู้ของผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาธรรมศึกษา สำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัย รวมถึงการพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้เรียน⁴⁸

⁴⁷ วิจิตตรา จันทร์ศิริ, “การพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย”, วารสารราชชนครินทร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 29 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559), 1-9

⁴⁸ ฐิติกร ทองสุกใส. “การศึกษาศภาพการบริหารจัดการพัฒนาธรรมสำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้”. Veridian E-Journal. Silpakorn University, ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม – สิงหาคม 2562). หน้า 271-293.

กุลณพัฒน์ พัชรชัยรัตน์. ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัย : นโยบาย และการจัดการเชิงพุทธบูรณาการ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยเชิงพุทธบูรณาการ 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาและการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยเชิงพุทธบูรณาการ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัย และ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัย พบว่า แนวคิดการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยเชิงพุทธบูรณาการในโรงเรียนระดับปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์สำคัญ และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข จัดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ แนวทางในการเตรียมการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องมีความเป็น กลายนิมิต พร้อมที่จะแนะนำสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ในส่วนของการ จัดกิจกรรมการศึกษา ประกอบด้วยในหน่วยของกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การประเมินผล ประเมินพฤติกรรมทางกาย สังคม จิตใจ และสติปัญญา โดยดูตามลำดับพัฒนาการ และความสามารถของเด็กเน้นการประเมินตามสภาพจริง หลักธรรมที่ใช้กับเด็ก ได้แก่ สัมมาทิฐิ ไตรสิกขา และปัญญา วุฒิธรรม โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) ด้าน การพัฒนา ประสบการณ์ ในการรับรู้จากการเรียนรู้ให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีโดยพัฒนาในด้านศีลสิกขา สมาธิ ปัญญา 2) ด้านความตระหนักในความรับผิดชอบ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก 3) ด้านการรับ ความจริงต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในการพัฒนาการเรียนรู้ ตามนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อปรับแนวคิด วิธีการ กระบวนการในการส่งเสริมการจัดการศึกษาพัฒนา นโยบาย ทั้งการบูรณาการส่งเสริมประยุกต์หลักธรรมมาพัฒนาเด็ก 5) ด้านนวัตกรรม⁴⁹

สายสุตา ปันตระกูลและคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อประเมินสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียน การสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,652 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ที่ ระดับ ความเชื่อมั่น 95 % ได้ จำนวน 335 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบจัดชั้นตามสัดส่วนของ

⁴⁹ กุลณพัฒน์ พัชรชัยรัตน์. การจัดการศึกษาปฐมวัย : นโยบายและการจัดการเชิงพุทธบูรณาการ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. บทคัดย่อ, 2561.

ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิด และมีการจัดสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า หลักในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เลือกตามเนื้อหาของหน่วยการเรียนการสอน ครูจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสมกับวัยและสามารถยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก จัดเตรียมและคัดเลือกสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีในโรงเรียน โดยเลือกใช้สื่อจากเครื่องเล่นซีดีหรือดีวีดีมากที่สุด การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และการสร้างสื่อการเรียนการสอน การประเมินสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง⁵⁰

ดวงฤดี บุญราศรี ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์1) เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์80/802) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง 3) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่1 ภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองป่าตอง รวมจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม 3) แบบประเมินทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่า t-test ผลการศึกษาพบว่า 1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.02/83.21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด 2. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง มีทักษะทางสังคมหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 3.ดัชนีประสิทธิผล

⁵⁰ สายสุตา ปันตระกูลและคณะ, “การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร”, วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2557), หน้า 81-91.

(E.I)ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้ง เท่ากับ 0.6407 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 64.07⁵¹

ศิริเพ็ญ กิจกระจ่าง ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่ม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการศึกษาปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ได้โรงเรียน บ้านหนองตายอด จำนวน 20 คน กับโรงเรียนบ้านนาใหม่ จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมศาสตร์ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการศึกษาปฐมวัย แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เด็กปฐมวัย และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ใช้แผนแบบการวิจัยกึ่งทดลองสองกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ 2) เด็กปฐมวัยมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความคิดสร้างสรรค์ หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรม สูงกว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคู่มือการจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁵²

กาญจนา จันทร์ประจำ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยมี

⁵¹ ดวงฤดี บุญราศรี, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต”, **วารสาร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, ปีที่ 3 ฉบับที่ 8 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2563), 68-78.

⁵² ศิริเพ็ญ กิจกระจ่าง, “ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย”, **วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์**, ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2562), หน้า 155-168.

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาการบริหารวิชาการ ระดับการศึกษาปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และ 2) ศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูระดับปฐมวัยและผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 151 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหาร วิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ภาพรวมพบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 พบว่า ทั้ง 6 ด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ภาพรวมพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอเมืองตากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวนทั้ง 17 คน ได้ให้แนวทางดังนี้โรงเรียนควรจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา⁵³

ขวัญชนก ทองคุย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย การดำเนินการวิจัยเป็นแบบวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ ขั้นที่ 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์ ขั้นที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ และขั้นที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัด

⁵³ กาญจนา จันทระประจำ. “แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1”, **วารสารมหาจุฬานาค** **รทรรศน์**, ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (เดือนมีนาคม 2564), หน้า 74 – 85.

ประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัย โรงเรียนญาณเรศวรพัฒนาพิทยาคม อำเภอวัดโบสถ์จังหวัดพิษณุโลก ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทำการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ใช้เวลาในการทดลองรวมทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยใช้แบบแผนการวิจัย One -Group Pretest -Posttest Design ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพฤติกรรมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบที (t -test แบบ dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นความสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาจริยธรรม เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาในทุกด้าน ครูควรเน้นพัฒนาความซื่อสัตย์ด้วยการสอนเด็กให้พูดความจริง ไม่โกหก รักษาคำพูด ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เอาของคนอื่นมาเป็นของตนเองมีความยุติธรรม การพัฒนาความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย ควรมีการใช้วิธีการที่หลากหลาย จัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การสร้างกิจกรรมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ สอนแบบธรรมชาติ ใช้ประสบการณ์จริง สถานการณ์จริง ให้เด็กมีโอกาสฟัง เห็น สัมผัส ทดลอง เน้นการลงมือกระทำ ผูกในเรื่องของชีวิตประจำวันและโยงให้เข้ากับจริยธรรมที่ครูต้องการพัฒนา 2. รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น คือ รูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ สาระ กระบวนการจัดประสบการณ์และการประเมินผล โดยกระบวนการจัดประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอน ตามกระบวนการของ CTCA คือ 1) สร้างประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience) 2) รวมคิดรวมทำ (Think pair share) 3) สรุป (Conclusion) และ 4) นำไปใช้ (Application) เมื่อนำไปใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ พบว่า โดยภาพรวมรูปแบบ การจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมในระดับมาก คู่มือการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และเมื่อนำไปทดลองนำร่อง พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ทดลองได้ 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ พบว่า ความซื่อสัตย์หลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .054 เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น เด็กอยากเรียนรู้และมีความสนใจในกิจกรรมที่ครูจัดให้เด็กได้รวมกิจกรรมกับครู โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลายสนองตอบความต้องการของตนเอง และยังส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้กับเด็กปฐมวัย⁵⁴

⁵⁴ ขวัญชนก ทองค้อย. “การพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2557) : หน้า 10-21

ศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย 2) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย เป็นการวิจัยและพัฒนา มีรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้มาจากการอาสาสมัคร และเจาะจงเลือกจำนวน 15 คน นักเรียนปฐมวัยที่ได้มาจากการเป็นบุตรหลานของผู้ปกครองจำนวน 15 คน กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนปฐมวัยที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 10 คน กำหนดเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และครูผู้สอนจำนวน 4 คนจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1.รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า 3P_{DIE} มีองค์ประกอบหลักคือ หลักการ ที่อยู่บนพื้นฐานมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอน วัตถุประสงค์รูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนปฐมวัย ด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปัน สาระและกระบวนการกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาและการวัดประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ตัดสินใจ (participation in decision Making : P_D) 2) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (participation in implementation:P_I) 3) มีส่วนร่วมในการประเมินผล (participation in evaluation:P_E) และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนเตรียมผู้เรียน 2) ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม และ 3) ขั้นตอนการประเมินผล 2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบพบว่า 1) นักเรียนปฐมวัยกลุ่มทดลองมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น ภายหลังจากใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) นักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลการประเมินทักษะทางสังคมทั้ง 2 ด้าน คือด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปันสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ โดยที่ไม่พบว่าตัวแปรทดลองและตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ปกครองที่กำหนด ส่งผลร่วมกับ ให้เกิดผลทักษะทางสังคมของนักเรียนแต่อย่างใด 3) ภายหลังจากใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจต่อ ต่อรูปแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมากโดยครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ 3 P_{DIE} ที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ยังส่งผลให้ครูและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันเป็นผลจากการพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนร่วมกันนอกจากนี้ยังพบว่าผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

แตกต่างกัน คือผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่าประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้มากกว่าส่งผลให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงกว่าอีกด้วย⁵⁵

มีทนา ฉวนพยัคฆ์ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 108 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และวิเคราะห์รายคู่โดยวิธีของ Sheffe's method ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสามอันดับคือ ด้านการสร้างหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนและด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก (2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบูรณาการเรียนรู้แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน ได้แก่ (1) จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กมุ่งพัฒนาเด็ก (2) โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก (3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ (5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (6) ผู้สอนและผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

⁵⁵ ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย”, *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย* ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (มกราคม - มิถุนายน 2553), 54-63

พัทธนันท์ วงษ์วิชัยวัฒน์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชรและศูนย์เด็กปฐมวัย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชรและศูนย์เด็กปฐมวัย 2. หาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชรและศูนย์เด็กปฐมวัย ประชากรประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชร และศูนย์เด็กปฐมวัย จำนวน 192 คน ผู้บริหาร และบุคลากรโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชรและศูนย์เด็กปฐมวัยจำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชร และศูนย์เด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยและ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน การปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลราชภัฏกำแพงเพชรและศูนย์เด็กปฐมวัยมีแนวทางหลักดังนี้ 1) ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ควรมีการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายและกำหนดมาตรการให้นำองค์ความรู้ที่ได้ มาใช้ในการปฏิบัติงานมีการสร้างการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน และตรวจสอบได้ จัดทำภาระงานชัดเจนเพื่อเป็นกรอบในการจัดหาอัตรากำลังให้เหมาะสมและกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน และศูนย์เด็กปฐมวัยที่ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของการดำเนินงานของโรงเรียน และศูนย์เด็กปฐมวัย 2) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน ตลอด จนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และสนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรมีการจัดหาเครื่องเล่นสนามให้เพียงพอ และตรวจสอบความปลอดภัย มีการปรับภูมิทัศน์ของโรงเรียน และศูนย์เด็กปฐมวัยให้สวยงามร่มรื่น มีเวชภัณฑ์ที่เพียงพอ และพร้อมใช้งาน ตลอดจนมีครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเป็นผู้ดูแล มีสถานที่ประกอบอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และบุคลากรที่ดูแลเกี่ยวกับโภชนาการของเด็ก ควรผ่านการอบรมจากสาธารณสุข และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรประชุมชี้แจงการดำเนินงานของโรงเรียนและศูนย์เด็กปฐมวัยให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งและมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนและศูนย์เด็กปฐมวัยให้ชุมชนทราบให้ตัวแทนของชุมชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการโรงเรียนและศูนย์เด็กปฐมวัย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

พัชรา พุ่มพชาติ. ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการวิจัยและพัฒนา มี 4 ขั้นตอนคือขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการ กำหนดนิยาม ความสามารถพฤติกรรมบ่งชี้และแนวทางการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ โดย ผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการศึกษาสำรวจ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ของรูปแบบ การจัดประสบการณ์ ก่อนนำไปทดสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขั้นตอน ที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกำหนดกลุ่มควบคุมทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด (Control-group Interrupted Time-Series Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัยจำนวน 3 คน และเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 1-3 จำนวน 74 คน ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ระยะเวลาการจัดประสบการณ์ 12 สัปดาห์ และขั้นตอนที่ 4 การประเมิน ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าอยู่และข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือการจัดประสบการณ์ คือรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เครื่องมือการประเมินคือ 1) เครื่องมือประเมินครูปฐมวัย ได้แก่แบบประเมินความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์แบบประเมินความสามารถในการเขียน แผนการจัดประสบการณ์ และแบบประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์ของ ครูปฐมวัย ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ และแบบประเมินความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ และ 2) เครื่องมือประเมินเด็กปฐมวัยได้แก่ แบบทดสอบความสามารถแบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลงานความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หลังการจัดประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าเด็กปฐมวัย ที่ไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ 4 ระยะคือ ก่อนการจัดประสบการณ์หลังการจัดประสบการณ์ หลังการจัดประสบการณ์ครั้งที่ 1 หลังการจัดประสบการณ์

ครั้งที่ 2 และติดตามผลการจัดประสบการณ์ มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ และมีความคงทนของพฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในระยะติดตามผลการจัดประสบการณ์และพบว่าเด็กปฐมวัยเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์การคิดหาเหตุผลในการนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ตามระดับพัฒนาการมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4 ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับดีมาก มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยตามรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับดีมาก และมีความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสม และอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่แสดงแนวความคิดกระบวนการจัดประสบการณ์สื่อและการจัดสภาพแวดล้อมและการประเมินที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ตามสภาพจริง⁵⁶

เรา ศิริวิชัย ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานและพัฒนากระบวนการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ(Mixed Method) กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนจากสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล จำนวน 3 แห่ง ที่เลือกมาแบบเจาะจงโดยใช้เกณฑ์สถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากการประเมินของสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ) รอบสองในระดับดีมาก ปีการศึกษา 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบร่างรูปแบบสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยและแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ผลการศึกษาพบว่า(1) รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าที่มีองค์ประกอบย่อยคือสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การตอบสนองความต้องการของชุมชนและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน นโยบายของรัฐบาล นโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน ผู้บริหารและครู จรรยาบรรณวิชาชีพของครู จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารและงบประมาณ สำหรับปัจจัยด้านกระบวนการนั้นประกอบด้วย การบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผล ด้านผลผลิตคือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน (2) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรี พบว่ารูปแบบนี้มีประโยชน์ มีความสอดคล้องและความเป็นไปได้ ส่วนความเหมาะสมจำเป็นต้องพัฒนาจากขนาดของ

⁵⁶ พัทธา พุ่มพชาติ, “การพัฒนากระบวนการจัดประสบการณ์การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย” (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552) บทคัดย่อ.

สถานศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาจะต้องแสดงความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ในการบริหารจัดการให้ชัดเจนด้วย

วิภาดา ทองรอด ได้ทำการศึกษา การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 2) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียน 51 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและพนักงานครู รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁵⁷

คนาวรรณ พันธุ์โชติ ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตการศึกษา 3 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยดังกล่าว จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหาร

⁵⁷ วิภาดา ทองรอด, “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1”, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2555), 60 - 68.

สถานศึกษา จำนวน 140 คน และครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น 280 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และ กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 5 โรงเรียนๆ ละ 2 คน รวม 10 คน โดยโรงเรียนได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาปฐมวัย 6 ด้าน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t และการทดสอบค่า F ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ในภาพรวม และรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในภาพรวม และรายด้านมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย
2. เมื่อเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่าเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่าทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนที่ทำงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่า ไม่แตกต่างกัน⁵⁸

ศุภลักษณ์ วิเศษโชค ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา และ 2) หาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งศึกษาจากผู้บริหารและครูผู้สอนระดับปฐมวัยในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยทั่วไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ประกอบด้วยผู้บริหาร 154 คน และครู 155 คน รวมทั้งหมด 309 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย จากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =3.29, S.D.=0.138) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.04, S.D.=0.366) รองลงมาคือด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

⁵⁸ คนาวรรณ พันธุ์โชติ, “สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3” วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (เมษายน - มิถุนายน 2560) หน้า 12-26.

(\bar{X} =3.48, S.D.=0.418) ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.32, S.D.=0.485) ด้านการบูรณาการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.25, S.D.=0.348) ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.22, S.D.=0.485) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =2.63, S.D.=0.294) แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยพบว่า 1) โรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก และควรจัดหลักสูตรให้ยืดหยุ่นกับการบูรณาการเนื้อหาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขทั้งปัจจุบันและอนาคต 2) ครูและผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาตามหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเด็ก 3) ควรมีการประเมินและบันทึกพัฒนาการของเด็กครอบคลุมในทุกด้าน 4) ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อการบูรณาการ การเรียนรู้ของเด็กให้สอดคล้องกับหลักสูตร และ สถานศึกษาและสอดคล้องกับบริบทของชุมชนของเด็ก 5) ผู้สอนควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อนำมาปรับปรุงและใช้เทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอยู่เสมอ และ 6) ควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ⁵⁹

วสุภุต สุวรรณเทน ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย : ปัจจัยเชิงสาเหตุ พบว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้เติบโตและบุคลิกภาพในอนาคต คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ปรัชญาหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพประสิทธิภาพในการบริหารงาน 3) ด้านคุณภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านคุณภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และ 5) ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร วัดได้จาก การสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน การกำกับติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) สมรรถนะขององค์กร วัดได้จาก การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ความรู้ความสามารถของบุคลากร การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม การสรรหาและจัดทรัพยากรการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

⁵⁹ ศุภลักษณ์ วิเศษโชค, “การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2” วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2559), หน้า 19-24

ในการบริหาร 3) บรรยากาศของโรงเรียน วัดได้จาก บรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียน บุคลากรตั้งความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสูง การเปิดโอกาสให้ร่วมตัดสินใจ การให้ความเป็นกันเองไว้วางใจ กับการจัดระบบการจูงใจ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ4) การบริหารจัดการเรียนรู้ วัดได้จาก การบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการเรียนการสอน การบริหารการวัดผลประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา⁶⁰

บุญเชิด ขำนิศาสตร์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี 2) พัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 125 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนละ 1 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโรงเรียนละ 1 คนจำนวน 125 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 15 คน และการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน การหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.959 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสรุปเป็นความเรียง ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.59) และในภาพรวมมีปัญหาในระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.90) 2. รูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี มีกระบวนการปฏิบัติงานวิชาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การวางแผน 3) การปฏิบัติตามแผน 4) การส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตาม 5) การตรวจสอบ ประเมินผล

⁶⁰ วสุภฤต สุวรรณเทน, “คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย : ปัจจัยเชิงสาเหตุ”, **Veridian E-Journal, Silpakorn University**, ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน – ธันวาคม 2559) หน้า 151-164

6) การรายงานผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมรูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.32) และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.40)⁶¹

สรวมณต์ สิทธิสมาน ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยอนาคต มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบอนาคตภาพในการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย 2) เพื่อทราบความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยกำหนดให้การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคตประกอบการวิจัยเชิงพรรณนา เริ่มต้นจากการใช้เทคนิค Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงจำนวน 17 ท่าน เพื่อทำการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์เชิงลึกจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญทำการยืนยันด้วยการตอบแบบสอบถาม เพื่อทำการศึกษาอนาคตภาพในการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย แล้วนำผลที่ได้มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จาก 94 โรงเรียน จำนวน 282 คน ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน Confirmatory Factor Analysis (CFA) เพื่อยืนยันและหาความสอดคล้องของโครงสร้างองค์ประกอบของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่ามีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัยทั้งสิ้นจำนวน 6 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการโดยภาครัฐ 2) การบริหารจัดการการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การจัดการบุคลากร 4) การจัดการงบประมาณ 5) การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการสื่อดิจิทัล มีตัวแปรทั้งสิ้นรวม 84 ตัวแปร 2. ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ต่อการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย มีความเห็นสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล ทั้งสิ้นจำนวน 6 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรทั้งสิ้นรวม 50 ตัวแปร คือ 1) องค์ประกอบการบริหารจัดการโดยภาครัฐประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 10 ตัวแปร 2) องค์ประกอบการบริหารจัดการการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 12 ตัวแปร 3) องค์ประกอบการบริหารจัดการบุคลากรประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 4 ตัวแปร 4) องค์ประกอบการบริหารจัดการงบประมาณประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 3 ตัวแปร 5) องค์ประกอบการบริหารจัดการ

⁶¹ บุญเชิด ขำนิศาสตร์, “การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน 2555 - มีนาคม 2556). หน้า 134-146

ประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 13 ตัวแปร และ 6) องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการสื่อดิจิทัลประกอบด้วยตัวแปร จำนวน 8 ตัวแปร⁶²

อนงค์นาถ ยิ้มช่าง ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 8 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินแนวทางการจัดประสบการณ์ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสมซึ่งมีลักษณะเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1.แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีหลักการในการจัดประสบการณ์เน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมและเป็นไปตามพัฒนาการ โดยสอดแทรกในกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม และเกมการศึกษา โดยมีการจัดประสบการณ์ตามแผนฯละ 40 นาที จำนวน 32 แผน 2.แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสอดคล้องกันขององค์ประกอบทุกรายการประเมินหลายแนวทาง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด⁶³

แอน สุชะจิระ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการ ระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1)เพื่อศึกษาสภาพการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2)เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3)เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1)

⁶² สรวมณธ์ สิทธิสมาน, “การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย”, **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562) : หน้า 636-647.

⁶³ อนงค์นาถ ยิ้มช่าง, “การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” **วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์**, ปีที่ 9 ฉบับที่ 25 (มกราคม – เมษายน 2557) : หน้า 23-34.

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูวิชาการระดับปฐมวัย จำนวน 156 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2)การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1)สภาพการบริหารงานวิชาการ การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2)ปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมพบว่า มีระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก และ 3)แนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3)ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4)ด้านการวัดและการประเมินผลพัฒนาการและ 5)ด้านการนิเทศภายใน ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่สำคัญที่สุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีแนวทางการแก้ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารควรทบทวนความสำคัญและสร้างความตระหนักให้ตัวเอง เป็นคนที่รู้จัก การวางแผนกับในทุกเรื่องและเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูปฐมวัยส่งแผนการสอนทุกครั้งจัดอบรม และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการโดยผู้บริหาร อบรมร่วมกับครูจะได้มีความรู้ตรงกัน ครูปฐมวัยจัดทำแผนเมื่อจัดทำแผนเสร็จก็นำแผนไปวิเคราะห์ร่วมกันกับผู้บริหาร จัดอบรมให้กับครูปฐมวัยตามความสนใจ พาครูปฐมวัยไปศึกษาดูงาน จัดหาข้อมูลเอกสาร รูปภาพ วีดีโอต่างๆ เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้และมุมประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามสภาพจริง⁶⁴

ศุภณัฐ อินทร์งาม ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ประเมินผลการใช้ระบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 พัฒนาระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ระยะที่ 2 ประเมินผลการใช้ระบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากร กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 65

⁶⁴ แอน สุชะจิระ, “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ, ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2558) หน้า 1-8

คน และนักเรียนชั้นอนุบาล จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คุณลักษณะของครูปฐมวัย สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ความร่วมมือของชุมชนและผู้ปกครอง ความพร้อมของผู้เรียน นโยบายที่เกี่ยวข้อง กระบวนการ ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะทำงาน การสร้างความรู้ความเข้าใจ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือประเมิน การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินพัฒนาการการนิเทศติดตาม การประเมินผล ผลผลิต ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา ความพึงพอใจ ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วย รายงานผลระบบย่อย ได้แก่ ระบบการพัฒนาหลักสูตร ระบบพัฒนาครู ระบบการจัดประสบการณ์ ระบบการจัดสภาพแวดล้อม ระบบการประเมินพัฒนาการ การประเมินการใช้ระบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก พัฒนาการของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก⁶⁵

สวาสุภีพร แสนคำ ได้ทำการศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ระยะที่ 2 ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน จากความสอดคล้องของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 21 คน รอบแรกเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยเครื่องมือการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง และรอบที่ 2 เป็นการสอบถามความเห็นด้วยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เพื่อหา ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายด้าน และรายชื่อและระยะที่ 3 การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนด้วยการประชาพิจารณ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าภาครัฐ ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัย

⁶⁵ ศุภณัฐ อินทร์งาม, “การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, *วารสารศึกษาศาสตร์*, ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2562) : หน้า 160-173.

เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานมีมาตรการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา เตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอาเซียน และ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และระดับมาก จำนวน 12 ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา /วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ 3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้วยการประชาพิจารณ์ ผู้เข้าร่วมประชาพิจารณ์เห็นด้วยกับผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนมีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมควรจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย⁶⁶

อภิชาติ ตีรสวัสดิชัย ได้ทำการศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558 – 2567 โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ. 2558 -2567 โดยใช้การวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 32 คน ป้อนข้อมูลย้อนกลับโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วัดผลกระทบไขว้ด้วยแบบสอบถามบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าสถิติพื้นฐานและความน่าจะเป็นของผลกระทบไขว้ ผลที่ได้จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้จากทัศนะของกลุ่มบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาเอกชนสามารถประมวลภาพอนาคตได้ดังนี้ เมื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านสถานอาชีวศึกษาและแหล่งเรียนรู้ จะส่งผลให้มีการพัฒนาด้านนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และส่งผลให้มีการพัฒนาด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชนติดตามมาเมื่อมีการพัฒนาด้านคุณลักษณะของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จะส่งผลให้มีการพัฒนาครู

⁶⁶ สวาสฎิพร แสนคำ, “อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2558), 92-104.

อาชีวศึกษาเอกชน เมื่อมีการพัฒนาคุณลักษณะด้านครูอาชีวศึกษาเอกชน จะส่งผลให้มีการพัฒนา
ด้านนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และเมื่อพัฒนาการบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน จะส่งผลให้นักเรียน
อาชีวศึกษาเอกชนมีคุณลักษณะตามความต้องการของตลาดแรงงาน⁶⁷

กลั่นแก้ว มาตา และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยในสอง
ทศวรรษหน้า พบว่าการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสองทศวรรษ
หน้า มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการวิจัยด้วยเทคนิค EDFR ขั้นตอน
ที่ 2 การดำเนินงานด้วยเทคนิควงล้ออนาคต และขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการวิจัยด้วยเทคนิคการ
วิเคราะห์ผลกระทบภาคตัด กลุ่มตัวอย่างการวิจัย เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คนจาก 3 กลุ่ม
ประกอบด้วย นักวิชาการการศึกษาปฐมวัย นักการบริหารการศึกษา และนักบริหารสถานศึกษา
ปฐมวัย และด้านวางแผนและนโยบายการจัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่ง
โครงสร้าง 2) แบบสอบถามปลายปิดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่า
สหสัมพันธ์และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษา
ปฐมวัยในสองทศวรรษหน้ามี 9 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยที่มีระดับผลกระทบจากมากไปหาน้อยที่
จะเป็นไปได้ในสองทศวรรษหน้าได้แก่ ด้านปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องเด็กปฐมวัย 5 ข้อ ด้านผู้บริหาร
สถานศึกษาปฐมวัย 5 ข้อด้านสุขภาพและความปลอดภัยเด็กปฐมวัย 5 ข้อ ด้านการจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัย 8 ข้อ ด้านการจัดหลักสูตรปฐมวัย 5 ข้อด้านคุณภาพครูปฐมวัย 5 ข้อด้านสถาบัน
ผลิตครูปฐมวัย 5 ข้อด้านสภาพแวดล้อม 5 ข้อ และ ด้านองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
ปฐมวัย 5 ข้อ เมื่อนำมาสร้างภาพวงล้ออนาคตภาพ และภาพตัดอนาคตแล้วมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้
ในระดับมากที่สุดสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยในสองทศวรรษหน้า⁶⁸

⁶⁷ อภิชาติ ธีรสวัสดิชัย, “อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน
ระหว่าง พ.ศ. 2558 – 2567”, วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน
2559), 88-100.

⁶⁸ กลั่นแก้ว มาตา และคณะ, “การจัดการศึกษาปฐมวัยในสองทศวรรษหน้า”, วารสารวิจัย
และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2020):, 1-11.

งานวิจัยต่างประเทศ

อีลิน่า (Elina Maatta) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการอภิปรายสะท้อนกลับเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ของความมั่นใจในทันทีของเด็กเล็กในสถานการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนที่เฉพาะเจาะจง และเพื่อสำรวจปัจจัยที่สนับสนุนการรับรู้ความสามารถของตนเองของเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ($n = 24$ เด็กอายุหกถึงแปดปี) จากห้องเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสี่ห้องถูกบันทึกภาพวิดีโอในช่วงเจ็ดสัปดาห์ ระหว่างการสนทนาแบบย้อนความจำ วิดีโอคลิปจากกิจกรรมในห้องเรียนที่อัดวิดีโอไว้ถูกใช้เพื่อกระตุ้นความจำของเด็กเกี่ยวกับความมั่นใจที่พวกเขาได้รับในสถานการณ์การเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง มั่นใจได้ 3 ระดับ (สูง ปานกลาง และต่ำ) ผลการศึกษาพบว่าบริบทการเรียนรู้เชิงโต้ตอบสามบริบท (งานครูเด็ก งานเด็ก และงานเด็ก) สนับสนุนการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของเด็ก ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจของเด็ก และบ่งชี้ว่าจำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับพวกเขาในการอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้และความเชื่อในการรับรู้ความสามารถของตนเอง บทความนี้จะเพิ่มบทความเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับเด็กเล็กในด้านการวิเคราะห์และให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับวิธีที่ครูสามารถกำหนดความมั่นใจของเด็กเล็กและส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในห้องเรียน⁶⁹

นัม เหงียน (Nam Nguyen) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึกในบริบทในชีวิตจริง: การแยกแยะและสร้างความเข้าใจของครูอนุบาลเวียดนามเกี่ยวกับการศึกษา STEAM โดยศึกษาเกี่ยวกับความท้าทายที่ครูอนุบาลต้องเผชิญในการให้เด็กมีส่วนร่วมในการศึกษาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม ศิลปะ และคณิตศาสตร์ (STEAM) ในเวียดนาม ผลการศึกษาพบว่ามุมมองของครูในการปรับตัวของประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึก (ILE) เพื่อพัฒนาความเข้าใจในแนวทางการสอนเพื่อการศึกษา STEAM ในบริบทของโลกแห่งความเป็นจริง วิธีการศึกษาได้นำวิธีการเชิงคุณภาพและการตีความมาใช้ โดยมีครู 105 คนเข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการและการทำงานร่วมกัน การรับรู้ของพวกเขาถูกรวบรวมผ่านเครื่องมือแบบมีส่วนร่วม ภาพถ่ายที่บันทึกกว่าพวกเขามีส่วนร่วมกับ ILE อย่างไร การวิเคราะห์ข้อมูลเกิดขึ้นโดยใช้เฟรมเวิร์กสมมติของ de Freitas การศึกษาตอบสนองต่อหลักฐานที่แสดงว่าการศึกษา STEAM นั้นไม่แพร่หลายในโรงเรียนของเวียดนาม และสะท้อนถึงแนวทางจากบนลงล่างที่แพร่หลายในภาคการศึกษาปฐมวัย (ECE) ผลการวิจัยบ่งชี้ถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมเป็นระยะเวลานานโดยใช้ ILE ซึ่งช่วยให้ครูสามารถพัฒนาแนวทางการสอนเพื่อ

⁶⁹ Elina Maatta, "Involving children in reflective discussions about their perceived self-efficacy and learning experiences", *International Journal of Early Years Education*.(Volume 21 Issue 4 ,2013.)

การศึกษา STEAM ของครูได้ อย่างมีนัยสำคัญ มันให้ข้อมูลเชิงลึกใหม่สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลาย (รวมถึงครูฝึกสอนและผู้กำหนดนโยบาย) ในด้านแนวทางการสอนของครูชาวเวียดนามที่ไม่ได้รับการวิจัยใน ECE และขยายผลการวิจัยไปยังประเทศต่างๆ ที่ใช้แนวทางการศึกษาที่เป็นทางการมากขึ้น⁷⁰

ยี่ หวางฉือ (Yi-Huang Shih,2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาศิลปะเด็กปฐมวัยในไต้หวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจงานวิจัยการศึกษาศิลปะเด็กปฐมวัยในไต้หวัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาศิลปะของเด็กปฐมวัยและที่สำคัญที่สุดคือพัฒนาการศึกษาศิลปะของเด็กปฐมวัยที่เป็นเลิศ หลังจากอ่านวิเคราะห์และอภิปรายการศึกษาที่เกี่ยวข้องประเด็นการวิจัยของการศึกษาศิลปะเด็กปฐมวัยในไต้หวันที่ค้นพบมีดังต่อไปนี้: (1) กระบวนการสร้างงานศิลปะของเด็กเล็ก (2) การปฏิบัติตามหลักสูตรเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ (3) การพัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของขอบเขตความงามสำหรับหลักสูตรอนุบาลในไต้หวัน (4) หลักการสอนของสุนทรียศาสตร์ในเด็กปฐมวัย (5) การศึกษาศิลปะพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็ก (6) การศึกษาศิลปะในโรงเรียนอนุบาล (7) สำหรับเด็ก การเรียนศิลปะกับผู้ปกครอง (8) การใช้หนังสือภาพเพื่อออกแบบหลักสูตรบูรณาการศิลปะที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (9) การสอนศิลปะในระดับอนุบาล (10) การรักษาพนักงานและความร่วมมือกับสถาบันศิลปะด้านการศึกษาปฐมวัย (11) การบูรณาการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนเข้ากับการสอนศิลปะสำหรับเด็กเล็กและ (12) ความก้าวหน้าของการนำความรู้สึกทางสุนทรียะมาใช้โดยการบูรณาการมุมมองตามชุมชน⁷¹

ศิลาธรรม อุดมธรรมานู ภาพ (SIRATAM UDOMTAMANUPAB,2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการศึกษาเด็กปฐมวัย: การวิเคราะห์เปรียบเทียบของการศึกษาสองกรณีในเด็กก่อนวัยเรียนในประเทศไทย โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ความเข้าใจและความเชื่อของครูเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเพื่อสังเกตแนวทางการสอนประจำวันและเพื่อระบุตัวแปรที่มีสิ่งแวดล้อมเป็นศูนย์กลางและความท้าทายที่เน้นบุคคลเป็นศูนย์กลางที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ของเด็กและการปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ในสถานศึกษา

⁷⁰ Nam Nguyenb, “Immersive-learning experiences in real-life contexts: deconstructing and reconstructing Vietnamese kindergarten teachers’ understanding of STEAM education” *International Journal of Early Years Education*.(Volume 21 Issue 4 ,2013.).

⁷¹ Yi-Huang Shih. *The Research of Early Childhood Art Education in Taiwan*. Vol. 1, No. 1, 2018 www.scholink.org/ojs/index.php/ct สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2561

ก่อนวัยเรียน 2 แห่งในกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย. ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูประจำชั้น 2 คน ครูสอนศิลปะ ครูพี่เลี้ยง และเด็กก่อนวัยเรียน 60 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง ทั้งสองโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กและกลยุทธ์การสอนของตนเอง แต่มีแนวทางที่แตกต่างกัน โปรแกรมหนึ่งใช้โปรแกรมที่ใช้วรรณกรรมและอีกโปรแกรมหนึ่งใช้ทักษะการคิดทางวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการคิดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรเพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ การรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ครูประจำชั้นการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรของโรงเรียนและแผนการสอนและการตรวจสอบภาพถ่ายการกระทำและสิ่งประดิษฐ์ของเด็ก การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเปรียบเทียบการปฏิบัติของครูก่อนวัยเรียนอย่างเป็นระบบความเข้าใจในความคิดสร้างสรรค์และการพิจารณาถึงอิทธิพลที่สนับสนุนหรือขัดขวางความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก การวิเคราะห์เฉพาะเรื่องขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัยซึ่งตรวจสอบ 1) ความคิดและการรับรู้ถึงความคิดสร้างสรรค์ 2) ความคิดสร้างสรรค์และแนวทางการสอน 3) ความคิดสร้างสรรค์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และ 4) อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นซึ่งขัดขวางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กก่อนวัยเรียนของไทย กรณีศึกษาที่เลือกใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมความแตกต่างและผลกระทบของการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ในเด็กก่อนวัยเรียนในประเทศไทยและในโลกกว้างของการศึกษาระดับปฐมวัย⁷²

สรุป

จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จะดำเนินไปได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบในการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หลายอย่าง ทั้งด้านการบริการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินการบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เพื่อให้เป็นคนที่มีความรู้ของสังคมและประเทศชาติต่อไป

⁷²Sitatam Udomtamanupab. DEVELOPING CREATIVITY IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION: A COMPARATIVE ANALYSIS OF TWO CASE STUDIES IN PRESCHOOLS IN THAILAND. (Ph.D. dissertation, Liverpool John Moores University, 2020)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยโดยใช้เทคนิค EDFR ประกอบด้วย ขั้นตอน การดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัย อย่างถูกต้องเป็นระบบตามระเบียบวิธีวิจัย โดยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทฤษฎีการบริหาร จากการศึกษาตำรา เอกสาร ข้อมูล สถิติ บทความวิชาการ วารสาร และผลงานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จัดทำโครงร่างการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ ดำเนินการปรับแก้ไขโครงร่างการวิจัยการวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบ และขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินการทำวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวข้องและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรในการทำวิจัย

1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ ประสบการณ์ด้านบริหารการศึกษา ผู้บริหารนโยบายระดับสำนัก ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครที่เปิดการสอนระดับปฐมวัยศึกษานิเทศก์ อาจารย์มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยหรืออนุบาลศึกษา ครูหัวหน้ากลุ่มการศึกษาปฐมวัย เมื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะถอดข้อความจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง แล้วนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญท่าน นั้นๆ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

1.3 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดประเด็นการ สัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.4 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา มาสร้างข้อคำถามของแบบ สัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ เทคนิควิจัย EDRF ดังนี้

ผู้วิจัยนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ไม่มี โครงสร้าง (Non-structured-interview) และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญตามลำดับ ดังนี้

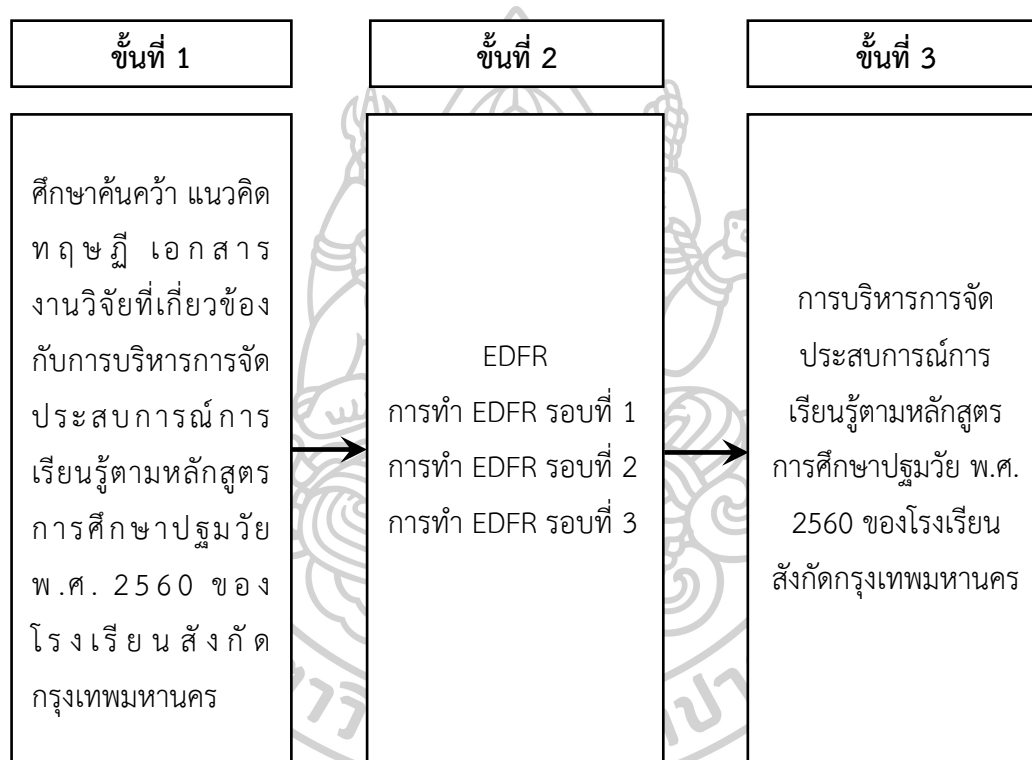
2.1 นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา และพัฒนาเป็นแบบสอบถามมาตรา ส่วนประมาณค่า (rating scale)

2.2 นำแบบสอบถามมาตราส่วนค่า (rating scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ด้วยสถิติพื้นฐาน เพื่อทำการจำแนกข้อมูลหาฉันทมติ (Consensus) ในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะได้ รับรู้ข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ (Statistical Feedbacks) เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวมโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่มผนวก ด้วยคำตอบเดิมของตนเอง แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่

2.3 นำแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จากรอบที่ 2 ไปเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมในรอบที่ 3 เพื่อหาฉันทมติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญและนำข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์และแปลผลการวิจัย เพื่อทราบการบริหารการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัย ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ นำมาจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัย เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาต่อไป รายละเอียดและขั้นตอนการวิจัย สรุปได้ตามแผนภูมิ ดังนี้

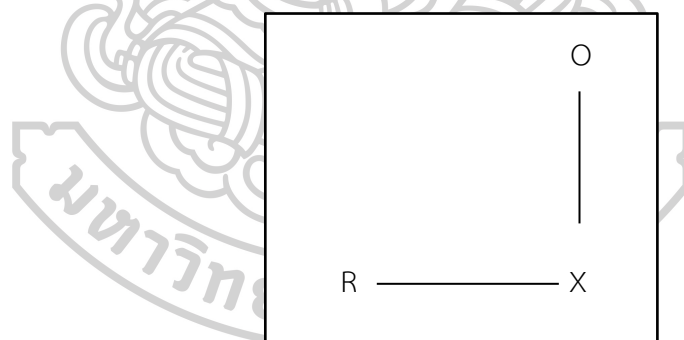
แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครว่าเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) สามารถเปลี่ยนสถานที่ในการเก็บข้อมูลที่หลากหลายและเชื่อมโยงหลายมิติเพื่อสะท้อนปรากฏการณ์จริงผ่านมุมมองของคนในบริบทนั้นๆ ดังนั้น เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

แผนแบบการวิจัย (Research design)

การวิจัยการบริหารการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ที่มีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเดียว โดยศึกษาจากเอกสาร วรรณกรรม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญศึกษาสภาวการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One – Shot, Non – Experimental Case Study) ผู้วิจัยเขียนแสดงเป็นแผนผังได้ (Diagram) ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แผนแบบการวิจัย

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive Sampling)

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องการบริหารการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview) จึงใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Method) มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับในแวดวงการจัดการศึกษาในแวดวงการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร หรือเป็นผู้บริหารระดับนโยบายของหน่วยงานที่จัดการศึกษา มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาไม่ต่ำกว่า 15 ปี หรือสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล/ผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา เพื่อนำไปวิเคราะห์การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 21 ท่าน โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มตามเกณฑ์เฉพาะ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้นักวิชาการและผู้บริหารนโยบายการศึกษา	จำนวน 4 ท่าน
กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวน 5 ท่าน
กลุ่มที่ 3 กลุ่มศึกษานิเทศก์การศึกษาปฐมวัย	จำนวน 4 ท่าน
กลุ่มที่ 4 กลุ่มคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยที่ผลิตบัณฑิตสาขาปฐมวัย	จำนวน 4 ท่าน
กลุ่มที่ 5 กลุ่มครูหัวหน้ากลุ่มการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา	จำนวน 4 ท่าน

ผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญ 21 คน ประกอบด้วยรายชื่อดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้นักวิชาการและผู้บริหารนโยบายการศึกษา

1. นายเกรียงไกร จงเจริญ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. นายประเสริฐ ฉวีอินทร์ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. นางชุลีพร วงษ์พิพัฒน์ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. นางสาวอัมไพ สิ้นสภาพพงศ์ ผู้อำนวยการ สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1. ดร.พวงผกา แสงเงิน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนุเคราะห์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพระยามนธาตุราชศรีพิจิตร สำนักงานเขตบางบอน

2. ดร.ยรรยง สุขเกษม	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ
โรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพอุทิศ)
สำนักงานเขตบางขุนเทียน
3. นางสาวปานสิริ เสาวดี	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ
โรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม สำนักงานเขตทวีวัฒนา
4. นางสาวจิราภรณ์ จ้อยเจริญ	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ
โรงเรียนวัดปรณาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา
5. ดร.วิภา ทองหง่า	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติ
โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ สำนักงานเขตบางนา

กลุ่มที่ 3 กลุ่มศึกษานิเทศก์

1. นางบุปผาศิริ ไชยมงคล	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร
2. นางสาวลักคณา เสโนฤทธิ	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มการศึกษาปฐมวัย สำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร
3. พันจ่าเอกสมยศ คำนิ่งผล	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มการศึกษาปฐมวัย สำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร
4. นางสาวชลากร เจริญผล	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มการศึกษาปฐมวัย สำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 4 กลุ่มอาจารย์ระดับอุดมศึกษาในสถาบันที่จัดการศึกษาปฐมวัย

1. ผศ.ดร.นิตยา ศรีมกุฎพันธ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ-ธนบุรี
2. ผศ.ยุวรัตน์ จงใจรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
3. รศ.ดร.อรรวรรณ ชัยถมยา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
4. ผศ.ดร.ชนิษฐา ศรีตะวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กลุ่มที่ 5 กลุ่มหัวหน้ากลุ่มการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1. นางสุจิน เทียนไพโร	ครู วิทยาลัยนานาชาติ
โรงเรียนปลุกจิต สำนักงานเขตปทุมวัน
2. นางพัฒนารินทร์ คำพุ่ม	ครู วิทยาลัยนานาชาติ
โรงเรียนวัดคลองเตย สำนักงานเขตคลองเตย

3. นางกนกทิพย์ เล่ห์บ้านเกาะ	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางแค (เนื่องสังวาลอนุสรณ์)
สำนักงานเขตบางแค
4. นางสุชาดา เสกธีระ	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดจันทร์สโมสร สำนักงานเขตดุสิต

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้เป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาค้นคว้าตัวแปรที่การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) โดยการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ได้กรอบความคิด เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการให้ทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 ท่าน ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ EDFR รอบที่ 1 ใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-structured interview) โดยผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดและไม่ชี้แนะ (Non Directive and Open Ended)

2.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม EDFR รอบที่ 2 ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยพัฒนามาจากการนำผลการสัมภาษณ์ EDFR รอบที่ 1 มาวิเคราะห์ และแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มๆตามเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย(Delphi Technique) และพัฒนาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อยืนยันความคิดเห็น EDFR รอบที่ 3 ใช้แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยใช้ข้อความเดิมกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 โดยเพิ่มตำแหน่งของคำมัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาคำตอบใหม่แล้วตอบกลับมาอีกครั้ง

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถวัดได้ตรงกับกรอบแนวคิดของการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) เพื่อให้ได้แนวคิดการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนนี้ ดังนี้

2.1 จากการสังเคราะห์เนื้อหา นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

2.2 นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-structured Interview) ที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 ท่าน ด้วยเทคนิค EDFR รอบที่ 1 หลังจากนั้นประมวลผลเพื่อให้ได้แนวคิดการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ EDFR รอบที่ 2 โดยการนำผลจากการสัมภาษณ์ EDFR รอบที่ 1 มาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้แนวคิดการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ร่างขึ้นมาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 21 คน ลงความคิดเห็น

2.4 นำผลจาก EDFR รอบที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกลุ่มโดยรวมโดยการหาค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม

2.5 สร้างแบบสอบถามสัมภาษณ์ EDFR รอบที่ 3 เพื่อยืนยันความคิดเห็นและหาฉันทามติ (Consensus) โดยการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ข้อความเดิมจาก EDFR รอบที่ 2 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนความคิดเห็นของตนเอง หากยืนยันความเห็นที่แตกต่างจากคนอื่นสามารถให้เหตุผลประกอบการยืนยันคำตอบเดิมต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือนำส่งจากมหาวิทยาลัย เพื่อแจ้งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ในขั้นตอนที่ 2 โดยใช้เทคนิค EDFR ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อสรุปตัวแปรการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ใช้สถิติดังนี้

2.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน จากเทคนิค EDFR รอบที่ 1 ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จากเทคนิค EDFR รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน (Median: Mdn) เป็นค่าของข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการนำมาเรียงลำดับไว้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับ1	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นตัวแปรให้มีค่าเท่ากับ น้อยที่สุด
ระดับ2	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นตัวแปรให้มีค่าเท่ากับ น้อย
ระดับ3	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นตัวแปรให้มีค่าเท่ากับ ปานกลาง
ระดับ4	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นตัวแปรให้มีค่าเท่ากับ มาก
ระดับ5	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นตัวแปรให้มีค่าเท่ากับ มากที่สุด

โดยในการแปลความหมายของค่ามัธยฐาน (Median) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์มีความหมาย ดังนี้

ค่ามัธยฐาน 1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการบริหารการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร น้อยที่สุด

ค่ามัธยฐาน 1.50 - 2.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการบริหารการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครน้อย

ค่ามัธยฐาน 2.50 - 3.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการบริหารการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครปานกลาง

ค่ามัธยฐาน 3.50 - 4.49 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการบริหารการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครมาก

ค่ามัธยฐาน 4.50 - 5.00 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการบริหารการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครมากที่สุด

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าฐานนิยม (Mode:Mo) เป็นการหาค่าความถี่ของ
ระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อ ระดับคะแนนใดที่มีความถี่มากที่สุดถือเป็นค่าฐานนิยม
ของข้อนั้น ในกรณีที่ข้อใดมีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกันจะ
ถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อนั้น ส่วนกรณีที่ข้อใดมีความถี่สูงสุดของ
ระดับคะแนนเท่ากันและระดับคะแนนไม่ได้อยู่ติดกันจะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยม
ของข้อนั้น แล้วจึงนำค่าฐานนิยมที่คำนวณได้มาหาค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม
โดยค่าผลต่างต้องมีค่าตั้งแต่ 0.00-1.00 จึงถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อนั้นสอดคล้อง
กัน โดยมีเกณฑ์กำหนดว่าการบริหารการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร นั้นต้องมีค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานกับ

ฐานนิยม (Median-Mode) โดยค่าผลต่างต้องมีค่าตั้งแต่ 0.00–1.00 จึงถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซ้อนั้นสอดคล้องกัน

2.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ได้จากการคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นรายข้อ ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นเห็นสอดคล้องกันหรือได้รับฉันทามติ (Consensus) และถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อข้อความไม่สอดคล้องกัน หรือไม่ได้รับฉันทามติ

เกณฑ์การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำคำตอบในEDFRรอบที่ 3 ของการวิจัยที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 21 ท่าน มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมาก (ค่ามัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป) ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม โดยค่าผลต่างต้องมีค่าตั้งแต่ 0.00-1.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 มาสรุปเป็นผลการวิจัยและนำเสนอการวิเคราะห์ผลการวิจัยในรูปของคำบรรยาย

สรุป

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบแนวคิดการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร วิธีดำเนินการวิจัยได้ดำเนินไว้ 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียมโครงการ การดำเนินการวิจัย และการรายงานผลการวิจัย ในขั้นตอนการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และขั้นที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน รอบที่ 1 ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทำให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนำมาพัฒนาต่อเป็นแบบสอบถาม เทคนิค EDFR รอบที่ 2 นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาแนวโน้มความเป็นไปได้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และพัฒนาต่อเป็นแบบสอบถาม เทคนิค EDFR รอบที่ 3 นำแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น ครั้งนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงฉันทามติ

เพื่อยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบของตนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่ามัธยฐาน (Median ค่าฐานนิยม (Mode)) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ชั้นตอนที่ 3 จัดทำรายงานผลการวิจัยนำเสนอต่อต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมงานวิจัยเสนอแนะ จัดพิมพ์รายงาน และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษาต่อไป

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการทำ EDFR รอบที่ 1 ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา แล้วนำผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามสำหรับการทำ EDFR รอบที่ 2 และรอบที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำ EDFR รอบที่ 2 ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยพิจารณาค่ามัธยฐาน ที่มีค่า 3.5 ขึ้นไป ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม มีค่าตั้งแต่ 0.00 - 1.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 ซึ่งได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การทำ EDFR รอบที่ 1

การวิเคราะห์การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้เทคนิควิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures research) ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสามารถสังเคราะห์การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงสรุปประเด็นต่างๆ เป็นแต่ละด้าน รวมทั้งหมด 9 ด้าน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้คือ

จากการทำ EDFR รอบที่ 1 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สามารถสังเคราะห์การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่

สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร 8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและ
 ชุมชน 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และนำประเด็นเหล่านี้ มาสร้างคำถาม
 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อเก็บข้อมูลในการทำ EDRF รอบที่ 2

1. ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดประสบการณ์การ
 เรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะ การ
 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น
 ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและ
 ครู/ครูพี่เลี้ยงภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การ
 เรียนรู้โดยการใช้ปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในวิถีชีวิตของเด็กปฐมวัยตามบริบท
 สังคมและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี
 ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณธรรม
 จริยธรรมและการมีวินัย ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การ
 เรียนรู้”

2. ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การออกแบบแผนการ
 จัดประสบการณ์การเรียนรู้และสามารถดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย
 โดยผ่านการบูรณาการ โรงเรียนมีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับ
 มาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้ของการศึกษาปฐมวัย การออกแบบกำหนดเนื้อหา
 การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้และสาระที่ควรรู้สอดคล้องกับสภาพบริบท สังคมและ
 วัฒนธรรมโดยรอบของเด็กปฐมวัย การจัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่
 ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมและมีความหลากหลาย การจัดทำรายงานผล
 พัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการเตรียมข้อมูลเพื่อการส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ผู้วิจัยสรุป
 ประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้”

3. ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การสร้างความรู้ ความเข้าใจ
 และตระหนักในความสำคัญร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวการนิเทศการ
 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันวางแผนที่ชัดเจนของการ
 นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีการกำหนดแนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้วย
 วิธีการที่หลากหลาย การกำหนดระยะเวลาการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู/
 ครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันสรุปผลการนิเทศและนำผลการ
 ประเมินไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้าน
 การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้”

4. ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การสนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างพอเพียงและหลากหลาย การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครู/ครูพี่เลี้ยงที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างพอเพียง โรงเรียนควรมีการดำเนินการรวบรวมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้”

5. ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการและระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ การกำหนดแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการ การกำหนดแนวทางการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์”

6. ด้านการดำเนินการพัฒนาเด็กผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนและการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้ครู/ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงศึกษาข้อมูลของเด็กและวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงนำปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กมาเป็นข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาโดยผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานจากการวิจัยในชั้นเรียน สถานศึกษาให้การสนับสนุนให้นำข้อมูลจากผลการวิจัยสะท้อนกลับไปยังผู้ปกครองของเด็กเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้”

7. ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายหรือแนวทางของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงอย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี การกระตุ้นให้ครู/ครูพี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการและจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการพัฒนาบุคลากร”

8. ด้านการระดมความมือจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการดูแลเด็ก การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การรายงานผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กต่อผู้ปกครองและชุมชน ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน”

9. ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กำหนดทักษะเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรม การกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม การส่งเสริม สนับสนุนเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย คู่มือและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปประเด็นเหล่านี้เป็น “ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้”

การทำ EDRF รอบที่ 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้

ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	มัธยมศึกษา (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะ	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู/ครูพี่เลี้ยงภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
(ต่อ)

ด้านการวางแผนการ จัดประสบการณ์การ เรียนรู้	มีฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มีฐานฐานนิยม Mdn-Mo	คอไทล์ที่ 1	คอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
4.การจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้โดยมีการมี ปฏิสัมพันธ์กับสื่อและ แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลายในวิถีชีวิต ของเด็กปฐมวัยตาม บริบทสังคมและ วัฒนธรรม	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ที่ส่งเสริม ลักษณะนิสัยที่ดี ทักษะการใช้ ชีวิตประจำวันตาม แนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวางแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะ

(Mdn = 5, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู/ครูพี่เลี้ยงภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Mdn = 5, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในวิถีชีวิตของเด็กปฐมวัยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้

ด้านการอำนวยความสะดวกการเรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐานฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1.การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสามารถดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการอำนวยความสะดวก
ประสบการณ์การเรียนรู้ (ต่อ)

ด้านการอำนวยความสะดวก การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	มัธยมศึกษา (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา Mdn-Mo	คอไทล์ที่ 1	คอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
3.การเลือกเนื้อหา สาระการเรียนรู้และ สาระที่ควรรู้ สอดคล้องกับสภาพ บริบท สังคมและ วัฒนธรรมโดยรอบ ของเด็กปฐมวัย	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
4.การจัดหาและผลิต สื่อประกอบการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ที่ส่งเสริม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัยได้ เหมาะสมและ หลากหลาย	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การจัดทำรายงาน ผลพัฒนาการของเด็ก ปฐมวัยและการ เตรียมข้อมูลเพื่อการ ส่งต่อในระดับ การศึกษาที่สูงขึ้น	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสามารถดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การเลือกเนื้อหา สารการเรียนรู้และสาระที่ควรรู้สอดคล้องกับสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรมโดยรอบของเด็กปฐมวัย (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การจัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมและหลากหลาย (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 การจัดทำรายงานผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการเตรียมข้อมูลเพื่อการส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (Mdn = 4, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ด้านการนิเทศการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ค่าเฉลี่ยที่ 1	ค่าเฉลี่ยที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
1.การสร้างความรู้ ความเข้าใจและ ตระหนักใน ความสำคัญร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร สถานศึกษาและครู/ ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวการ นิเทศการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
(ต่อ)

ด้านการนิเทศ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	มีพื้นฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มีฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
2.ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู/ ครูพี่เลี้ยงร่วมกัน วางแผนที่ชัดเจนของ การนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
3.การกำหนดแนว ทางการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลด้วย วิธีการที่หลากหลาย	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
4.การกำหนด ระยะเวลาการนิเทศ ติดตามการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ของครู/ครูพี่ เลี้ยงที่เหมาะสม	5	5	0	4	5	1	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
(ต่อ)

ด้านการนิเทศ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
5.ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู/ ครูพี่เลี้ยงร่วมกัน สรุปผลการนิเทศและ นำผลการประเมินไป ปรับปรุงการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ในครั้งต่อไป	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 7 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การสร้างความรู้
ความเข้าใจและตระหนักในความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวการ
นิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 ผู้บริหาร
สถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันวางแผนที่ชัดเจนของการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
(Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การกำหนดแนวทางการนิเทศ ติดตามและประเมินผล
ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การกำหนดระยะเวลาการ
นิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู/ครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสม (Mdn = 5, IQR = 1,
|Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันสรุปผลการนิเทศและนำผล
การประเมินไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในครั้งต่อไป (Mdn = 5, IQR = 0,
|Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และ
แหล่งเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	มัธยมศึกษา (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1.การจัดการหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างพอเพียงและหลากหลาย	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครู/ครูพี่เลี้ยงที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	5	5	0	4	5	1	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และ
แหล่งเรียนรู้ (ต่อ)

ด้านการสนับสนุน การใช้สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
4.การสำรวจแหล่ง เรียนรู้ภายนอก โรงเรียนเพื่อใช้เป็น แหล่งค้นคว้าและ ส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กอย่าง พอเพียง	5	5	0	4	5	1	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การรวบรวมสื่อ การเรียนรู้และ แหล่งเรียนรู้ เป็นระบบสามารถ สืบค้นข้อมูลได้	5	5	0	4	5	1	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 8 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อ
การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การจัดหาสื่อการ
เรียนการสอนเพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพียงพอเพียงและ
หลากหลาย (Mdn = 5, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครู/ครู
พี่เลี้ยงที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
(Mdn = 5, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ (Mdn = 5, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อใช้
เป็นแหล่งค้นคว้าและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างพอเพียง (Mdn = 5, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0)

ข้อที่ 5 การรวบรวมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ($Mdn = 5$, $IQR = 0$, $|Mdn-Mo| = 0$)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1.การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่
สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ต่อ)

ด้านการประเมิน พัฒนาการของเด็กที่ สอดคล้องกับ มาตรฐานและ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์	มัธยมต้น (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมต้น-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
3.การกำหนดเกณฑ์ การวัดและประเมิน พัฒนาการและระดับ คุณภาพที่สอดคล้อง กับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ตัวบ่งชี้และ สภาพที่พึงประสงค์	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
4.การกำหนดแนว ทางการสรุปผลการ ประเมินพัฒนาการ	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การกำหนดแนว ทางการรายงานผล การประเมิน พัฒนาการ	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 9 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินพัฒนาการ
ของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียง
ตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านที่
สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ (Mdn = 5,

IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการและระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การกำหนดแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 การกำหนดแนวทางการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐานฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1.การสนับสนุนให้ครู/ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงศึกษาข้อมูลของเด็กและวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ (ต่อ)

ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาการจัด ประสบการณ์การ การเรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
3.การส่งเสริมให้ครู/ครู พี่เลี้ยงนำปัญหา ทางการเรียนรู้ของเด็ก มาเป็นข้อมูลเพื่อ แก้ปัญหาโดย กระบวนการวิจัยในชั้น เรียน	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
4.การสนับสนุนให้มี การเผยแพร่ผลงาน จากการวิจัยในชั้น เรียน	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การสนับสนุนให้นำ ข้อมูลจากผลการวิจัย สะท้อนกลับไปยัง ผู้ปกครองของเด็ก	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 10 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการ
จัดประสบการณ์การการเรียนรู้ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การสนับสนุน
ให้ครู/ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยง
ศึกษาข้อมูลของเด็กและวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3
การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงนำปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กมาเป็นข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาโดย

กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานจากการวิจัยในชั้นเรียน (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 การสนับสนุนให้นำข้อมูลจากผลการวิจัยสะท้อนกลับไปยังผู้ปกครองของเด็ก (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาบุคลากร

ด้านการพัฒนาบุคลากร	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
1.การกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้กำลังใจแก่ครู/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.การจัดกิจกรรมพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงอย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาบุคลากร (ต่อ)

ด้านการพัฒนา บุคลากร	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
4.การกระตุ้นให้ครู/ครู พี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองด้วยวิธีการ และจากแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 11 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาบุคลากร
สอดคล้องกันทั้งหมด 4 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนา
ครู/ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Mdn = 5, IQR = 0,
|Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้กำลังใจแก่ครู/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การ
พัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนา
ครู/ครูผู้เลี้ยงอย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี (Mdn = 5, IQR = 0,
|Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การกระตุ้นให้ครู/ครูพี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการและจาก
แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างความร่วมมือกับ
ผู้ปกครองและชุมชน

ด้านการสร้าง ความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน	มัธยมศึกษา (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยมศึกษา ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
1.การสร้าง ความร่วมมือจากผู้ปกครอง และชุมชนในการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อให้เด็กได้ เกิดการเรียนรู้อย่าง เต็มความสามารถ	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
2.การประสานงาน กับผู้ปกครองและ ชุมชนให้มีส่วนร่วมใน การกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาที่มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
3.การส่งเสริมให้ครู/ ครูพี่เลี้ยงเข้าไปมีส่วน ช่วยเหลือ แนะนำ ให้ คำปรึกษาแก่ ผู้ปกครองและชุมชน เกี่ยวกับการดูแลเด็ก	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างความร่วมมือกับ
ผู้ปกครองและชุมชน(ต่อ)

ด้านการสร้าง ความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
4.การส่งเสริมให้ ผู้ปกครองและชุมชนมี ส่วนร่วมในการ รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ที่จำเป็นเพื่อ ประกอบการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การรายงานผลการ จัดประสบการณ์การ เรียนรู้และพัฒนาการ ของเด็กต่อผู้ปกครอง และชุมชน	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 12 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างความร่วมมือ
กับผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 1 การสร้าง
ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้เกิดการ
เรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การประสานงาน
กับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงเข้าไปมีส่วนช่วย
เหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการดูแลเด็ก (Mdn = 4, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การส่งเสริม

ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 การ
 รายงานผลการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กต่อผู้ปกครองและชุมชน (Mdn = 5,
 IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
 ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการจัด
 ประสิทธิภาพการเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนการ จัดประสิทธิภาพการ เรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐานฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
1.การจัดโครงสร้างการ บริหารการจัด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.การกำหนดบทบาท หน้าที่ของบุคลากรผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการ บริหารการจัด ประสิทธิภาพการเรียนรู้	4	4	0	4	5	1	มาก	สอดคล้อง
3.การจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยที่ สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพ ที่พึงประสงค์และสภาพ บริบทสังคมและ วัฒนธรรม	5	5	0	5	5	0	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ (ต่อ)

ด้านการสนับสนุน การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	มัธยฐาน (Mdn)	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน-ฐานนิยม Mdn-Mo	ควอไทล์ที่ 1	ควอไทล์ที่ 3	พิสัยระหว่างควอ ไทล์(IQR)	ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ
4.การกำหนดแนว ทางการนิเทศการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง
5.การส่งเสริม สนับสนุนเอกสาร หลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัย คู่มือและแนว ทางการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้เพื่อให้ครู/ครู พี่เลี้ยงสามารถ นำไปใช้ในการจัด ประสบการณ์การ เรียนรู้	5	5	0	5	5	0	มาก ที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 13 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า การบริหารจัดการประสบการณ์เรียนรู้ด้าน
ศิลปวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกันทั้งหมด 5 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้ ข้อ
ที่ 1 การจัดโครงสร้างการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (Mdn = 5, IQR = 0,
|Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 2 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการ

จัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Mdn = 4, IQR = 1, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 3 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรม (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 4 การกำหนดแนวทางการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0) ข้อที่ 5 การส่งเสริม สนับสนุนเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย คู่มือและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Mdn = 5, IQR = 0, |Mdn-Mo| = 0)

สรุป การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำ EDRF รอบที่ 2 ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) โดยพิจารณาค่ามัธยฐาน (Median) ที่มีค่า 3.5 ขึ้นไป ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม มีค่าตั้งแต่ 0.00 - 1.00 และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (Interquartile Range) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 มาสรุปเพื่อทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาคำตอบที่ได้มีความเป็นเอกภาพ (Homogeneity) หรือมีความสอดคล้องกัน (Consensus) อย่างเป็นฉันทามติ จำนวนทั้งหมด 9 ด้าน 44 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 2) ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 3) ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 4) ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร มีทั้งหมด 4 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ ข้อ 8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ และ 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ข้อ สอดคล้องทุกข้อ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยอนาคต (EDFR) ใช้การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน ในรอบที่ 1 ตามเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Futures research) และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำแบบสอบถาม เพื่อเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รอบที่ 1 ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม จำนวน 21 คนแสดงความคิดเห็น จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่สองที่เป็นของกลุ่มโดยรวม เช่น ค่ามัธยฐาน (median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) มาสร้างแบบสอบถามใหม่ที่ใช้ข้อความเดิมโดยเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งของผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนพิจารณาคำตอบใหม่โดยเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi technique) รอบที่ 2

สรุปผลการวิจัย

การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 9 ด้าน 44 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ประเด็น 2) ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ประเด็น 3) ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ประเด็น 4) ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ประเด็น 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทั้งหมด 5 ประเด็น 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ประเด็น 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร มีทั้งหมด 4 ประเด็น 8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มีทั้งหมด 5 ประเด็น และ 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 ประเด็น มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสม

กับอายุและวุฒิภาวะ (2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง (3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู/ครูพี่เลี้ยงภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (4) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้ปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในวิถีชีวิตของเด็กปฐมวัยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม (5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

2) ด้านการอำนวยการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) การออกแบบแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้และสามารถดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย (2) การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้ (3) การเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และสาระที่ควรรู้สอดคล้องกับสภาพบริบทสังคม วัฒนธรรมโดยรอบของเด็กปฐมวัย (4) การจัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมและหลากหลาย (5) การจัดทำรายงานผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการเตรียมข้อมูลเพื่อการส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

3) ด้านการนิเทศการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ประเด็น (1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ (2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันวางแผนที่ชัดเจนของการนิเทศการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ (3) การกำหนดแนวทางการนิเทศการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย (4) การกำหนดระยะเวลาการนิเทศการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของครู/ครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสม (5) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันสรุปผลการนิเทศและนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ในครั้งต่อไป

4) ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) การจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงใช้ประกอบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างพอเพียงและหลากหลาย (2) การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครู/ครูพี่เลี้ยงที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ (3) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (4) การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างพอเพียง (5) การรวบรวมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบสามารถสืบค้นข้อมูลได้

5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการของเด็ก

ปฐมวัยทั้ง 4 ด้านที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ (2) การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ (3) การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการและระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ (4) การกำหนดแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการ (5) การกำหนดแนวทางการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ประเด็น

(1) การสนับสนุนให้ครู/ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ (2) การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงศึกษาข้อมูลของเด็กและวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล (3) การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงนำปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กมาเป็นข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาโดย กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน (4) การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานจากการวิจัยในชั้นเรียน (5) การสนับสนุนให้นำข้อมูลจากผลการวิจัยสะท้อนกลับไปยังผู้ปกครองของเด็ก

7) ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบายหรือ

แนวทางในการพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (2) การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้กำลังใจแก่ครู/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ (3) การจัดกิจกรรมพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงอย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี (4) การกระตุ้นให้ครู/ครูพี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการและจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

8) ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) การสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ (2) การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการดูแลเด็ก (4) การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (5) การรายงานผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กต่อผู้ปกครองและชุมชน

9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) การจัดโครงสร้างการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (3) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรม (4) การกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตาม

และประเมินผลการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม (5) การส่งเสริม สนับสนุนเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย คู่มือและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4) ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ด้านการพัฒนาบุคลากร 8) ด้านการสร้างร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และ 9) ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปีซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดต่อการวางรากฐานพัฒนาการของมนุษย์ทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา อุนิสัย และบุคลิกของบุคคลจะถูกสร้างและหล่อหลอมได้ดีในเด็กวัยนี้ซึ่งเด็กปฐมวัยจะมีธรรมชาติและลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป หากผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างแบบแผนทางพฤติกรรมและเจตคติที่ดีให้แก่เด็กปฐมวัยแล้ว เด็กก็จะสามารถเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีความสุข จากความสำคัญดังกล่าว การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยและคุณภาพเด็กปฐมวัยของกรุงเทพมหานครให้มีความพร้อมในการศึกษาในระดับต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการเด็กที่มีประสิทธิภาพ การ

ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยที่มีภาวะผู้นำ มองเห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ส่งเสริมและพัฒนาครูระดับปฐมวัยให้เป็นครูมืออาชีพ สนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่นเข้ามาร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้กับเด็กปฐมวัย รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้การพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองโดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องตามหลักพัฒนาการ เพื่อให้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดโดยกรมมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กร ท้องถิ่น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เหล่านี้จะส่งผลให้เด็กปฐมวัยในอนาคตมีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่ชัดเจนในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะมีความพร้อมในการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกระดับ การศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้นและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่สรุปไว้ว่า การศึกษาปฐมวัยสามารถจัดได้ในสถานศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยและสอดคล้องกับผลการวิจัยของสวสภพพร แสนคำ เรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน พบว่า อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และระดับมาก จำนวน 12 ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา/วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดหมาย การจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ 3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

จากผลการวิจัยทั้ง 9 ด้าน สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ (1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสภาพพัฒนาการของเด็กและอายุของเด็กก็มีผลต่อการจัดประสบการณ์เนื่องจากการพัฒนาทั้ง 4 ด้านของเด็กนั้นมีความแตกต่างกันในแต่ละคน ครู/ครูพี่เลี้ยงจำเป็นต้องจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเด็ก ผู้บริหารสถานศึกษาก็มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเช่นการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ในห้องเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ ในสถานศึกษา (2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยนั้นเด็กจำเป็นต้องพัฒนาการโดยได้รับประสบการณ์ผ่านจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของตนเอง เด็กต้องมีการเคลื่อนไหว เล่น ครู/ครูพี่เลี้ยงเป็นผู้คอยดูแลและให้การสนับสนุนเด็กให้เกิดพัฒนาการ (3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู/ครูพี่เลี้ยงภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ครู/ครูพี่เลี้ยงเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดในช่วงวัยนี้ การพัฒนาการที่ดีของเด็กนั้นจำเป็นต้องมาจากเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและครู ซึ่งบรรยากาศในชั้นเรียนถ้ามีความเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กแล้วเด็กจะมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย และส่งผลให้เด็กมีความสุขมีทัศนคติที่ดีในการใช้ชีวิต (4) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในวิถีชีวิตของเด็กปฐมวัยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสมซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า สื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก สำหรับเด็กปฐมวัย การเรียนรู้ที่เหมาะสมคือการเรียนจากบริบทของตนเองและบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่รอบตัวของเด็ก การรับรู้ของเด็กนั้นจำเป็นต้องให้มีการซึมซับ รับจากการเรียนรู้บ่อย ๆ ซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความคงทนสามารถฝังลงในจิตใจของเด็กได้ดี (5) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและการมีวินัย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีตามแบบไทย สอดแทรกทักษะการใช้ชีวิตตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง และค่านิยมที่ดี คุณธรรม และจริยธรรมของไทยเรานั้นสามารถสอดแทรกให้กับเด็กในช่วงปฐมวัยได้เป็นอย่างดีเนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สามารถเปิดรับประสบการณ์การเรียนรู้ และอยู่ในวัยที่กำลังจดจำสิ่งที่อยู่รอบตนเอง ทั้งนี้ครู/ครูพี่เลี้ยงและผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นที่จะเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยที่กล่าวว่า การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.2560 : 2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา ฉวนพยัคฆ์ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารดับปฐมวัยในสถานศึกษา เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน ได้แก่ (1) จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กมุ่งพัฒนาเด็ก (2) โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก (3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ (5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (6) ผู้สอนและผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลณพัฒน์ พัชรธัญรัตน์ ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัย : นโยบายและการจัดการเชิงพุทธบูรณาการ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยเชิงพุทธบูรณาการ 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์นโยบายที่ เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาและการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย เชิงพุทธบูรณาการ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัย และ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัย พบว่า แนวคิดการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยเชิงพุทธบูรณาการในโรงเรียนระดับปฐมวัยเป็น การจัดประสบการณ์สำคัญ และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของ พัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ แนวทางในการเตรียมการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร พร้อมทั้งจะแนะนำสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ในส่วนของการจัดกิจกรรมการศึกษา ประกอบด้วยในหน่วยของกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมที่ใช้ ในชีวิตประจำวัน การประเมินผล ประเมินพฤติกรรมทางกาย สังคม จิตใจ และสติปัญญา โดยดู ตามลำดับพัฒนาการและความสามารถของเด็กเน้นการประเมินตามสภาพจริง หลักธรรมที่ใช้กับเด็ก ได้แก่ สัมมาทิฐิ ไตรสิกขา และปัญญา วุฒิธรรม โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ปฐมวัย ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนา ประสบการณ์ ในการรับรู้จากการเรียนรู้ให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีโดย พัฒนาในด้านศีลสิกขา สมาธิ ปัญญา 2) ด้านความตระหนักในความรับผิดชอบ ให้มีส่วนร่วมในการ

พัฒนาเด็ก 3) ด้านการรับความจริงต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในการพัฒนาการเรียนรู้ ตามนโยบาย การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อปรับแนวคิด วิธีการ กระบวนการในการส่งเสริม การจัดการศึกษาพัฒนานโยบาย ทั้งการบูรณาการส่งเสริมประยุกต์หลักธรรมาพัฒนาเด็ก 5) ด้าน นวัตกรรม

2. ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่

(1) การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและสามารถดำเนินการเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยผ่านการบูรณาการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของ เด็กปฐมวัย ครู/ครูพี่เลี้ยงมีส่วนสำคัญในการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องสอดส่อง ติดตาม และให้คำแนะนำกับครู ในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยการออกแบบประสบการณ์นั้นจำเป็นต้องบูรณาการให้สอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ปฐมวัย (2) โรงเรียนมีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้ของการศึกษาปฐมวัย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในมาตรฐานของปฐมวัย และตัวบ่งชี้ของการศึกษาปฐมวัยมีการกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ในตัวบ่งชี้อยู่แล้ว โรงเรียนอาจมีการกำหนดสภาพที่พึงประสงค์เพิ่มเติมที่สอดคล้องกับ ความสามารถที่ต้องการส่งเสริมของโรงเรียนโดยอาจจะต้องพิจารณาจากบริบทและเป้าประสงค์ของ โรงเรียน (3) การออกแบบกำหนดเนื้อหา การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ สารการเรียนรู้และสาระที่ ควรรู้สอดคล้องกับสภาพบริบท สังคมและวัฒนธรรมโดยรอบของเด็กปฐมวัย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การออกแบบเนื้อหาและการกำหนดหน่วยเรียน จำเป็นต้องออกแบบให้สอดคล้อง กับสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรมโดยรอบของเด็กปฐมวัยเนื่องด้วยเด็กปฐมวัย เป็นช่วงวัยที่รับ ประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวและจดจำมาเพื่อเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ของตนเองต่อไป ดังนั้นครู/ครูพี่เลี้ยงจำเป็นต้องออกแบบหน่วยเรียน/เนื้อหาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กพบเห็น หรือสภาพบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กคุ้นเคยเพื่อให้เด็กสามารถเกิดความเข้าใจได้ง่าย (4) การจัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ปฐมวัยได้เหมาะสมและมีความหลากหลาย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า การจัดหาสื่อและ ผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอาจให้การ สนับสนุนในการจัดหาสื่อการเรียนรู้มาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยครู/ครูพี่เลี้ยง ควร เป็นผู้คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้ออกแบบ ขึ้น ครู/ครูพี่เลี้ยง ผู้ที่ใช้สื่อต้องมีความเข้าใจและมีทักษะในการซื้อสื่อประกอบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ซื้อมาหรือเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเองแต่เพียงใช้

ให้เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ในนั้น ๆ (5) การจัดทำรายงานผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการเตรียมข้อมูลเพื่อการส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในการจัดทำผลพัฒนาการของเด็กเพื่อส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ครู/ครูพี่เลี้ยง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการรายงานผล ดังนั้น ครู/ครูพี่เลี้ยงจำเป็นต้องมีความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อที่จะสามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้ตามสภาพจริง ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้องส่งต่อเพื่อพัฒนาเด็กในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในส่วนของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในมาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทยโดยกำหนดตัวบ่งชี้ที่ 7.1 การดูแลรักษาธรรมชาติและ 7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทยซึ่งกำหนดให้นักเรียนได้เล่นตามบทบาทสมมติ การปฏิบัติตนในความเป็นไทย การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ฉวนพยัคฆ์ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน ได้แก่ (1) จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กมุ่งพัฒนาเด็ก (2) โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก (3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ (5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (6) ผู้สอนและผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

3. ด้านการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่

(1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความเข้าใจอันดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้เข้ารับการนิเทศ รวมถึงความเข้าใจในจุดประสงค์ของการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เมื่อทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจร่วมกันย่อมส่งเสริมการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและเกิดพัฒนาการต่อเด็กปฐมวัยมากขึ้น (2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันวางแผนที่ชัดเจนของการนิเทศ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ใน

กระบวนการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/ครูพี่เลี้ยง ควรมีการพบปะร่วมกันเพื่อวางแผนในการนิเทศจะสามารถทำให้ ครู/ครูพี่เลี้ยงมีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย และยังเป็นการทำงานพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้นำเสนอแนวทางใหม่ ๆ ในการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สู่เด็ก ๆ ได้มากขึ้น (3) มีการกำหนดแนวทางการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า แนวทางในการนิเทศการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน นั้น เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องจัดให้มีเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานของสถานศึกษา และควรมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษา (4) การกำหนดระยะเวลาการนิเทศ ติดตามการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู/ครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เวลาในการนิเทศนับว่าเป็นส่วนสำคัญ สถานศึกษาควรกำหนดระยะเวลาในการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสม ซึ่งควรกำหนดลงในปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจน (5) ผู้บริหารสถานศึกษาและครู/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันสรุปผลการนิเทศและนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในครั้งต่อไป ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เมื่อทำการนิเทศเสร็จสิ้นแล้ว สถานศึกษาควรนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ในส่วนของการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน กำหนดให้การดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่าย ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกในรูปแบบคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ และมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ

4. ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ (1) การสนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยงใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างพอเพียงและหลากหลาย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดต้องสนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอนและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อให้ครู/ครูพี่เลี้ยง สามารถมีสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ (2) การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครู/ครูพี่เลี้ยงที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการบริหารสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการคิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ ในการพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่เด็ก โดยอาจจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนโดยตรงหรือการจัดโครงการหรือกิจกรรมในสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นให้ครู/ครูพี่เลี้ยง มีความต้องการที่จะคิดค้น หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (3) โรงเรียนมีการจัด

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กดั่งนั้นเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ เช่น การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การจัดสวนวิชาการ การจัดมุมส่งเสริมประสบการณ์ เป็นต้น (4) ส่งเสริมการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างพอเพียง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า นอกจากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่โรงเรียนได้พัฒนาขึ้นแล้ว ควรส่งเสริมให้ครูสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้จากสภาพบริบททางสังคมและวัฒนธรรม ที่อยู่ในชุมชนรอบๆ สถานศึกษาได้ (5) โรงเรียนควรมีการดำเนินการรวบรวมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การดำเนินการจัดทำสารสนเทศแหล่งเรียนภายใน/ภายนอกสถานศึกษา นั้น จะช่วยให้สามารถเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้พิจารณาการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลองและต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากเปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ฉวนพยัคฆ์ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน ได้แก่ (1) จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กมุ่งพัฒนาเด็ก (2) โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก (3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ (5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (6) ผู้สอนและผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กสอดคล้องกับงานวิจัยของสวาสฎิพร แสนคำ ได้ทำการศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน พบว่าภาครัฐ ได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานมีมาตรการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา เตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอาเซียน และ ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอนาคตภาพการจัดการศึกษา

ปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และระดับมาก จำนวน 12 ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา /วิสัยทัศน์การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ 3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน

5. ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน มีความสอดคล้องกับการพัฒนาเด็ก หากสถานศึกษาต้องการให้เป็นจุดเน้นของสถานศึกษาสามารถเพิ่มในส่วนที่ต้องการในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ (2) การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ในหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดแนวทางไว้อย่าง กว้าง ๆ แล้ว สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สามารถที่จะกำหนดวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยตามสภาพจริงได้ (3) การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการและระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์ได้ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา (4) การกำหนดแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การกำหนดแนวทางในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการนั้นควรให้ครูปฐมวัยที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กดำเนินการประเมินโดยใช้เกณฑ์จากการประชุมกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กที่ได้สรุปไว้ (5) การกำหนดแนวทางการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การรายงานการประเมินพัฒนาการของเด็กควรทำทุกเดือนโดยครูที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กปฐมวัยเป็นผู้ประเมินแล้วนำเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อรับรองผลการประเมินทุกครั้ง ซึ่งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในการประเมินพัฒนาการโดยยึดหลัก 1) วางกรอบการประเมินอย่างเป็นระบบ 2)

ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ตลอดปีและ 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.2560:43) สอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ฉวนพยัคฆ์ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน ได้แก่ (1) จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของวัยและพัฒนาการของเด็กมุ่งพัฒนาเด็ก (2) โรงเรียนควรจัดหาสื่อ อุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก (3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ (5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (6) ผู้สอนและผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น ได้แก่ (1) ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้ครู/ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการประสบการณ์เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ถ้าทำอย่างรอบคอบแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของตนในด้านการวิจัยเพื่อที่จะสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยต่อไป (2) สถานศึกษาส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงศึกษาข้อมูลของเด็กและวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครู/พี่เลี้ยงศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกันไป พัฒนาการในแต่ละด้านของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคลทำให้ครูสามารถรู้จักเด็กได้มากขึ้นและจะสามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้องมากที่สุด การเข้าใจถึงความต้องการในการพัฒนาของเด็กแต่ละคนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะสนับสนุนการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กไปในทิศทางที่เหมาะสม (3) การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงนำปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กมาเป็นข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาโดยผ่านกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ครูนำปัญหาการเรียนรู้ของเด็กมาทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเสริมแรงให้กับครูในการปรับปรุง

พฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (4) การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานจากการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเผยแพร่ผลงานจากการวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นการขยายผลสามารถเทียบเคียงในการแก้ไขปัญหาของเด็กได้ จะช่วยให้การทำงานของครูมีความสะดวกมากขึ้นและสามารถเป็นแนวทางหรือแนวคิดใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนให้กับเด็กได้ (5) สถานศึกษาให้การสนับสนุนให้นำข้อมูลจากผลการวิจัยสะท้อนกลับไปยังผู้ปกครองของเด็กเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนำผลการวิจัยสะท้อนกลับไปยังผู้ปกครองนั้นเป็นการดำเนินการที่เหมาะสมเนื่องจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นไม่ได้จำกัดเพียงแต่การจัดในโรงเรียนเท่านั้น ความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก ผู้ปกครองเมื่อได้รับผลสะท้อนจากการวิจัยจะทำให้มีความเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น ไม่เป็นเป็นการมอบภาระในการจัดประสบการณ์ให้แต่เพียงโรงเรียนเท่านั้น จะเป็นการทำงานประสานกันระหว่างโรงเรียน บ้าน และ ชุมชน จะทำให้พัฒนาการของเด็กสามารถพัฒนาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้

7. ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบายหรือแนวทางของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เห็นว่าการกำหนดนโยบายจากต้นสังกัดในการพัฒนาครูตามแนวทางที่เน้นเด็กเป็นสำคัญเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องทำเพื่อการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มากขึ้นย่อมส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการได้ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร (2) การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารควรกระตุ้นครู/ครูพี่เลี้ยง ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยอาจกำหนดรูปแบบของการเสริมแรงและให้กำลังใจผู้ได้บังคับบัญชา อาจให้รางวัลส่งเสริมกำลังใจ เป็นต้น (3) การจัดกิจกรรมพัฒนาครู/ครูพี่เลี้ยงอย่างหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาเป็นแนวทางหนึ่งที่ครู/ครูพี่เลี้ยงได้มาทำกิจกรรมร่วมกันทำให้เกิดแรงบันดาลใจ หรือ การเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้ (4) การกระตุ้นให้ครู/ครูพี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการและจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเรียนด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาอาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงมีการแสวงหาความรู้ วิธีการใหม่ ๆ มาเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับ

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2561 : 142) ได้พิจารณาเกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพราะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) การสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กนั้น ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน มีความสำคัญอย่างยิ่ง การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบใดก็ตาม ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชนแล้ว ย่อมไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารงานโดยได้รับความเชื่อมั่นจากผู้ปกครองและชุมชนทำให้ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ (2) การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเชิญชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย โดยอาจจะเชิญในลักษณะการเป็นตัวแทนเข้ามาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน หรือเข้ามาบิบทบาทในคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ต่อ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก (3) การส่งเสริมให้ครู/ครูพี่เลี้ยงเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชน เกี่ยวกับการดูแลเด็กซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง ครูและครูพี่เลี้ยง ต้องพบปะกับผู้ปกครองของเด็กอย่างใกล้ชิด การพัฒนาบุคลิกภาพ และความสามารถในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ ครู/ครูพี่เลี้ยงอาจให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กแก่ผู้ปกครองและผู้ปกครองอาจจะแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กเพื่อให้ครูสามารถเข้าใจเด็กได้มากขึ้น (4) การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครู/ครูพี่เลี้ยงมีการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กตลอดเวลาที่เด็กมาอยู่ที่โรงเรียน ส่วนผู้ปกครองนั้นเป็นผู้ที่ดูแลเด็กที่บ้าน ซึ่งในวัยของปฐมวัยนั้นการดูแลเพื่อพัฒนาพัฒนาการของเด็กนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์และจัดแผนการพัฒนาให้กับเด็กได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนร่วมกันรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก (5) การรายงานผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กต่อผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การรายงานพัฒนาการและผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น ครู/ครูพี่เลี้ยงจำเป็นต้องมีการ

สื่อสารกับผู้ปกครองอยู่ตลอดเวลาถึงการพัฒนาของเด็ก จำเป็นต้องมีการรายงานให้กับผู้ปกครองและชุมชน ทราบเป็นระยะๆ ซึ่งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในส่วนของการจัดประสบการณ์ กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.2560 : 40) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ วนิชวัฒนารักษ์ ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย ภายหลังจากใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้ อยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจต่อ ต่อรูปแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟนทุสโซ (Fantuzzo.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการศึกษา ระดับปฐมวัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย มี 3 ลักษณะคือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่บ้าน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนและการเข้าประชุมของโรงเรียนสำหรับผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วม พบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมในการศึกษาระดับปฐมวัยมากกว่าผู้ปกครองที่มีศึกษาน้อย ผู้ปกครองที่ติดต่อกับโรงเรียนในระดับสูงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กและสอดคล้องกับงานวิจัยของสกุณา ชนะศึก. ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านบุคลากรและบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ควรให้มีการบริหารจัดการจัดสรรอาหารกลางวันและอาหารเสริมนมให้เด็กเล็กอย่างเพียงพอ 2) ด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์ระดับมากของกิจกรรมหลักสูตร คือการประเมินพัฒนาการของเด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ 3) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมาก คือ ครูเล็ก/ผู้ดูแลเด็ก ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในกรณีเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็ก และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลด้านโภชนาการ และ 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความสะอาดปลอดภัยของอาหารกลางวันและอาหารเสริมนม ความสะอาดเรียบร้อยภายในห้องเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

9. ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) การจัดโครงสร้างการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการจัดโครงสร้างการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างเป็นระบบนั้นจะเป็นประโยชน์กับสถานศึกษาในการบริหารงาน ควรมีการจัดโครงสร้างในการบริหารงานให้มีความชัดเจน ผู้บริหารควรมีความเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนดนโยบายและแผนมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ จะช่วยส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเกิดพัฒนาการที่ดีต่อตัวเด็กได้อย่างชัดเจน

(2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นมีส่วนสำคัญในการทำงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงานนั้นจะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้วางไว้ สามารถบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ บุคลากรที่รับผิดชอบ มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงาน (3) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และสภาพบริบทสังคมและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรมนั้น มีความสำคัญ ทั้งนี้เพราะในการพัฒนา การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ นั้น มีความจำเป็นต้องกำหนดกรอบของหลักสูตรของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ต่างให้สอดคล้องกับความต้องการส่งเสริมให้เห็นในพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (4) การกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตาม การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความจำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการ นิเทศ กำกับ ติดตาม เป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง (5) การส่งเสริม สนับสนุนเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย คู่มือและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ครู/ครูปี่เลี้ยงสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การส่งเสริมการสนับสนุนเอกสารต่าง ๆ จะเป็นแนวทางให้ครู/ครูปี่เลี้ยงสามารถดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กได้อย่างเป็นระบบ มีแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วสุกฤต สุวรรณเทน ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย : ปัจจัยเชิงสาเหตุ พบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ปรัชญาหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพของผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพประสิทธิภาพในการบริหารงาน 3) ด้านคุณภาพการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านคุณภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และ 5) ด้านความพึงพอใจในการ

ทำงาน ส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร วัดได้จาก การสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงานให้เข้าใจตรงกัน การกำกับติดตามและประเมินผลการเรียนการสอน การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) สมรรถนะขององค์กร วัดได้จาก การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ความรู้ความสามารถของบุคลากร การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม การสรรหาและจัดทรัพยากรการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร 3) บรรยากาศของโรงเรียน วัดได้จาก บรรยากาศเชิงบวกในโรงเรียน บุคลากรตั้งความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสูง การเปิดโอกาสให้ร่วมตัดสินใจ การให้ความเป็นกันเองไว้วางใจกันการจัดระบบการจูงใจ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ 4) การบริหารจัดการเรียนรู้ วัดได้จาก การบริหารหลักสูตร การบริหารจัดการเรียนการสอน การบริหารการวัดผลประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

การบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยและคุณภาพเด็กปฐมวัยของกรุงเทพมหานครให้มีความพร้อมในการศึกษาในระดับต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ การพัฒนาเด็กปฐมวัยในอนาคตให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่ชัดเจนในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะมีความพร้อมในการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป จึงควรให้ความสำคัญในองค์ประกอบทั้ง 9 ด้านดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของกรุงเทพมหานครในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะ 2 2561-2565 ในการเป็นมหานครสำหรับทุกคนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการวิจัยดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โรงเรียนมีการวางแผนการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญและตรงตามแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

2. ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก มีการพัฒนาครบถ้วนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาโดยมีการบูรณาการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

3. ด้านการนิเทศ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความตระหนัก วางแผน กำหนดแนวทาง และกำหนดกรอบเวลาในการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสม และ นิเทศการใช้งานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ชัดเจนต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ได้ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ในชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่นักเรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน

5. ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรมีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ครบถ้วน และ สอดแทรกในการประเมินพัฒนาการอยู่ในทุกแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กโดยครูเป็นผู้ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย และครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน

6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนสร้างผลงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัยสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

7. ด้านการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาต้องเน้นการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายของกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งสู่การพัฒนาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โรงเรียนต้องมีแผนพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด

8. ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ควรมอบหมายให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ปกครอง ควรจัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาในการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

9. ด้านการสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โรงเรียนมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน มีโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสร้างความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก ให้กับครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ
2. ควรศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า

รายการอ้างอิง

ภาษาต่างประเทศ

- Brady, S.R. “Utilizing and Adapting the Delphi Method for Use in Qualitative Research”, (International Journal of Qualitative Methods: 2015)1-6.
- Caine, R.N. and Caine, G. . Brain / Mind Learning Principles. [Online] Available from: <http://www.cainelearning.com/bbl/bbl2.htm>. 18/04/2018
- Elina Maatta, “Involving children in reflective discussions about their perceived self-efficacy and learning experiences”, International Journal of Early Years Education. (Volume 21 Issue 4 ,2013.) ,(Online),สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669760.2013.867836>
- Nam Nguyenb, “Immersive-learning experiences in real-life contexts: deconstructing and reconstructing Vietnamese kindergarten teachers’ understanding of STEAM education” International Journal of Early Years Education. (Volume 21 Issue 4 ,2013.) ,(Online),สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2564 เข้าถึงได้จาก <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669760.2021.1933920>
- Sitatam Udomtamanupab. DEVELOPING CREATIVITY IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION: A COMPARATIVE ANALYSIS OF TWO CASE STUDIES IN PRESCHOOLS IN THAILAND. (Ph.D. dissertation, Liverpool John Moores University,)2020.
- Yi-Huang Shih. The Research of Early Childhood Art Education in Taiwan. Vol. 1, No. 1, 2018 www.scholink.org/ojs/index.php/ct สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2561

ภาษาไทย

- กระทรวงวัฒนธรรม, ร่างกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านวัฒนธรรม ตามกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี, กรุงเทพมหานคร:2559
- กระทรวงศึกษาธิการ.พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.),2553.

กาญจนา จันทระประจำ. “แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของครูในโรงเรียนอำเภอเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1”, วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (เดือนมีนาคม 2564), หน้า 74 – 85.

กรุงเทพมหานคร. การแบ่งส่วนราชการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2561 เข้าถึงได้จาก[http://www.bangkok.go.th/bangkok education /page/sub/](http://www.bangkok.go.th/bangkok%20education/page/sub/)

กุลณพัฒน์ พัชรอุตรรัตน์. การจัดการศึกษาปฐมวัย : นโยบายและการจัดการเชิงพุทธบูรณาการ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. บทคัดย่อ,2561

กลิ่นแก้ว มาตา และคณะ, “การจัดการศึกษาปฐมวัยในสองทศวรรษหน้า”, วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2020):, 1-11

ขวัญชนก ทองคุษ. “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์แบบเน้นประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย”, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2557) :, 10-21

คนาวรรณ พันธุ์โชติ, “สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3” วารสารราชธานีวัฒนธรรมทางสังคมศาสตร์, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (เมษายน - มิถุนายน 2560) หน้า 12-26.

คณินิจ วิจิตรปัญญา และวานิช ประเสริฐพร, “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1”, วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564) : หน้า 39-50

จิตตินันท์ บุญสถิรกุล,รูปแบบการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย, เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย,พิมพ์ครั้งที่ 6 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2560, หน้า 10-5.

จุมพล พูลภัทรชีวิน.“การวิจัยอนาคต” เอกสารประกอบการบรรยาย ณ โรงแรม เซ็นทาราแกรนด์และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร วันที่ 20 สิงหาคม 2559

_____, การวิจัยอนาคต, สมาคมการวิจัย 13, 2 (2551): 9-13.

_____, การวิจัยเชิงอนาคต (Futures Research), (เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคณะเศรษฐศาสตร์,

2559), 4.

- จุฬา คชเดช. “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3”. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 (มกราคม - เมษายน 2563): หน้า 153-164.
- จิระพันธ์ พูลพัฒน์. การเป็นผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย. เข้าถึงเมื่อ 21 มิถุนายน 2560, เข้าถึงได้จาก <http://www.pecerathailand.org/2018/01/307.html/>
- ฐิติมา ชูใหม่. “การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย”, วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล ปีที่1, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2559) :18
- ฐิติกร ทองสุกใส. “การศึกษาสภาพการบริหารจัดการพหุวัฒนธรรมสำหรับการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดชายแดนภาคใต้”. Veridian E-Journal. Silpakorn University, ปีที่ 12 ฉบับที่ 4 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2562). หน้า 271-293.
- ดวงฤดี บุญราศรี, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต”, วารสาร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 3 ฉบับที่ 8 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2563), 68-78.
- ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, เด็กไทยกับการสอนภาษาแนวสมดุล. จุลสารการศึกษาปฐมวัย, 11(5), (กรุงเทพฯ: 2554),5.
- ตุ๊กตา สิมาเสาเต่า. “การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร”, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2555) หน้า 95-100.
- ทิพย์ ขำอยู่และคณะ, “ผลของการใช้สื่อ eDLRU ที่ส่งเสริมสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น”, วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน) 2562,17-27.
- ทิตนา แคมณี, ศาสตราจารย์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 23. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.)
- ธนพล จิงศิริกุลวิทย์ และพิชญา ตันธนวิกรัย, คู่มือการสอนแบบมอนเตสเซอร์รี่จากทฤษฎีสู่แนวทางปฏิบัติ. (กรุงเทพฯ: เอ็ดดูเคชั่น สตูดิโอ, 2556) 32.
- นันทนา ธนานุศักดิ์, “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดกิจกรรม

- สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 2”.
- วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 (กันยายน - ธันวาคม 2562), หน้า 133-144.
- บุญเชิด ชำนิศาสตร์, “การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน 2555 - มีนาคม 2556). หน้า 134-146
- ประภัสสร โพธิ์ศรีทอง.โลกาภิวัตน์กับการจัดการวัฒนธรรม.สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2561
เข้าถึงจากจาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php?id=887666>
- ประเวศ วะสี. “หมอประเวศแนะปรับระบบการศึกษา,” คมชัดลึก. กุมภาพันธ์ 2555 หน้า 10.
พันธ์ประภา พูนสิน, นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย,(Online), เข้าถึงเมื่อ 21 สิงหาคม 2561,
เข้าถึงได้จาก <https://punaoy.wordpress.com/2018/07/17/นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย/>
- มณฑนา ธรรมบุตร. การวิเคราะห์นักเรียนตามลีลาการเรียนรู้,(Online), เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม 2561 เข้าถึงได้จาก <http://krusorndee.net/group/amkasorn/page/learning-styles>
- มัทนา ฉวนพยัคฆ์.ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ,2558
- ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์อักษร,2560.
- เรขา ศรีวิชัย. รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในจังหวัดนนทบุรี ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา ด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม,2554.
- รัตนา อินทะชัย. แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์,2559.
- วรสิทธิ์ เจริญพุด, เพ็ญศรี ฉิรินัง, “การวิจัยเชิงอนาคตด้วยเทคนิคเดลฟาย”,(วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์,2558), 33.
- วิจิตตรา จันทร์ศิริ, “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อ

- ส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย”, วารสารราชชนครินทร์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 29 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559), 1-9
- วิโรจน์ สารรัตน์, Future Research Leaders ,กรุงเทพฯ: หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556. หน้า 3
- วสุกฤต สุวรรณเทน, “คุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย : ปัจจัยเชิงสาเหตุ”, Veridian E-Journal, Silpakorn University, ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (เดือนกันยายน – ธันวาคม 2559) หน้า 151-164
- ศิลปชัย เทศนา, แบบแผนการเรียนรู้, (Online) เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2561 , เข้าถึงได้จาก http://www.radompon.com/websdq/learningstyles/learning_styles.pdf
- ศิริเพ็ญ กิจกระจ่าง, “ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการออกแบบทางวิศวกรรมที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย”, วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2562), หน้า 155-168.
- ศรีนวล รัตนานันท์. การพัฒนาทักษะการสังเกตของเด็กปฐมวัยโดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากธรรมชาติในห้องเรียน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต1. (สุพรรณบุรี:2555), 8
- ศุภณัฐ อินทร์งาม, “การพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, วารสารศึกษาศาสตร์, ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2562) : หน้า 160-173.
- สายสุดา ปันตระกูลและคณะ, “การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร”, วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2557), หน้า 81-91.
- สกุณา ชนะศึก. “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์”. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม; ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 : กันยายน – ธันวาคม. NakhonPhanom University Journal ; Vol.3 No.3 : September - December 2013. หน้า 83.
- สรวงมณต์ สิทธิสมาน, “การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย”, วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2562) : หน้า 636-647.
- สวาสุภีพร แสนคำ, “อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน”, วารสาร

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มีนาคม 2558),92-104.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.2560.
 _____. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2561.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560 – 2564, กรุงเทพฯ , 2560:20

_____. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580, กรุงเทพฯ , 2561:7-8
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553” 2553, หน้า 1 – 3

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).การออกแบบกระบวนการเรียนรู้วัยอนุบาล. เข้าถึงจาก <http://www.okmd.or.th/bbl/documents/332/bbl-design-learning-process> เมื่อ 12 มิถุนายน 2564

สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา.รายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.2559.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์, 2550, มาตรา 80.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. “ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข ประถมศึกษาปีที่ 1ตามนโยบายรัฐบาล ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ.2555 – 2559”, กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.2555

_____. กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2574. กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิก, 2559.

_____. แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564, กรุงเทพมหานคร :พริกหวานกราฟฟิก ,2560. ก

_____. “ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ 1ตามนโยบาย รัฐบาล ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ.2555 – 2559”, พริกหวานกราฟฟิก,2555.

อนงค์นาถ ยิ้มข้าง, “การพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน” วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์,ปีที่ 9 ฉบับที่ 25 (มกราคม –

2557) : หน้า 23-34.

แอน สุชะจิระ, “การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการ ระดับการศึกษา
ปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า ปีที่ 2
ฉบับที่ 1 (มกราคม 2558), 1-8.

อภิชาติ ตีรสวัสดิ์ชัย, “อนาคตภาพการอาชีวศึกษาเอกชนไทยในยุคประชาคมอาเซียน ระหว่าง พ.ศ.
2558 – 2567”, วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน
2559), 88-100.

อรุณี หรดาลและพัชรี ผลโยธิน, “การพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวมสำหรับครูปฐมวัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”,
วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (ม.ค. – มิ.ย.) 2561, 90-101.

อัมพวัลย์ วิสวธีรานนท์ และคณะ. “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม”. วารสารครุศาสตร์. ปีที่ 41 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม - กันยายน
2556), หน้า 115-132.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ที่ อว 8612.2/๑๐2

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

28 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอสัมภาษณ์งานวิจัย
เรียน

ด้วย ว่าที่ร้อยตรีกิตติชัย วงศ์ศิลปกุล รหัสนักศึกษา 58252901 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นักศึกษาสัมภาษณ์เกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว เพื่อนำไปประกอบงานวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้นักวิชาการและผู้บริหารนโยบายการศึกษา

5. นายเกรียงไกร จงเจริญ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
6. นายประเสริฐ ฉวีอินทร์ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
7. นางชุลีพร วงษ์พิพัฒน์ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
8. นางสาวอำไพ สิ้นสถาพรพงศ์ ผู้อำนวยการ สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

6. ดร.พวงผกา แสงเงิน ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฯ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพระยามนธราธุราชศรีพิจิตร สำนักงานเขตบางบอน
7. ดร.ยรรยง สุขเกษม ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฯ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดเลา (คณะศิษย์เทพอุทิศ) สำนักงานเขตบางขุนเทียน
8. นางสาวปานสิริ เสาวดี ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฯ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนตั้งพิรุฬห์ธรรม สำนักงานเขตทวีวัฒนา
9. นางสาวจิราภรณ์ จ้อยเจริญ ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฯ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดปทุมवास สำนักงานเขตทวีวัฒนา
10. ดร.วิภา ทองหง่า ผู้อำนวยการ วิทยาลัยฯ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ สำนักงานเขตบางนา

กลุ่มที่ 3 กลุ่มศึกษานิเทศก์

5. นางบุปผาศิริ ไชยมงคล หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
6. นางสาวลักกะณา เสนอฤทธิ์ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ กลุ่มการศึกษาปฐมวัย สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
7. พันจ่าเอกสมยศ คำนึ่งผล ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ กลุ่มการศึกษาปฐมวัย สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เครื่องมือการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
 เรื่อง การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
 Management of Learning Experiences Provision in accordance with Early
 Childhood Curriculum B.E. 2560 of School under Bangkok Metropolitan
 Administration

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อทราบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการรวบรวมข้อมูลสำหรับวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยอนาคตโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำไปสังเคราะห์เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ต่อไป

แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยตรีกิตติชัย วงศ์ศิลปกุล

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี สาขา.....
 ปริญญาโท สาขา.....
 ปริญญาเอก สาขา.....
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. ตำแหน่ง.....
4. สถานที่ทำงาน.....
5. เบอร์โทรศัพท์.....อีเมล (E-mail).....
6. ผลงานดีเด่น.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

1. การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ในครั้งนี้

ว่าที่ร้อยตรีกิติชัย วงศ์ศิลปกุล มือถือ 08 3542 1466 E-mail: naibank2@gmail.com

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสอบถามการวิจัยอนาคต รอบที่ 2

แบบสอบถามการวิจัยอนาคต รอบที่ 2
เรื่อง การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Management of Learning Experiences Provision in accordance with
Early Childhood Curriculum B.E. 2560 of School under
Bangkok Metropolitan Administration
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อทราบเกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปสู่แนวทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งนำไปสู่การเป็นแนวทางในการพัฒนา การศึกษาของกรุงเทพมหานคร ต่อไป

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาให้เห็นโดยวิธีทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเห็น และขอท่านได้โปรดตอบข้อความให้ครบทุกข้อ จำนวน 49 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า ข้อมูลจากการตอบคำถามของท่านจะนำเสนอในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ว่าที่ร้อยตรีกิตติชัย วงศ์ศิลปกุล

นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เกณฑ์เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในข้อความแต่ละข้อ แสดงค่าคะแนนแทนระดับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย
1	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2	เห็นด้วยน้อย
3	เห็นด้วยปานกลาง
4	เห็นด้วยมาก
5	เห็นด้วยมากที่สุด

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดของแบบประเมินแต่ละข้อและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1.)	ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
1.	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุและวุฒิภาวะ					
2.	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
3.	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูผู้ดูแลเด็ก/ครูที่เลี้ยงภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
4.	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในวิถีชีวิตของเด็กปฐมวัยตามบริบทสังคมและวัฒนธรรม					
5.	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและการมีวินัย					
2.)	ด้านการอำนวยความสะดวกการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
1.	การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สามารถดำเนินการตามแผนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
2.	การกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวบ่งชี้					
3.	การเลือกเนื้อหา สาระการเรียนรู้และสาระที่ควรรู้ สอดคล้องกับสภาพบริบทสังคม วัฒนธรรมโดยรอบของเด็กปฐมวัย					
4.	การจัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมและหลากหลาย					
5.	การจัดทำรายงานผลพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการเตรียมข้อมูลเพื่อการส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น					
3.)	ด้านการนิเทศ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
1.	การสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญ ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันวางแผนที่ชัดเจนของการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
3.	การกำหนดแนวทางการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
4.	การกำหนดระยะเวลาการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงที่เหมาะสม					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงร่วมกันสรุปผลการนิเทศและนำผลการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในครั้งต่อไป					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
4.)	ด้านการสนับสนุนการใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้					
1.	การจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงใช้ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างพอเพียงและหลากหลาย					
2.	การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นให้กับครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงที่คิดค้นหรือสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
3.	การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
4.	การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างพอเพียง					
5.	การรวบรวมสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบสามารถสืบค้นข้อมูลได้					
5.)	ด้านการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สอดคล้องกับมาตรฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
1.	การกำหนดแนวทางการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์					
2.	การกำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือการวัดและประเมินประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์					
3.	การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินพัฒนาการและระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์					
4.	การกำหนดแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการ					
5.	การกำหนดแนวทางการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
6.)	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
1.	การสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อ พัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้					
2.	การส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงศึกษาข้อมูลของเด็ก และวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล					
3.	การส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงนำปัญหาทางการ เรียนรู้ของเด็กมาเป็นข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาโดย กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน					
4.	การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานจากการวิจัยในชั้น เรียน					
5.	การสนับสนุนให้นำข้อมูลจากผลการวิจัยสะท้อนกลับไปยัง ผู้ปกครองของเด็ก					
7.)	ด้านการพัฒนาบุคลากร					
1.	การกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก/ ครูพี่เลี้ยงตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ					
2.	การกำหนดเป้าหมายและรูปแบบการให้กำลังใจแก่ครูผู้ดูแล เด็ก/ครูพี่เลี้ยงไปสู่การพัฒนาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3.	การจัดกิจกรรมพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงอย่าง หลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี					
4.	การกระตุ้นให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองด้วยวิธีการและจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
8.)	ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน					
1.	การสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ					
2.	การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3.	การส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการดูแลเด็ก					
4.	การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
5.	การรายงานผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กต่อผู้ปกครองและชุมชน					
9.)	ด้านการสนับสนุนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้					
1.	การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ					
2.	การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้					
3.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์และสภาพบริบทสังคมและวัฒนธรรม					
4.	การกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม					

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
5.	การส่งเสริม สนับสนุนเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย คู่มือและแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ครู ผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงสามารถนำไปใช้ในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ว่าที่ร้อยตรีกิติชัย วงศ์ศิลปกุล
วัน เดือน ปี เกิด	30 พฤศจิกายน 2517
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2539 สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) นาฏศิลป์ไทย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558 ศึกษาต่อปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	88/77 หมู่บ้านปริญญาฉัตร ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะทู้ม้าน จังหวัดสมุทรสาคร 74130

